

Samo še slovenska molzna krava?

Seja odbora območne gospodarske zbornice - Bi si Dolenjska lahko pomagala? - Država naj odpira vrata - Javna poraba, obresti in tečaj kot ključ do uspeha

DOLENJSKE TOPLICE - V ponedeljek je tu zasedal Odbor novomeške območne gospodarske zbornice. Na seji, ki se je udeležil tudi Dagmar Šuster, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, so razpravljali o aktualnih gospodarskih razmerah in precej tudi o mestu Dolenjske in Bela krajine v Sloveniji.

Po ugotovitvah iz razprave Dolenjska in Bela krajina postajata vse bolj drugorazredni del Slovenije. Kot so menili udeleženci, bo naša država v prihodnje veliko vlagala v nekatere dejavnosti in se zadolžila, saj ima slovensko gospodarstvo za tolikšne naložbe premalo denarja. Z najemanjem kreditov bo Slovenija zadalžila vse državljanje, zato bi bilo prav, da bili vsi državljanji deležni neposrednih koristi teh vlaganj. Toda Dolenjsko bo Slovenija v naložbeni vneti verjetno obšla. Janez Bajuk je menil, da se Dolenjska in Bela krajina tudi zaradi lastne nedejavnosti in neiznjedljivosti spreminja v slovensko molzno kravo.

OTVORITEV TEKSTILNE ŠOLE
METLIKA - V petek, 10. decembra, bodo ob 12. uri na Partizanskem trgu v Metliki slavnostno odprtli prenovljeno stavbo nekdanje osnovne šole, v kateri bo odsej metliška Tekstilna šola. Solo bo odprt minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber, slovensnosti pa se bo udeležil tudi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan.

menili nekateri udeleženci, se ne kaže braniti tega denarja, kajti Slovenija ima premalo lastne akumulacije. Slovenska podjetja imajo po besedah članov Odbora že vedno neurejene odnose z nekdanjimi jugoslovenskimi republikami in ureditev teh razmerij je naloga države in ne posameznih z razpadom Jugoslavije prizadetih firm.

Tudi gospodarski odnosi z evropskimi državami so po mnenju nekaterih udeležencev seje nedorečeni, zasnovani v korist tujine, in Sloveniji

ne zagotavljajo vselej statusa države s posebnimi ugodnostmi. Tuji proizvajalci prodajajo na primer svoje pijače v Sloveniji v ugodnejših tržnih možnostih kot slovenski proizvajalec v tujini, kar pa bržas že sega na področje dampinga in s tem tuje neljeločne konkurence, ki se ji Slovenija kot država noče ali ne zna upreti.

L. M.

IVO BIZJAK V METLIKI

METLIKA - V soboto, 11. decembra, ob 19. uri bo v Kulturnem domu gost SKD Metlika notranji minister Ivo Bizjak. Beseda bo tekla o notranji varnosti, mladinski kriminaliteti, prehodih meje, narkomaniji in beguncih. Vabljeni na pogovor!

KRKINE NAGRADA - Generalni direktor Krke Miloš Kovačič je letosnjim nagrajenecem - vseh je bilo 59 - na slovesnosti v Šmarjeških Toplicah izročil Krkine nagrade. To je bila že 23. podelitev Krkinih nagrad po vrsti.

Danes v Dolenjskem listu

- na 3. strani:
•Nekateri so še za iluzije
- na 4. strani:
•Spodoben cestni delež Dolenjski
- na 5. strani:
•Bo morala biti najprej nesreča?
- na 6. strani:
•Delavci Rika prijavili terjatve
- na 7. strani:
•Zakaj je avtomatika odpovedala?
- na 8. strani:
•Država bi gradila, Krško pa spi
- na 11. strani:
•Milijon delavcev v tovarni zdravja
- na 12. strani:
•Česa o Blanci Kardelj in Marija nista vedela

DARILLO Z DUNAJA - Miklavž dan, god svojega zavetnika, sta katoliška cerkev in župnija sv. Nikolaja v Novem mestu slovensko počastili s celodnevnim česčenjem Rešnjega telesa in s postavitvijo in blagoslovitijo replike nagrobnega spomenika drugega novomeškega prosta in preverga dunajskega škofo Jurija Slatkonje v kapiteljski kripti. Slovensosti je vodil slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar (na sliki pri blagoslovitvi nagrobnika), otvorite spomenika pa so se poleg številnih župljanov udeležili številni ugledni gostje, med njimi avstrijska veleposlanica v Sloveniji Juta Stefan Bastel, zunanjji minister Lojze Peterle, dr. Feliks Bister z dunajskega Inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo, sekretar ministrstva za promet in zveze Marjan Dvornik in novomeška poslanka SKD dr. Vida Čadonie-Spelč. O proštu Slatkonji je govoril dr. France M. Dolinar, o nagrobniku pa umenostna zgodovinarka Marinka Dražumerič. Nagrobnik je res lepo darilo kapiteljski cerkvi za Miklavža v petstotem letu novomeškega kolegiatnega kapitula, kot je dejal novomeški prošt Jožef Lap, z njim pa je darovalec, dunajski nadškof in kardinal dr. Hermann Groer, potrdil starodavno povezanost Dunaja in Novega mesta. (M. Markelj)

DA BO VESELI DECEMBER ŠE BOGATEJŠI

NOVO MESTO - Za prireditve in obdaritve otrok novomeške občine so dosegli svoj delež po zmožnostih prispevale domača vse krajevne skupnosti razen Škocjana, Hinj, Šentjerneja in Brčlina. Odbor upa, da bodo k Veselemu decembru pristopile tudi te. Poleg obrtnikov in pri njih zapošlenih, ki so se odločili prispevati po 500 tolarjev na zaposlenega, jih doslej svoje prispevke poslalo na naš žiro račun še 28 raznih podjetij in ustanov. Njihova imena bomo izpisali na panojih na Glavnem trgu v Novem mestu. Novoletni odbor je vesel, da je za darila, ki bodo veljala 4.415.000 tolarjev denar že zagotovljen za program na novoletnem kamionu in Glavnem trgu pa ga še primanjkuje. Potrebovali bi pokrovitelje za posamezne glasbene nastope, zato na prispevke čakamo, da bomo s pcvci lahko podpisali pogodbe. Od torka do torča so na žiro račun zvezle svoj prispevki poslake krajevne skupnosti Mirna Peč 68.100 in Dolenjske Toplice 23.000 tolarjev. Od podjetij sta na žiro račun 52100-678-80209 svoje prispevke poslala Invest, d.o.o. 10.000 in Ljubljanska banka - Dolenjska banka, d.d. Novo mesto 230.000 tolarjev. Opravičujemo se Rajski ptici, ki je bila v prejšnji številki Dolenjskega lista pomotoma zapisana kot Radijska ptica.

VREME

Do konca tedna bo pretežno suho vreme z nespremenjenimi temperaturami.

Boljši časi za mala podjetja?

Minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar je opozoril, da bodo boljše razmere prinesle tudi konkurenco, zaradi katere bo propadalo več podjetij kot zdaj

KOSTANJEVICA - V začetku novembra letos je bilo v Posavju registriranih 813 zasebnih podjetij, kar je celo za 229 več kot v začetku leta. V prvem polletju so njihovi prihodki zavzemali že skoraj 19 odst. vseh prihodkov posavskega gospodarstva. Tudi to je razlog, da se zasebni podjetniki povezujejo v želji po zaščiti svojih interesov.

Komisija podjetnikov pri Območni obrtni zbornici Krško je v petek sklical posvet o razvoju podjetništva, ki sta se ga udeležili tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Dagmar Šuster in minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar. Slednji je povedal, da se oživljanje gospodarstva najbolj kaže v drobnem gospodarstvu, kjer so letos naložbe realno za 3 odst. večje kot lani, usmerjene pa so bile predvsem v gostinstvo ter v podjetja za finančne in poslovne storitve. Tuji vlagatelji najbolj zaupajo malemu zasebnemu gospodarstvu, kjer je končalo kar 65 odst. tujega kapitala.

Dr. Maks Tajnikar je podjetnikom predstavil še novosti, s katerimi naj bi se že v kratkem pomagali. Izboljšave napovedujejo sistemski zakonodajna o gospodarskih družbah in o obrti,

• Po besedah dr. Tajnikarja bo v naslednjem letu začelo delovati trgovinsko središče, v katerem bodo na razpolago informacije o tujih tržih in o kupcih. Izrazil je upanje, da bo središče povezano z nastajajočo informacijsko mrežo gospodarske zbornice. "Vladi glejamo na malo gospodarstvo z narodnogospodarskega vidika. V njem se bo ohranil pozitiven trend, vse več bo tudi večjih naložb, vendar pa morate vedeti, da se bo konkurenca zaostriła in bo povzročila propadanje nekaterih podjetij," je še dejal minister.

nova mreža za pospeševanje malega gospodarstva.

Posavski zasebni podjetniki so opozorili na neurejeno zaščito domače

Bogata bera Krkinih nagrad

Slovesno podelili letošnje Krkine nagrade - Letos prvič tudi za doktorske disertacije - Mednarodni simpozij

ŠMARJEŠKE TOPLICE - S slovesno podelitvijo Krkinih nagrad, že triindvajseto po vrsti, so se v torek, 7. decembra, v Šmarjeških Toplicah končali letošnji Krkini raziskovalni dnevi. Mednarodne simpozije v okviru teh dnevov so se udeležili številni domači in tudi znanstveniki, med njimi strokovnjaki svetovnega slovesa. Kot je na tiskovni konferenci pred podelitvijo Krkinih nagrad, ki se je udeležil tudi rektor ljubljanske univerze prof. dr. Miha Tišler, povedal predsednik sveta Sklada Krkinih nagrad, prof. dr. Miha Japelj, so številni od sedanjih 1.373 Krkinih nagrajenec tudi kašneje ostali zvesti raziskovalni dejavnosti in dosega lepe uspehe in so dejani tudi pomembnih priznanj in čast.

Letos je Krka nagradila 40 raziskovalnih nalog, ki jih je naredilo 28 študentov dodiplomskega in podiplomskega študija in 31 srednješolcev. Področje, s katerimi se nagrajeni naloge ukvarjajo, je zelo široko in sega od farmacije, kemije in medicine do varstva okolja in trženja. Razen za diplomske in magistrske naloge so letos prvič podelili Krkine nagrade tudi za doktorske disertacije.

Krka osnovna dejavnost je proizvodnja zdravil. Danes imajo v Sloveniji registriranih 143 zdravil v 338 oblikah in z njimi pokrivajo vsa pomembna indikacijska področja. Krkin tržni delež v Sloveniji znaša eno tretjino. Veliko teh

A. B.

ljanju na novih tujih tržiščih. Branko Sušteršič iz Nike je menil, da država po nepotrebni najema visoke kredite, ker tujina trenutno pripisuje Sloveniji preveliko poslovno tveganje.

B. DUŠIČ-GORNIK

HALO – ALO PIZZA!
(068) 24-415
ZARADI VAS

Na repu ambicioznosti

Razviti svet je ta čas sred "tih revolucion", kakor razmah zasebnega podjetništva imenuje Timmons. Oplazila je tudi Slovenijo in minister Tajnikar je prepričan, da bo prihodnje leto prinesla konec naše gospodarske krize. Res je precej spodbudnih znakov, predvsem pa je razveseljivo, da nova zasebna podjetja, ki jih je v naši državi zdaj že okrog 20.000 rastejo in se krepijo. Petsto največjih firm zapošluje (podatki so za leto 1992) že nad 6.000 ljudi in dosega nad 2 milijardi nemških mark prihodka, ugotovila Gospodarski vestnik, ki je v zadnjih številki objavil lestvico petstoteterice največjih.

Zdaje tudi ta primerjava pokaza, da Dolenjska najmanj ambiciozna. Ne le da naša pokrajina tako rekoč ne pomeni nič v slovenski politiki in še na nekaterih drugih področjih (najbolj sveža primera sta nedavni podelitvi Bloudkovih priznanj in priznanj ZKO, ko smo ostali čisto prazni roki), na slovenskem repu je Dolenjska z Belo krajino tudi v podjetništvu. Novomeška občina je po odstotku zaposlenih v zasebnih podjetjih z 2,4 odst. v deseterici najslabših slovenskih občin in jih je za njo samo še šest. Največje novomeško zasebno podjetje, ki je pristalo na objavo svojih poslovnih podatkov, Papeževa Termoteknika, je na 137. mestu, PCK na 181., Tabakum na 250., Remex iz Metlike na 286., ARX na 302., Biro 5 na 319., Barlog iz Šentruperta na 334. itd. Mnogo bolje se je odrezalo Posavje, predvsem na račun brežiške občine, ki je resda bolj kot novomeška prisiljena iskati izhod v zasebnem podjetništvu. Vendar je tudi na osnovi večje lastne spodbude postala druga najbolj podjetniška občina v Sloveniji s kar 12-odstotnim deležem zaposlenih v zasebnih podjetjih. Kje si, dolenjska podjetnost?

M. LEGAN

Avtohiša Berus d.o.o. servisno prodajni center

Foto ASJA

Glavni trg 15
Novo mesto
Tel. 25-705

EKSPRES COLOR
LABORATORIJ-1h
ATELJE
FOTOKOPIRANJE

urarstvo budna
priporoča ročne ure
CASIO SEIKO

Novo mesto, Glavni trg 16, tel. 068/25-698

UGODEN NAKUP IN TAKOJŠNJA DOBAVA

Novo mesto, Velika Cikava 23, tel. 25-098 fax 25-641

Kovinarjem reže kruh "Zagorec"

Nekdanje Tehnološke sisteme Sevnica je od stečajnega upravitelja vzel v najem Jure Šlogar, večinski lastnik firme Zagorec, d.o.o - Do polovice leta 1994 že 60 zaposlenih?

SEVNICA - Tehnološki sistemi Sevnica (TSS), za katere je po daljši agoni sudišče 23. julija letos oklical stečaj, oživljajo pod isto streho. Zaslužno, da ima 33 delavcev (11 pogodbenih, ostali pa redno) kruh, ima boštansko podjetje Zagorec. Direktor te firme Jure Šlogar se je potegoval za nakup TSS že od skladu za razvoj, a je ta dajal očitno prednost sevniskemu podjetju Lucia, resnici na ljubo pa so bili takrat tudi sevnški občinari prepričani, da je bila ponuda Lucia boljša od Zagorce.

"Od stečajnega upravitelja smo ob podpori sevnške občine, vzel v najem prostore in strojev bivših TSS, in sicer za tri leta. Tovarna je v slabem stanju, stroji in orodje so izrabljeni. Tu se ni nič vlagalo, ampak samo ropalo. Prejšnje vodstvo je namerno uničevalo to podjetje, o svojih domnevno dobrih namenih pa je uspelo prepričati občinsko vodstvo. Navkljub vsemu imamo interes za čimprejšnji odkup bivših TSS, seveda pa je vse odvisno od cene. Škoda je, ker so bili TSS toliko časa zaprti, kajti zdaj moramo znova trktati na vse duri za delo in da prepričamo poslovne partnerje o naši solidnosti. Trenutno zelo dobro sodelujemo s Kovinarsko

Jure Šlogar

Krško, kamor se je že približno dva meseca vozilo 19 bivših delavcev TSS, da smo ohranili jedro, ki ima znanje in vidi prihodnost v našem podjetju, v bližini svojih domov. Pripravljamo se na zahtevnejšo proizvodnjo, načrtujemo pa, da bi že do sreda leta 1994 imeli 50 do 60 zaposlenih. Računamo na pomoč zavoda za zaposlovanje pri dokvalifikaciji, zlasti varilev," je povedal Jure Šlogar.

Šlogar, po poklicu orodjar, je bil v letih 1969 in 1970 zaposlen v sevnški Kovinski, kot so imenovali podjetje, ki je prešlo pod streho STT in se po odcepitvi od matične tovarne v Trbovljah preimenovalo v TSS. Tudi zato je nekako čustveno navezan na

P. PERC

Praznični priboljški za begunce

Za begunce v črnomaljskem zbirnem centru je poskrbelo že veliko humanitarnih organizacij in skupin, ki niso pozabile nanje tudi pred božično-novoletnimi prazniki

ČRНОМЕЛJ - Denar, ki ga namenja država za prehrano beguncev v Sloveniji, je tako skromen, da zadostuje komaj za preživetje. Za odrasle namreč odrine po 240, za otroke pa 260 tolarjev na dan. Zato begunci s toliko večjim veseljem in hvaležnostjo sprejmejo priboljške, ki jih prinesajo v begunske centre bodisi predstavniki humanitarnih organizacij, zagnani posamezniki ali skupine, ki -zlasti po drugih državah - požrtvovalno zbirajo pomoč zaanje. Mnogi se brezdomcev še posebej spomnijo pred prazniki, zato ne čudi, da je zadnji konec tedna prišlo v črnomaljski zbirni center kar šest delegacij.

Tako kot že nekajkrat doslej sta se beguncem iz Črnomelja spomnili zakončka Riedel iz nemškega Hirschaida, ki sta pobudnika zbiralnih akcij v okviru tamkajšnje Karitas. Skupaj s člani te humanitarne organizacije so prišli tudi predstavniki samostana v Stični, pomoč pa so pripeljali tako v župnijsko Karitas kot v begunski center. Vsakemu od 407 beguncov so posebej stisnili roko in jim izročili darila, ki jih je bilo skupaj za 10.000 DEM.

Folkloristi iz katalonskega mesta Villafranca del Penedes so bili na obisku begunskega centra julija letos. Ko so videli, v kakšnih razmerah živijo ljudje, so ob vrtniti v domovino v svojem mestu pripeljali razstavo fotografij iz zbirnega centra ter začeli z zbiralno akcijo, ki je zelo dobro uspela. Toda denar so hoteli izročiti osebno, saj so že zeleli, da pride v prave roke, zato so minulo soboto prinesli ček kar v Črnomelj. Redni

obiskovalci centra so tudi ljudje iz Firenc, ki so, tako kot že nekajkrat doslej, tudi pred nekaj dnevi pripeljali oblačila, hrano, toaletne potrebščine, skratka vse, kar potrebujejo begunci za vsakdanje življenje. Kratki so obljubili, da se pred prazniki še enkrat oglašijo.

Iz Bologne se je že drugič oglašila skupina zdravnikov iz bolnišnice "Circolo ricreativo culturale" pod vodstvom organizatorja Lucia Zanchellija, ki je pomagal opremiti ambulanto, s seboj pa so pripeljali še kup drugih potrebščin. Prav tako so že drugič prišli v Črnomelj predstavniki humanitarne skupine "Hope" iz Anglije, ki so z velikim zanosom zbirali pomoč v svoji domovini, in jo razdelili med begunce. V sodelovanju s škofovsko Karitas pa je že tretjič prišla v Črnomelj tudi organizacija "THW" iz Nemčije, in ponovno pripeljala veliko zdravil ter EKG in

li okenska stekla in police ter dodatno opremo za kuhinjo v zbirnem centru.

M. BEZEK-JAKŠE

GANLJIVI TRENTKI - Predstavniki Karitas iz nemškega Hirschaida pod vodstvom zakončke Riedel so že starci znanci črnomaljskega begunskega centra. Ob nedavnjem obisku so pripravili darila za vse begunce, in ko so jim jih osebno izročali, so se marsikom tako od obdarjenec kot od darilateljev od ganjenosti v očeh zasvetile solze sreče. (Foto: M.B.-J.)

Štipendije brez protekcije

Vodja območne enote zavoda za zaposlovanje Anton Koren meni, da je nezadovoljstvo upravičeno

KRŠKO, SEVNICA - Ob koncu oktobra je bilo v Posavju že 5.436 brezposelnih oseb, in sicer v Brežicah 1.964, v Krškem 2.251 in v Sevnici 1.221. Pri območni entiteti republikega zavoda za zaposlovanje v Sevnici se je prijavilo 4.000 iskalcev zaposlitve, 2.500 pa je zavod zapustilo. Več kot 1.600 oseb so vključili v razne oblike usposabljanja ali pa jim nudili drugačno pomoč za njihovo zaposlitev.

V letošnjem šolskem letu je bilo po besedah vodje štipendirjanja pri območni entiteti Andreja Mihielina precej dela tudi s podlejanjem republikega štipendija. Za štipendije je zaprosilo 2.690 dijakov in študentov, odobrili pa so jo 1.735 prosilcem. Poleg teh so podelili 198 nadarjenim Posavcem še Zoisove štipendije.

Upravičeno je nezadovoljstvo posameznikov, ki štipendije niso prejeli zaradi nizkega cenzusa, vprašljivega faktorja za preračun katastrskega dohodka ali pa sprememb pravilnika o štipendirjanju, ki je na novo določil pogoje, na osnovi katerih lahko pridobijo štipendijo otroci iz družin obrtnikov ali podjetnikov, je poudaril vodja območne enote re-

Celulozarji do februarja na borzi dela

Proizvodnja naj bi spet stekla po dveh mesecih

KRŠKO - Z začetkom decembra se je ustavila proizvodnja celuloze v Krškem Vitacelu. Pravijo, da samo začasno, dokler ne mine praznični december, v katerem je zelo nizko povpraševanje po celulozi, in dokler v januarju ne opravijo temeljnih vzdrževalnih del. Ta bodo zaposlovala 80 delavcev, medtem ko bodo preostali delavci (273) za ta čas prijavljeni na borzi dela. Vodstvo podjetja trdi, da bodo vse delavce znova zaposlili ob ponovnem zagoru strojev, do katerega naj bi prislo najpozneje 1. februarja. Podjetje Vitacel se je spomladi edino prijavilo na razpis za najem proizvodnje celuloze v bivšem Vidmu. Po mnenju direktorja Jožeta Klemenčiča je podjetje dokazalo, da je tudi pri nas smotreno proizvajati celulozo tudi z narodnogospodarskega vidika (potiščeni gozdovi), čeprav država tega zaenkrat še ni priznala.

Več kot pol proizvedene celuloze Vitacel izvaja. V primerjavi z zunanjimi proizvajalcimi ima majhne stroške proizvodnje, vendar mu jih kljub

• V podjetju niso zadovoljni s potekom stečajnega postopka, saj se bojijo, da bodo morali proizvodnjo ustaviti za daljši čas. Če bi se to zgodilo, potem bi težko pridobili nazaj kupce. Tudi minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar je ob nedavnem obisku v krški občini prispeval veliko vlogo razpletu stečajnega postopka. "Videm papir in Vitacel sta v težkih razmerah zelo dobro poslovala. Če ne bo večjih spodbujajev v stečajnem postopku, bosta preživeli, sprva ob pomoči države in pozneje sama," napoveduje minister, čeprav do dogovora z državo o potkritju izgub v obeh podjetjih še ni prišlo.

temu ne uspe pokravati s ceno na trgu. Še vedno mora kupovati les po mnogo višji ceni kot npr. avstrijski celulozarji, vendar Kratki lesa na trgu ne dobijo po tako ugodni ceni. Tako še vedno računajo na pomoč države. B. D.-G.

• Milan Kučan je zakopani kapital slovenske politike in je njen neizkorščeni potencial. (Rupel)

naša anketa

Zdravniki bi stavkali

Sredi novembra so zdravniki menda dobili zagotovilo dr. Drnovška, da bo osebno podprt podpis poklicne kolektivne pogodbe za področje zdravstva, ker nima ne moralne ne politične pravice, da bi zavrnil tak dokument. Takrat so bili v vladu še prepričani, da so pripravili tak zakon o plačah v javnih zavodih, ki bo zadovoljivo popravil plače zdravnikov. Menili so, da novim predvidenim količnikom za plače in sistemom napredovanja, ki tudi vpliva na zdravniške zaslužke, ne bo kaj očitati. Toda stavkovni odbor sindikata zdravnikov in zozobozdravnikov Fides meni drugače. Fides sicer sprejema ponudbo vlade o 20- do 40-odstotnem zvišanju količnika za plače, kar pomeni manjše povišanje, kot ga je zahteval zdravniški sindikat. Toda Fides ne odstopa od zahteve, da za zdravniški velja tisti sistem napredovanja, ki so ga predlagali sami. Kar je vladne urade brčas najbolj presenetilo, je napoved Fides, da bodo zdravniki začeli 11. januarja sedemdesetno stavko, če do 20. decembra ne bo podpisana poklicna kolektivna pogodba. Za plače, ki so zdravniška, a tudi vsespolna zadeva, so se torej zdravniški postavili nadvse odločno. Ali se z enako vnemo kot za svoj prav ženejo tudi za prav svojih pacientov? Zasebna zdravniška praksa odpira prav in težje vse polno vprašanje. Bodo ultimati in premiroke obljube na voljo tudi za reševanje le-teh?

SANJA JANJIĆ, vzgojiteljica iz Kanižarice pri Črnomlju: "Zdravstveni delavci in vrla bi se morali dogovoriti, najti kompromis. Zdravstvena služba je tako velikega javnega pomena, da ne gre kar zakleniti zdravstvene domove in bolnišnic in na vrati pustiti listek z napisom: 'Mi stavkamo'. Predvsem zato ne, ker na koncu najkrajšo potegnejo tisti, ki pri odločitvah glede stavki tako in tako nimajo nobenega vpliva. To pa so bolniški."

ANICA BAJUK, prodajalka v Mercatorjevi trgovini v Metliki: "Mislim, da bi se do najs tudi drugačno rešilo, ne pa se takoj zateči h grožnjem s stavko. Ni prav, da bi zdravstveni delavci stavkali. Kaj pomeni to za bolnike, si skoraj ne upam pomisliti, kajti danes zdravi ne hodijo več k zdravniku. Zdravstveni delavci pač grozijo s stavko, ker jih plačuje država. Trgovci si kaj takšnega ne bi mogli privoščiti, ker bi bili takoj ob stranke."

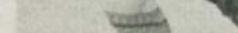
VLASTA ZUPANIĆ iz Krškega: "Zdravnikom dam prav, ker poznam boleča nesporazmernja med plačami v ne-gospodarskih dejavnostih, ko ima delavci pri okencu zavarovalnice ali banke večjo plačo kot zdravnik. Res je vprašanje, koliko kateri zdravnik spoštuje zdravniški kodeks, sij prave konkurenco med zdravniki še ni, vendar ne smemo posploševati. Zdravniki, ki opravljajo svoje delo odgovorno, imajo zelo težak poklic."

ANDREJ GOLOB, kmetijski svetovalec v Brežicah: "Pravico do stavke ima vsak, ne vem pa, ali so zdravniki v tem trenutku na pravi poti, saj mi ni znana višina njihovih plač. Tudi če podatke objavijo v javnosti, si človek ne more ustvariti prave slike o tem, koliko v resnici zaslužijo. Če se bodo odločili za stavko, potem pričakujem, da bodo zagotovili svojim pacientom najmanj normalne usluge za nujno pomoč."

DR. ALENKA NADLER-ŽAGUBIČ iz Zdravstvenega doma v Ribnici: "Položaj nas sili v stavko, saj je poklic zdravnika razvrednoten. Več ko delamo, manj dobimo. Vsi smo za stavko. Vendar to ne bo stavka proti bolnikom, ampak proti tistim, ki delijo denar. Gre za ogromne denarje, v osnovem zdravstvu pa primanjkuje vsega. Pred stavko je treba sprejeti merila za njen potek. Ob prejšnji je bilo vse stihiski in so nas že znejne prepeljali preko vode."

ROMANA FROVER, prodajalka v kočevski Nami: "Vsi moramo pošteno delati. Vsi smo potrebeni večjih plač, saj marsikateremu delavcu zmanjkuje za hrano. Za zdravstvo se verjetno nabere dovolj denarja, saj plačujemo redno zdravstveno zavarovanje, zavarovani smo še dodatno, za nameček pa moraš plačati še pregled pri specjalistu. Storitev plačamo trikrat in če bi v zdravstvu pametnejše razporejali denar, stavka ne bi bila potrebna."

JOŽICA BOBNIČ, ekonomski tehnik s Kladja pri Blanci: "Pravica do stavke v javnih službah, torej tudi v zdravstvu, bi morala biti zelo omejena ali pa vsaj natančno opredeljena v aktih. Nikakor se namreč ne bi smelo zgoditi, da bi se tako upravičena stavka v takih, recimo kar državnih službah, prizadela ostale državljanje. Mislim, da tega ne dovolijo niti v razvijenih evropskih državah, po katerih se hočemo pogosto zgledovati."

JOŽE KRAJŠEK, pismosna iz Šentruperta: "Ker moramo nekateri, in med temi smo tudi pismosne, živeti tudi s plačo okrog 300 mark, precej pa je takih, ki morajo preživljati družine, nisem navdušen nad stavkami policistov, učiteljev ali zdravnikov. Čeprav mi bo verjetno kdo očital, da zagovarjam politiko enakih želodev, moram poučariti, da tem vsaj ne gre za preživetje, čeprav je res, da bi si zaslužili kakšen tolar več zaradi višje izobrazbe."

NADA BOŽNIK, višja medicinska sestra v Domu starejših občanov v Novem mestu: "Sem za to, da se problemi zdravstva rešujejo z dogovori, brez agrese. Pacient ne sme čutič problemov svojega zdravnika. Zadovoljen zdravstveni delavec dela drugače kot zaskrbljen. Sicer si pa ne znam predstavljati, da zdravnik zaradi stavke ne bi nudil bolnišku pomoči. Kje bi bila v takem primeru zdravniška etika?"

kmetijstvo

KMETOVALEC ŠT. 2

SLOVENI GRADEC - Z manjšo zamudo, ki so jo zakrivilo začetne težave, je te dni izšla 2. številka Kmetovalca, strokovne revije Društva kmetijskih svetovalcev Slovenije, ki jo izdaja Kmetijska založba, d.o.o., iz Slovenj Gradca, Stari trg 278 (tel. 43-143), fax 43-100. Tako kot prva se odlikuje z zelo pestro vsebinom, napisano tako, da je kmetu razumljivo. Ne tvegamo preveč, če zapišemo, da je Kmetovalec trenutno med najboljšimi tovrstnimi revijami na Slovenskem in da se bo uveljavil, če bo svoje dobro zastavljen delo tako tudi nadaljeval. Izmed velikega števila strokovnih prispevkov naj omenimo nekatere: Vsejavanje v rušo, Ogrčja nadloga, Hladilniki za mleko, Prvi pretok vina, Segrevanje in plesnjene sileže, Reja nojev itd. In še to: posamezna številka Kmetovalca, ki bo izšel 12-krat na leto, stane za naročnike 250, za nenaročnike pa 300 tolarjev.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ves minuli teden je bil v znanih Miklavžu. Del tržnice je sedaj na Glavnem trgu. Dobro cvete prodaja sadja, saj so samo za miklavževa darila Novomeščani pokupili kar za dober kamion južnih sadežev. Mandarine brez koščic so prodajali po 110 tolarjev, prav toliko so veljale pomaranče, banane pa so bile 10 tolarjev dražje. Na tržnici so v ponedeljek prodajali jajca po 7,12 in 14 tolarjev, česen 300, koren 100, razne čaje po 150, domače piškote po 200, hruške 80, marelice 400, slivovko po 500 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile: banane 90, limone 155, grozdje 165, orehi 1000, pomaranče 89, paradižnik 160, kislo zelje 95, solata 200, cvetača 200 in korenje po 110 tolarjev. Cene pri Deladimiju: banane 99, radič 210, solata 280, slive 250, kivi 180, jabolka 45, česen 200, korenje 150, krompir 48, orehi 900, mandarine 90 tolarjev.

Nekateri so še za iluzije

Blejsko sanjarjenje o ekosocialnem kmetijstvu v času, ko desetisočim slovenskim kmetijam grozi propad

Za deževniki, polži in noji prihaja shiitake

Japonska hrastova goba nazobčanka veliko obeta

Pozor! Za kalifornijskimi deževniki, polži in noji prihaja nov modni pridelek, ki obeta podjetnim ljudem dodatno dejavnost in nagel dobček: shiitake. Beseša zveni japonsko, in res je to ime za japonsko hrastovo gobo nazobčanko, ki jo v deželi vzahajočega sonca gojijo že dva tisoč let in ki si je šele zadnja leta utrila pot v Evropo in ZDA, vendor nadvse zmagoval, saj je z letno svetovno pridelavo v gromozanski količini pol milijona ton postala druga najbolj množično grena goba - takoj za šampinjoni.

Njeno največje priporočilo za gojenje je zdravilna vrednost, njen vpliv na pospešeno izločanje pogubnega holesterola iz človeškega organizma. Shiitake namreč vsebuje adeninski derivat eritadenin, ki pospešuje razgradnjo holesterola, poleg tega pa se polisaharid lentinan, ki zavira rast tumorjev. Kaj pomenijo rakasta obolenja in bolezni motnje v krvoznem sistemu za človeštvo, je vobče znano, zato se taisto človeštvo oklepava vsake zdravilne možnosti, pa četudi gre za na pogled kaj neučinkovito lesno gobo.

Kot že imo pove, raste hrastova nazobčanka na deblu hrasta. Tako so jo stoljetja gojili tudi Japonci, zadnja leta pa je pridelava napredovala. Sodobnejši način pridelovanja je gojenje gobe na posebnem substratu, mešanci žagovine, otrobov, slame in nekaterih drugih dodatkov, ki pa so še skravnost, več pa o njih gotovo ve dr. Franci Pohlezen z Oddelka za lesarstvo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, ki je o tem napisal obširnejši prispevek za Kmečki glas, iz katerega povzemamo teh nekaj zanimivosti.

- n

Sanje niso prepovedane, to velja tudi za sanje o ekosocialnem kmetijstvu na Slovenskem, ki pa se jim nekateri prav radi predajo, zlasti še, odkar je bila v parlamentu sprejeta dolgoročna razvojna strategija s tako imenovanim ekosocialnim scenarijem. Politikom, ki s sanjanjem in vizijami želijo osrečiti ljudstvo, ne da bi se pretirano gnijavili s tem, kolikšen bo zanje izstavljen račun, bi to lahje oprostili kot strokovnjakom. Sanjanje in sanjenje rožic se slednjim ne poda, kar pa ni motilo nekaterih razpravljalcev na nedavnom tradicionalnem posvetovanju kmetijskih svetovalcev na Bledu, da ne bi delati prav tega. Pri tem je prednjačil slovenski kmetijski minister, ki pa ima to olajševalno okolnost da mora biti kot oblastnik vedno optimist.

No, malo več resnosti, saj nismo v parlamentu! Na Bledu, kjer je nastopil (in slovensko govoril) tudi direktor Kmetijske in gozdarske zbornice za Koroško dr. Ernst Groblacher, je kot svetal zgled neprestano silišča v ospredje Avstrija, ki ima res podobne podnebne in reliefne razmere, pa neprimerno boljšo posestno strukturo, v povprečju nekajkrat večje kmetijske obrate in črede, neprimerno večje dohodek kmetij, predvsem pa tako izdatne subvencije države (znašajo kar polovico dohodka avstrijskega kmeta), kakršne pri nas še leta ne bodo možne. Tam se je lahko pogovarjati o ekološki pridelavi in namernem zmanjševanju pridelkov, čeprav tudi pri nas v perspektivi ne bo druge izbiče, saj naravi prijazno kmetijstvo preprosto nima alternativ.

Ampak zakaj ne bi ljudem, predvsem kmetom, povedali vse resnice? Če se tem izogibljejo vse politične stranke, ker ne želijo s pesimističnimi napovedmi begati ljudi ter tvegati izgube članov in podpornikov, pa ne sme pred dejstvji bežati stroka. Šele mladi raziskovalec dr. Emil Erjavec z Biotehniške fakultete si je upal izreči neveselo misel, da so besede o ekosocialnem kmetijstvu te prazen romanticizem in beganje ljudi, ker uradna politika, torej oblast, sploh še nini odgovorja, kakšen odnos bo začela do takega kmetijstva in koliko je pripravljena zanj žrtvovati. Načelno soglasje v parlamentu je komajda začetek in se utegne vse ustaviti pri denarju, ki ga bo potrebovno ogromno preleti iz drugih dejavnosti. Zapišimo (že stotii): povprečna slovenska kmetija ima 5,9 ha skupne zemlje z gozdom vred, od tega obdelovalne le 2,5 ha, na Dolenjskem pa je agrarna struktura še slabša. Take kmetije počasi niso sposobne konkurenčne tekme, ki jo že bijejo in ki se jim ostrejša še obeta.

Dr. Erjavec je tvegal kruto napoved, namreč, da bo v naslednjih de-

Amplak zakaj ne bi ljudem, predvsem kmetom, povedali vse resnice? Če se tem izogibljejo vse politične stranke, ker ne želijo s pesimističnimi napovedmi begati ljudi ter tvegati izgube članov in podpornikov, pa ne sme pred dejstvji bežati stroka. Šele mladi raziskovalec dr. Emil Erjavec z Biotehniške fakultete si je upal izreči neveselo misel, da so besede o ekosocialnem kmetijstvu te prazen romanticizem in beganje ljudi, ker uradna politika, torej oblast, sploh še nini odgovorja, kakšen odnos bo začela do takega kmetijstva in koliko je pripravljena zanj žrtvovati. Načelno soglasje v parlamentu je komajda začetek in se utegne vse ustaviti pri denarju, ki ga bo potrebovno ogromno preleti iz drugih dejavnosti. Zapišimo (že stotii): povprečna slovenska kmetija ima 5,9 ha skupne zemlje z gozdom vred, od tega obdelovalne le 2,5 ha, na Dolenjskem pa je agrarna struktura še slabša. Take kmetije počasi niso sposobne konkurenčne tekme, ki jo že bijejo in ki se jim ostrejša še obeta.

Občinska skupščina seveda zahteva odloka ni sprejela, ker tej utelejiti ni verjela. Dejstvo namreč je, da je na Kočevskem medvedov dovolj, in to klub razmahu ovac. Ni tudi znano, da bi kdaj kaka ovca kdaj ugonobil medveda, se je pa zgodilo že, da so medvedje pomorili ne le ovce, ampak tudi koze in celo prašiče, slednje so odnesli kar iz svinjakov. J. P.

• Govor naj bo tak kot deklisko kriko - dovolj dolgo, da pokrije subjekt, in dovolj kratko, da je stvar zanimiva. (Dr. Kervina na kmetijskem posvetu na Bledu)

Občinska skupščina seveda zahteva odloka ni sprejela, ker tej utelejiti ni verjela. Dejstvo namreč je, da je na Kočevskem medvedov dovolj, in to klub razmahu ovac. Ni tudi znano, da bi kdaj kaka ovca kdaj ugonobil medveda, se je pa zgodilo že, da so medvedje pomorili ne le ovce, ampak tudi koze in celo prašiče, slednje so odnesli kar iz svinjakov. J. P.

Po zelo ugodnih cenah prodajamo traktorske gume BARUM

In sicer:

CENIK:	DEM/kom	80
dim. 6.00 - 16	DEM/kom	95
dim. 6.50 - 16	DEM/kom	98
dim. 7.50 - 16 vodilna	DEM/kom	98
dim. 7.50 - 16 pogonska	DEM/kom	98
dim. 7.50 - 20 vodilna	DEM/kom	128
dim. 8.3/8 - 20 pogonska	DEM/kom	156
dim. 12.4/11 - 28	DEM/kom	310
dim. 12.4/11 - 24	DEM/kom	270
dim. 11.2/10824	DEM/kom	260
dim. 14.9/13 - 28	DEM/kom	400
dim. 16.9/14 - 28	DEM/kom	430
dim. 10/75 - 15	DEM/kom	130
dim. 12.00 R 22.5 NR 37	DEM/kom	420 + 20% prom. davek.

Možno je tolarsko plačilo, upošteva pa se dnevni tečaj Ljubljanske banke - Posavske banke Krško.

Navedene cene veljajo do 31. 12. 1993.

Inf. VULKANIZERSTVO UNETIČ KRŠKO - tel. 0608/31-407

Od 26. julija dalje se ne imenujemo več Jugotanin, ampak TANIN SEVNICA, spremeniли smo tudi telefonske številke, naš proizvodni program pa je ostal enak.

Še vedno odkupujemo

LES PRAVEGA KOSTANJA

za predelavo v tanin. Vse podrobnejše informacije lahko dobite na našem naslovu — TANIN SEVNICA, Hermanova 1, oziroma po telefonu 0608-41340, les pa lahko pripejete vsak dan med 6. in 15. uro.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Čiščenje vina z želatino

Želatino uporabljam za čiščenje belih in rdečih vin, toda za rdeča je potreben večji odmerek na hektoliter. Za bela vina zadržuje ponavadi 2 do 5 g želatine /hl, za rdeča pa 10 do 15 g /hl. Čim bolj trpklo je vino, več želatino potrebuje.

Vinogradniki se sprašujejo, kateri čistili je primerno v času nizkih temperatur, ki vladajo v tem času. Želatina najlepše čisti, ko imajo vino temperaturo 15°C. Toda tudi v vinu, ki se nahaja v hladni zidanici in ima temperaturo samo 1°C je čiščenje uspešno.

Pri tako hladnem vinu je potrebna celo manjša količina želatine. Pri nižji temperaturi vina je useolina po čiščenju na dnu soda bolj zbita, manjša, kar je tudi prednost, saj imamo manj kala. Dobro si je zapomniti, da je v poletnih vrhih mesecih želatina manj primerena kot čistilo, zato pri temperaturi vina okrog 20°C ne priporočam čiščenja. Dobri in skrbni kletar izkoristi za to zimski čas in poleti nima skribi, kako bi odpravil motnost iz vina. Toda v topilih zidanicah se lahko bistro vino skali, in sicer: če ga nismo drugič prečistili ali zaradi rezanja dveh različno kisih bistih vin, ali zaradi delovanja mikroorganizmov vinu. Toda želatino si v takih zidanicah ne moremo pomagati.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

nižjim Bloomovim številom. Pri pripravi raztopine je potrebno upoštevati tudi koncentracijo raztopine. Najboljše kosničenje motnosti vina dosežemo z raztopino želatine v koncentraciji od 1 do 5 odst. Kot topilno sredstvo je najboljša voda. Ako želatino raztopimo v vinu, čiščenje slabše poteka. S poskusom je ugotovljeno, da raztopina želatine v vodi, ki jo pustimo stati 5 ur, uspešneje kosniči, kot če jo pomešamo v vino takoj, ko smo jo raztopili v vodi. Ako raztopino statramo nekaj dni, ni ne pridobimo.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

Pri tako hladnem vinu je potrebna celo manjša količina želatine. Pri nižji temperaturi vina je useolina po čiščenju na dnu soda bolj zbita, manjša, kar je tudi prednost, saj imamo manj kala. Dobro si je zapomniti, da je v poletnih vrhih mesecih želatina manj primerena kot čistilo, zato pri temperaturi vina okrog 20°C ne priporočam čiščenja. Dobri in skrbni kletar izkoristi za to zimski čas in poleti nima skribi, kako bi odpravil motnost iz vina. Toda v topilih zidanicah se lahko bistro vino skali, in sicer: če ga nismo drugič prečistili ali zaradi rezanja dveh različno kisih bistih vin, ali zaradi delovanja mikroorganizmov vinu. Toda želatino si v takih zidanicah ne moremo pomagati.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

Na trgu se dobri več kakovosti in oblik želatine. Vinska želatina je posebej pripravljena. Označena je tudi z Bloomovim številom. Obstajata kisla in bazična želatina. Najboljše čistilne učinke je možno dosegiti s kislo želatino in raztopino.

PRAVICA - V Črnomlju imajo precej težav z denacionalizacijskimi postopki, saj jim nikakor ne uspe dobiti dovolj ljudi, ki bi bili ali pripravljeni pljuniti v roke ali bi imeli dovolj časa, da bi reševali prošnje za denacionalizacijo. Tisti, ki bi bili pripravljeni delati in imajo tudi čas, pa se tudi nekako boje prijeti v roke mape, v katerih so zahteve za popravo krivic. Boje se, da ne bi se enkrat naredili krivice. In tako se kupček z rešeniami spisi veča počasneje kot nestrnost lastnikov odvzetega premoženja.

CESTA - Če Metličane že zanese v Črnomelj, zatrjujejo, da potrebujejo od hotela Lahinja do Loke približno toliko časa kot od Metlike do Črnomlja. To ne pomeni, da proti Črnomlju divijo z 200 km na uro, pač pa, da je skozi Črnomelj vsak pesec hitrejši od njihovega jeklenega konjička. Cestnih zaprek je toliko, da je kar veselje. O tem, da Črnomalci parkirajo, kjer se jim zahoče, pa četudi kar na cesti, če je tam blizu na primer trgovina, v katero želijo, smo že pisali. Še večji problem so tovornjaki, ki pripeljejo v prodajalne blago.

KAJENJE - Na občinskem izvršnem svetu so si pretekli teden zaželeti, da bi jim Miklavž prinesel veliko nalepkovo z napisom: "V tem prostoru ne kadimo", ki bi jo nalepljili na steno sobe, v kateri imajo sede. Najnovejši član občinske vlade, ki je edini kadilec, namreč tako vneto okajuje vse ostale, da mora biti okno skoraj vso sejo odprtlo, četudi se zunaj suče temperatura okrog niče.

Sprehod po Metliki

METLIČANI SE ŽE NEKAJ LET pripravljajo na to, da bi pred novim letom primerno okrasili svoje mesto, toda vidnejši uspehov ni. Slišati je, da bo letos drugače. Trgovine in drugi lokalni naj bi sami poskrbeli za raznobarvne lučke, starci del mesta pa naj bi sijaj po zaslugu občine, ki bo menda "pljunila" cvenk. V napovedanem prijetjem vzdušju se bo na osrednjem trgu pripeljal dedek Mraz, toplo pozdravljen od odraslih in otrok, ki se bodo pozibavalni v taktu ansambla Dvanajsto nasprote. Osnovoško mladež pa bodo zabavali v televadnici Čuki.

V DISKOTEKO GHETO HODIJO predvsem mladi ljudje, medenje pa se pomeša tudi kak mlađenci srednjih let. In prav tak je zadnjici globoko pogledal v kozarec, tako globoko, da ga je alkohol pokosil. Ko je vstajal s tel, je jecljajoče vprašal: "Kdo me je zrušil, da ga usekam na gobec?" "Alkohol," so mu odgovorili prijatelji.

DAÑES JE V DVORANI SPANSKIH BORCEV v Ljubljani Metlička folklorna skupina Ivan Navratil. Na prireditev, ki so jo poimenovali Ta hindr, handr, so povabili znane in manj znanje Ljubljancane, politike in kulturnike. Pred nastopom bodo Metličani pogostili obiskovalce s poglavami, klobasami in vini metliške Vinske kleti. Program bodo povezovali Vijoleta Tomič, Janez Vrančič, Luigi in Toni Gašperič, folkloristi pa se bodo predstavili z belokranjskimi koli, pesmimi in glasbo.

Trebanjske iveri

MEJA - Starka zima je bila s snegom tokrat precej bolj radodarna do dobrodušnih Dolencov kot do prislovično skopih Gorenjevcov. To pa nima nobene zvezze s tem, kako je bila očiščena obmirenska regionalka v trebanjski in kako v severni občini. Ali ni zimska služba v obeh primerih v rokah novomeških cestarjev, denarja pa zmanjka tako v severni kot trebanjski občini? Zime so bile zadnja leta dovolj zeline, da bi lahko kaj pravčevali pri soli in pesku.

MIRNA - Mirenčani dobijo domača očišča, če slišijo v pogovoru o dobročinah občinah za Sentrupert ali Mokronog. Sam državni sekretar v notranjem ministrstvu Andrej Šter je v nedeljo jasno in glasno povedal, da so ga opozorili organizatorji tribune o lokalni samoupravi (KO SKD Mirna), da je Sentrupert tod skoraj preposedana beseda. Mirenčanom manjka za to, da bi zanesljivo zadostili vsem pogojem za samostojno občino, še kakšnih 500 prebivalcev. Zdaj jih ima KS Mirna 2540. Tisti, ki prilivajo olje na ogenj, sveto objubljajo, da se bo Rakovnik priključil Mirni. V tamkajšnji znani gostilni, ki slovi po dobrimi kuhinji, zlasti po italijanskih testeninah, se resda zbirajo številni poslovneži in drugi gostje iz sosednje krajevne skupnosti, a tako vročih debat ne načenajo.

KAPELICA - Prejšnji teden so, kot so priobčili časopisi, nepridravljali kapelico v Zagorici pri Mokronogu. Vaščani Zagorice pri Mirni so izgubili sleherno upanje, da jim bo roparji prosto voljno vrnili ukrazeno iz kapelice, kajti Zagorice pri Mokronogu preprosto ni v trebanjski občini. Pač pa premorejo Trebanjci poleg mirenke Zagorice še tisto pri Čatežu, pri Dobrniču in pri Velikem Gabru.

IZ NAŠIH OBČIN

NAGRAD ZA RAZISKOVALNO DELO NE BO

ČRНОМЕЛЈ - Nekdanja občinska raziskovalna skupnost in pozneje občina Črnomelj sta vsako leto podlejvali nagrade za raziskovalno in inovativno delo. Za letošnje leto pa razpisala prijave še niso objavili, ker v proračunu ni zagotovljeno dovolj denarja. Izvršni svet se je zato znašel pred dilemo: ali podelite nagrade in zanje zagotovijo denar ali pa jih ne podelite, denar, ki je v proračunu sicer na razpolago, pa porabijo za druge raziskovalne namene. Občinska vlada se je odločila za drugo možnost. Med drugim tudi zato, ker bi morali, če bi hoteli, da nagrađa res nekaj pomeni, zagotoviti dovolj denarja, saj nekaj tisoč tolarjev ni niti simbolična nagrada. Več denarja pa ni v proračunu niti po renominaciji. Poleg tega razpis že nekaj let niso imeli pravega učinka, saj je bilo prijav vse manj. To je bila posledica razmer v črnomaljskem gospodarstvu. Veliko podjetij, v katerih so nekaj skrbeli za inovativno dejavnost, je v stečaju ali ti pred njim, zasebno podjetništvo pa tudi še ni dovolj razvito.

V NEDELJO OBISK ČARODEJA

METLIKA - V okviru prednovoletnih prireditev, ki jih v metliškem kulturnem domu pripravlja tukajšnja Ljudska knjižnica, bo v nedeljo, 12. decembra, ob 16. uri z magijo, čarovnjam in show programom nastopil čarodej Kiraly iz Maribora. Prireditev je primerica za otroke od 6. do 13. leta starosti. Otroci bodo vključeni tudi v program in se bodo takolahko prijetno zabavali, magični program pa jim bo še dolgo ostal v prijetnem spominu.

BANKA V PRENOVLJENIH PROSTORIH

ČRНОМЕЛЈ - Prejšnji terek je LB Dolenjska banka v stavbi, ki so jo že 1889. leta zgradili za potrebe Mestne hranilnice, odprla nove in sodobno preurejene prostore. Čeprav je bil zaradi želje po hranični arhitekturini značilnosti gradbeni poseg precej zahuten zalogaj, je zdaj osrednja črnomaljska enota LB Dolenjske banke preurejena v skladu s potrebami sodobnega bančnega poslovanja. Tako so strankam v hitri coni na voljo štiri vplačilno-izplačilna mesta, namenjena predvsem enostavnejšim blagajniškim opravilom, posebni prostori pa poslovanju s tekočimi računi in drugim oblikam brezgotovinskoga poslovanja, depozitnemu poslovanju in finančnemu svetovanju.

JAVNA TRIBUNA O LASTNINJENJU

TREBNJE - V prostorih tukajšnje kinodvorane bo v sredo, 15. decembra, ob 18. uri javna tribuna o lastninemju in privatizaciji. Na javno tribuno, ki jo organizira občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov Trebnje, so povabili dr. Eda Pirkmajerja, svetovca vlade za področje lastninemja in privatizacije, ter poslanca državnega zborna Izidorja Reja.

Ustvarjalnost, ne samouničenje!

V Trimu lani z izvozom zaslužili 20 milijonov dolarjev - Uspela preusmeritev na zahetna tržišča - Plače nad povprečjem panoge - Lastninenje z notranjim odkupom

TREBNJE - "Prožnost, kakovost in kratki roki so naše glavne prednosti v vse hujši konkurenči na zahodnoevropskih in tudi na našem trgu. Tudi v naši razvojnej snovanji smo vrtkali skrb za čim večjo kakovost naših izdelkov in zniževanje stroškov. Vse več tekmecov na najzahtevnejših trgih dobivamo tudi zato, ker se je znašla v večjih škripcih avtomobilskih industrija, ki je doslej dajala dosti investicijskega dela. Uresničujemo našo strategijo o preusmeritvi izvoza na najzahtevnejša, zahodnoevropska tržišča. Okrog 60 odst. realizacije ustvarimo v tujini. Razmerje med izvozom in prodajo našega znanja in izdelkov v Sloveniji se zdi kar pravšnje," pravi direktorka Trima Tatjana Fink.

Trenutno gradijo trebanjski kovinarji v Nemčiji, ki ostaja Trimovo najpomembnejše tržišče v Evropi, štiri industrijske objekte. Precej dela imajo že v Avstriji in Švici, nekoliko manj pa v Italiji. Lani je Trim na tujem zaslužil okrog 20 milijonov dolarjev, s tem pa ne ostaja le največje trebanjsko podjetje, marveč eden najpomembnejših izvoznikov na Dolenjskem. Trebanjci so stike s poslovnimi partnerji v Zahodni Evropi začeli iskati že v času bivše Jugoslavije, med letosnje tržne prijeme za prodor na tuje trge pa kaže pojavljanje Trima na treh specializiranih sejmih v Franciji, na povečanju.

Bitka za darila

Še sreča, da vsaj otroci ne vedo za zdrahe odraslih

ČRНОМЕЛЈ - Črnomaljska občinska zveza prijateljev mladine je poleg bogatega prednovoletnega programa letos po nekaj letih premora znova pripravila tudi obdaritev za predšolske otroke. Toda ko je bil propagandni program že razdeljen, ko so bila razposlana vabilna sklenjeni dogovori z nastopajočimi, so se v Semiču spomnili, da bi sami pripravili obdaritev za svoje otroke.

Problem pa je nastal, ker so bila vsa darila v Črnomlju, kjer so zanje tudi zbirali denar. Ker je pač težje dobiti dovolj daril kot se našemenu v dedka Mraza, so Semičani zatrevali, da bodo vse pripravili sami, le darila za njihove otroke naj jim dajo v Črnomlju. A ker na občinsko zvezo prijateljev mladine dva meseca, ko so pripravljali prednovoletni program in vse kar sodi zraven, nihče vprašal, kako jemlje, kako jemlje.

Kako neprimerne so sedaj pred šolo razmere za avtobusni promet, pove že to, da mora, če se srečata dva avtobusa, eden voziti po pločniku. Toda zgodi se, da je hkrati pred šolo kar pet avtobusov. Sicer pa od 6,30 do 7,45 pripelje otroke triajst avtobusov, od 12,20 do 13,30 pa jih pripelje enajst. S temi avtobusmi se ne pripeljejo le osnovnošolci, ampak tudi mali šolarji, srednješolci in celo mnogi krajani. Promet na preozki ulici postaja vse večji tudi zaradi bližnjega naselja Grajske njive, da gneče ob prireditvah, bodisi na bližnjem stacionu ali v športni dvorani, niti ne omenjam.

Prav zaradi povečanega in neustrezno urejenega prometa tudi starši v svetu šole in svetu staršev ne-

Bo morala biti najprej nesreča?

Pred osnovno šolo Loka vsak dan obrne po 24 avtobusov, ki pripeljejo ali odpeljejo učence, a primernega obračališča ni - Upajo, da bo denar pravočasno

ČRНОМЕЛЈ - V črnomaljski osnovni šoli Loka se boje, da bodo morali toliko časa opozarjati na njihov pereč problem, da bo prej prišlo do nesreče. Gre namreč za to, da se kar 419 učencev njihove šole, kar je več kot 70 odst., v šolo vozi. Avtobusi jih pripeljejo do šole, kjer ni obračališča. Avtobusi navadno stojijo kar na cesti ali na šolskem dvorišču, kjer tudi vzvratno obračajo. Vsi, ki problem poznaajo, se zavedajo, da bi ga morali rešiti prej, preden pride do najhujšega, a kaj, ko ni denarja.

Kako neprimerne so sedaj pred šolo razmere za avtobusni promet, pove že to, da mora, če se srečata dva avtobusa, eden voziti po pločniku. Toda zgodi se, da je hkrati pred šolo kar pet avtobusov. Sicer pa od 6,30 do 7,45 pripelje otroke triajst avtobusov, od 12,20 do 13,30 pa jih pripelje enajst. S temi avtobusmi se ne pripeljejo le osnovnošolci, ampak tudi mali šolarji, srednješolci in celo mnogi krajani. Promet na preozki ulici postaja vse večji tudi zaradi bližnjega naselja Grajske njive, da gneče ob prireditvah, bodisi na bližnjem stacionu ali v športni dvorani, niti ne omenjam.

Prav zaradi povečanega in neustrezno urejenega prometa tudi starši v svetu šole in svetu staršev neprestano sprašujejo, kaj je šola storila, da bi pereč problem končno rešili. Čeprav ob prihodu, predvsem pa ob

odhodu otrok, pred šolo varujejo učence tudi po tri učiteljice, je nekajkrat skoraj prišlo do nesreče. Predvsem nevarno in neprimerno je vzvratno obračanje pred šolo. Po besedah ravnateljice loške šole Nade Pucelj so na težavo opozorili že vse, od izvršnega sveta, policije, občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu do Integrala, ki prevaža otroke. Obrnila se je celo na republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, od koder pa ni bilo odgovora.

Sicer pa se vsi strinjajo in prihvajajo loškim šolnikom in staršem, le denarja za gradnjo primerne avtobusne obračališča ni. V osnovni šoli imajo pripravljeno vso projektno dokumentacijo razen gradbenega dovoljenja, ki ga ni bilo moč izdati prav zato, ker ni zagotovljen denar.

NEVARNA GNEČA - Gneča ob privažanju in odvajjanju otrok izpred osnovne šole v Lokiju zelo nevarna. Tolično bolj, ker avtobusi nimajo primerne obračališča, ampak si pomagajo kar v vzvratno vožnjo na šolsko dvorišče. V šoli in še marsikje v občini se zavedajo, da je prometna ureditev nujna, žal pa zanjo primanjkuje denarja. (Foto: M.B.-J.)

Zadnji dve desetletji namesto v parkih tako rekoč niso obnavljali, zato so začeli propadati. Zaradi tega bo potrebljeno marsikaj odstraniti in zasaditi na novo. Predvsem pa obnoviti vrtnice, ki jih je v metliških parkih zasajenih kar pet tisoč. Seveda tega ne bo moč obnoviti v enem letu, v petih ali šestih letih pa zagotovo. Sedaj je Komunalna sklenila dogovor o sodelovanju z inž. Marjanom Hladnikom. Tako bodo v okviru javnih del metliške parke uredili gradbeno, s Hladnikovo pomočjo pa tudi agrokulturo.

Januarja prihodnje leto naj bi Komunalna predstavila idejo o ureditvi mesta izvršnemu svetu. Od denarja bo odvisno, v kakšnem obsegu se bodo lotili obnovitvenih del in v kolikšnem času bo akcija končana. Kržana je zanimalo, zakaj je Mirna izpadla iz programa FAO. Po Tomažinovih besedah je znašal zadnji predračun za asfalt na odseku Ševnica - Krž (Zagorica) več kot 6 milijonov tolarjev. Za rešitev vodoopskrbe za vasi Škrjanč, Ševnica, Gorenjava vas, Zagorica itd. pa znaša predračun okrog 60 milijonov, če bi se navezali na čateški vodovod. 37 milijonov pa bila povezava z vodovodom Temenice le do Gorenje vasi.

MIRENCANI ZA SVOJO OBČINO LE POGOJNO?

Z okrogle mize SKD

MIRNA - Mirenčani hočajo svojo občino, če bi jih hoteli priključiti kam drugam, ako pa ostane pri sedanjem stanju, tudi ne bi imeli kaj preveč zoper to, da ostanejo "pod" Trebnjem. Mirenčane brez njihove vedenosti pehajo enkrat v naročje Sentruperta, drugikrat pa spet Mokronoga.

Približno tako iztočnico je postavil za nedeljsko okroglo mizo "Mirna občina - da ali ne" predsednik krajevine organizacije SKD Vladimir Kiderič. In ker se nobena juha ne tako vroča, kot se skuha, so skušali ne ravno pretevili zbrani Mirenčani v dvorani TVD Partizan dodati kakšno svojo misel, najpogostoste pa vprašanje bodisi državnemu sekretarju v ministerstvu za notranje zadeva Andreju Šteru ali predsedniku sveta KS Mirna Jožetu Tomažinu. Ta je odgovoril svojim krajanim dokaj izčrpno o komunalnih zagatih, zlasti o dosežkih pri vodoopskrbi in cestah.

Ni pa zanesljivo, če je Tomažin potolažil Franceta Kržana iz Zagorice, kjer nimajo ne asfalta ne vodoopskrbe. Vas se vse bolj prazni, prebivalstvo se stara, doma je vse manj delazmožnih. Kržana je zanimalo, zakaj je Mirna izpadla iz programa FAO. Po Tomažinovih besedah je znašal zadnji predračun za asfalt na odseku Ševnica - Krž (Zagorica) več kot 6 milijonov tolarjev. Za rešitev vodoopskrbe za vasi Škrjanč, Ševnica, Gorenjava vas, Zagorica itd. pa znaša predračun okrog 60 milijonov, če bi se navezali na čateški vodovod. 37 milijonov pa bila povezava z vodovodom Temenice le do Goren

Delavci Rika prijavili terjatve

Delavce Rika iz Ribnice kot večinskega lastnika zastopa pred sodiščem območna organizacija Svobodnih sindikatov Slovenije - Upajo, da bodo dobili več

RIBNICA - Okoli 1.300 od skupno 1.469 delavcev Rika-Holdinga je prijavilo v štirih dneh terjatve do svojega podjetja, ki je v stečajnem postopku oz. likvidaciji, pri območni organizaciji Svobodnih sindikatov Slovenije v Ribnici, je povedal Dušan Bajde, ki vodi ribnško organizacijo ZSSS, in dodal, da je bilo to delo opravljeno ob pomoči 4 do 5 delavk, ki so delale od jutra pa do poznej večernih ur. Le tako je bilo delo lahko opravljeno do roka.

Redki posamezniki prihajajo prijavljati zahtevke še po predpisanim roku 25. novembra. Tudi zanje bo sindikat skušal uveljavljati dogovorene pravice. Zahtevki delavcev se nanašajo predvsem na neizplačane čiste osebne dohodke, odporninje, regres za letni dopust in na ostale osebne prejemke. Delavci so doslej prijavili povprečno vsak za okoli 14.000 DEM zahtevkov do Rika-Holdinga. Sindikat pa bo zbiral še zahtevke do ostalih družb Rika, ko bo zanje v Uradnem listu objavljena likvidacija. Rok za prijavo je 30 dni po objavi.

Na vprašanje, če je kaj upanja, da bodo delavci zahtevani denar dobili, koliko od zahtevanega bodo dobili in kdaj bo to, je Dušan Bajde odgovor-

ri: Zahtevke smo predložili sodišču in od njega oz. stečajnega senata je odvisno vse ostalo. Sindikat, se pravi delavci Rika, smo večinski upniki. Kolikšen delež bomo dobili, je odvisno od odločitve sodišča in od tega, koliko denarja se bo nabralo v stečajni masi in kolikšni bodo upravičeni zahtevki vseh upnikov na ta znesek. Gotovo bo denarja manj, kot je zahtevkov, zato bodo vsi upniki in tudi

J. PRIMC

PROTI LICITACIJI

KOČEVJE - Podjetje SGP Zidar v stečaju je razpisalo za 17. december licitacijo za nekatera zemljišča, in sicer za parke po 3 DEM kv. meter, za ostala zemljišča pa po 5 DEM. Občinski izvršni svet pa je na zadnjem sejtu menil, da licitacija za ta zemljišča ne pride v postopek, saj je Zidar dobil že plačana in bi to podjetje zato morda tudi po takrat veljavni zakonodaji samo poskrbeti za vpis prodanih stanovanj skupaj s pripadajočimi zemljišči v zemljiško knjigo.

V. D.

Po slovenski zemlji do Kužlja

Cesta-kolovoz do Kužlja dokončana v makadamski izvedbi - Do spomladi še urejanje škarp

KUŽELJ - Od minule sobote se lahko pripeljete z avtom od Petrine do slovenskega Kužlja po slovenski zemlji in ni potreba pot prek Hrvaške. Za to priložnost so krajani Kužlja in okoliški vasi priredili za delavce podjetja Lesdog, ki je to cesto urejalo, zakusko v Kužlju. Poleg delavcev in krajanov so se judeležili še predstavniki občinske skupščine Kočevje in sredstev informiranja.

Nazvoče je najprej pozdravil predsednik vaške skupnosti Ivan Pugelj, ki je dejal, da je ta dogodek eden najpomembnejših v zgodovini Kužlja, saj so končno dočakali dan, da se lahko domov pripeljejo z avtom na svoje po svojem. Najprej se je zahvalil delavcem, ki si klub slabim vremenskim razmeram in drugim nadlogam le dokončali to pomembno delo. Če je dolga 4,8 km in je krajsa kot ona prek Hrvaške.

Predstavniki občine Kočevje župna dr. Mihail Petrović, predsednik občinskega izvršnega sveta Alojz Petek in dr. Stanko Nikolić, ki so poleg vodje del inž. Antona Piškurja "glavni krvici", da je cesta zgrajena v makadamski izvedbi, so poudarili, da je treba zdaj nadaljevati z urejanjem te prometnice naprej proti Mirtovičem,

• IZVOLITE PISATI RESNICO - Minulo soboto smo prejeli daljše pismo Martina Černeta iz Kopra, s katerim nas vabi na pripravljalni narok na sodišču v Kočevju, ki bo 20. decembra. Iz fotokopije vabila je razvidno, da on, Martin Černe, toži občino Kočevje "zaradi prenehanja vznešenj". Pismo zaključuje s pozivom: "Izvolite priti in začeti pisati resnico." Iste dne, minulo soboto, je bilo v Pismih bralec v Delu objavljeno pismo ministra za kulturo Sergija Pelhana, ki tudi govoril o tej cesti in v katerem minister pravi: "Za zaostreno stanje v Kolpski dolini in podpiranje nezakonitih poti nosi svoj del odgovornosti tudi vodstvo v izvršni svet občine Kočevje." Nič pa ni g. minister napisal, kdo nosi glavni del krvide, da slovensko območje ob Kolpi še ni povezano s Slovenijo, in da morajo v matično domovino domačini potovati prek Hrvaške.

J. PRIMC

Osilnici in Podplanini, hkrati pa nadaljevati s prizadevanji za zgraditev magistralne ceste iz smeri Kočevske Reke do Osilnice. Kritično so sprevarili tudi o nekaterih sredstvih informiranja, ki ne le da so nasprotovale tej prometnici, ampak so tudi žaljivo poročala o tistih posameznikih,

• Sužnji zakona smo zato, da smo lahko svobodni.

Otroci kot žrtve nasilja

Koristne pobude z otroškega parlamenta v Sevnici

SEVNICA - Več pozornosti kaže posvetiti vzgoji staršev, da bodo znali vzgajati z lastnim zgledom. Nujna bo večja pomoč svetovalnih služb pri reševanju pojavorov zavojenosti in nasilja, na šolah pa tudi boljše sodelovanje staršev in učiteljev, da bi poiskali vzroke za nasilje bodisi v šoli, na ulici, v družini ali na televiziji.

Zlasti v njenih sporedih je vse preveč nasilja, zato naj bi otroci čim manj časa preželi pred pričaknimi televizorji, so med drugim menili učenci - poslanci, ki so pretekli teden na 2. občinskem otroškem parlamentu v kulturni dvorani sevnškega gasilskega doma največ pozornosti posvetili obravnavi osrednje teme: Brez nasilja - za prijateljstvo. Med 63 učenci - poslanci je bila tudi Selma Zukanic iz sevnškega begunskega centra, ki je govorila predvsem o prijateljskem sprejemu v novem okolju, kamor so se begunci iz Bosne in Hercegovine umaknili pred nasiljem v njegovi najhujši obliki; nasiljem namreč, ki ga rojeva najbolj nesmiselnim in kruta stvar na svetu - vojna.

Poslance občinskega otroškega parlamenta je pozdravila tudi predsednica sevnške občinske skupščine Breda Mijovič. Sekretar občinskega sekretariata za urejan-

P. P.

Vesna Ilc

V disku se zabava ob 22. uri šele začne, ne konča!

Protest in grožnja

RIBNICA - V Ribnici pripravljajo spremembu obratovalnega časa za nekatere lokale. Vzrok je, ker nekateri menjijo, da ni prav, če so gostišča za odrasle zaprta precej pred kot diskoteke, kjer se zavaba mladinci. Mladinci so nekaj o tem zvedeli in napisali občinski skupščini protest, ki ga je podpisalo 81 mladincev, dodali pa so, da lahko zborejo podpisov več. V svojem protestu mladi pravijo:

Razširile so se govorice, da je občinski skupščini dan predlog, da bi mladim do 18. leta starosti prepovedali obisk diskotek po 22. uri. Proti temu mladi najodločnejše protestiramo. Vzroki za protest pa so taki:

V ribniški občini ni nobenega prostora, kjer bi se mladi lahko zbirali, spoznali nove prijatelje in uživali v druženju. V Ribnici ni plavalnega bazena (pravzaprav je, a ni odprt), ni mlađinskih klubov, ni pokritih igrišč (izjema je športni center, ki pa je vedno zaseden), ni darsališč, zabavili. Med tednom so mladi preobremenjeni z učenjem in šolskim delom, zato vsaj med vikendom potrebujejo sprostitev in razvedrilo.

Mladi se diskotekam ne nameravajo odpovedati in dodajajo, da se ob 22. uri zabava v diskih šele začne, ne pa konča. Če bo Ribnici obratovalničas skrajšan, bodo hodili v diske na Turjak, v Ljubljano in drugam. To pa poraja nove nevšečnosti in težave. Zaradi mlađoletnosti mnogi nimajo vozniške izpit, avtobusi ponori ne vozijo, zato bi bili prisiljeni na avto-stop, kar pa bi bilo za vse, posebno pa za dekleta, velika nevarnost.

Ob zaključku protesta so mladi zapisali:

"Starši in ostali, ki mislite, da boste s tem zakonom rešili določene probleme, premislite dobro te naše razlage! Morda boste spoznali, da s to prevedejo samo še povečujete nevarnost za nas, predvsem pa poglabljate razkol med starši in otroki."

J. P.

• Sužnji zakona smo zato, da smo lahko svobodni.

POMOČ DUŠEVNO PRIZADETIM - Društvo za pomoč duševno prizadetim iz Ribnice je minulo soboto pripravilo obdaritev svojih članov in hrani tudi občini zbor. Predstavili so delo društva, v katerem je vključenih 55 članov. Letos so medse sprejeli dve deklici. Po besedah Majde Vrh, tajnici društva, so letos uresničili vse načrte. Ena izmed pomembnih dejavnosti društva je druženje in spoznavanje ter skupno premagovanje težav, s katerimi se srečujejo pri delu. Velike potrebe imajo po odpiranju oddelkov za delovno usposabljanje varovancev. V posebnih delavnicah imajo zdaj vključenih 14 varovancev, od tega pet iz Kočevja. Na slike: dedek Mraz med varovanci društva za pomoč duševno prizadetim. (Foto: M. Glavonjić)

Zberejo več, a še zdaleč premalo

Denarja za posodobitev lokalnih cest v sevnški občini ni, kaj šele za nekategorizirane ceste - Telefoni v Mirenški dolini le po 1.400 nemških mark?

SEVNICA - Čeravno so po sprejeti strategiji gradnje avtocest do leta 2000 Dolenjci in Posavci spet odrinjeni, in sevniški občini upajo, da jim bo le uspelo imeti že v prihodnjem letu prednost pri posodobitvi cestnih odsekov regionalne ob Impoljskem grabnu in Loka - Radeč, kjer so že pričeli z deli.

Navkljub bolj mačehovskemu odnosu republike pa je v sevnški občini, kjer je še vedno od skupno 173 km lokalnih cest kar blizu 70 km makadamskih, le uspešno letos posodobiti štiri odseki, in sicer Radna - Laze, Podboršt - Cirknik, Poklek - Brunk in Breg - Okroglice, v skupni dolžini okrog 9 kilometrov. V občinskem proračunu sicer že štiri leta stvarno povečujejo obseg sredstev za komunalno infrastrukturo, toda ob vse bolj prazni občinski malhi ne ostaja, kaj dosti denarcev za nekategorizirane ceste. V pretežno hribovitih predelih so te ceste zaradi neurejenega odvodnjavanja ob hujših neurjih domala neprevozne.

To velja predvsem za ceste v

Šentjanških hribih, kjer je treba ljudem čestitati, da sploh še hočejo živeti bogu za hrbtom, za nameček pa še pozabljeni od posvetnih oblasti. Sevnški občinjarji sicer priznavajo, da bi brez denarja iz republike za demografsko ogroženo območja ostali še bolj kratke sape pri omenjenih posodobitvah, kritizirajo pa nerazumljiv odnos slovenske vlade, saj ta občinam priznava le slabo petino potrebne denarja za redno vzdrževanje lokalnih cest.

Malo manj črnogledi in nezadovoljni so urešnici sklepki lanskega otroškega občinskega parlamenta.

P. P.

Drobne iz Kočevja

DRVA PRODAJAO - Te dni je neko zasebno podjetje, d.o.o., razobil po stanovanjskih blokih ponudbo za razne gozdarske usluge in tudi prodajo lesa ter drva. Gre gotovo za zgledno zasebno ponudbo po zahodnem vzorcu, zanimivo pa je, da so oglasi razobilni tudi v blokih, ki imajo centralno ogrevanje in tudi takih, ki celo dimnikov nimajo. Ždaj se naj še kakšen d.o.o., lastnik peskokopa, spomni, da bi začel v Saharo izvajati pesek.

KAKO PREŽIVIJO BOLNIKI? - Oni dan so tuji gostje obiskali kočevske županije, ki je tudi direktor zdravstvenega doma. Vprašali so ga, če ima Kočevje tudi bolnišnico, saj bi jo po vseh merilih moralno imeti, ker je kar 60 km oddaljen od Ljubljane, kjer je bolnišnica. Odgovor je bil, da bolnišnica v Kočevju ni. Sledilo je novo vprašanje: "Potem pa imate gotovo helikopter, da prevažate bolnike?" Odgovor je bil spet, da tudi helikopterja ni. Naslednje vprašanje je bilo: "Kako vaši bolniki sploh preživijo?" Odgovor je jasen: zaradi naravne selekcije prežive le najodpornejši.

BOG GA JE DAL, BOG GA BO VZEL - To velja za sneg. Ljudje po mestu se le s težavo prebijajo sem in tja, čeprav so z mostov in nekaterih najožljivih prehodov končno le odstranili sneg. Včasih so sneg tudi odvajali in ga metali kar v Rinzo, zaradi česar je nekoč prišlo do večjega pogina rib (ker je bil sneg slan).

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj sta se na Kočevskem konjereja in jahanje tako razmahnila?

- Ker smo tega najbolj veči, saj nas razni režimi že dolgo jahajo.

Ribniški zobotrebci

VESELJE NA SNEGU - Kaže, da imajo Ribnicanje s snegom še posebno veselje, saj ga kar nočijo skidati s pločnikov in drugih prehodov. Tako že od policijske postaje proti središču Ribnice še od minulega tedna (in morda še danes) ne morejo po pločniku na tej in ne na oni strani ceste, ampak le po cesti, kot da si avtomobil in ne človek.

VLEČNICA DELA - V Izverju oz. Izberju pri Sodražici je zapadlo tudi odcep snega in dela vlečnica vsak dan od 9.30 pa do mraka.

POŠTENI NAJDITELJ - Zvedeli smo tudi, da je neznan poštenjak našel pri vhodu v dvorano športnega centra v Ribnici denarnico s 47.000 tolarji in jo oddal na policijski postaji.

UMRL V BOLNIŠNICI - Poročali smo, da so v Sodražici našli ležati v snegu vinjenega J. K. iz Zamosta in ga zaradi podhladitev itd. odpeljali v Ljubljansko bolnišnico. Nesrečnik je tam po nekaj dneh umrl in so ga že pokopali.

Sevnški paberki

POMLAD - Poslušalci sevnškega radia, ki poslušajo njegov sporod od začetne avize, so bili 1. decembra presečeni nad nenavadnim napovednikom. Ko so pričakovali, da bodo morebiti zvedeli, kaj se je tako zgodilo, zgodilo tega dne pred mnogimi leti, so zvedeli, da je prihod sevnškega posebenza Mihaila S. iz ljubljanskega zapora prvi znanec pomladni. Miha s takšnim tolmačenjem njegovega prihoda ni najbolj navdušen, saj se je pridružil že ob odhodu, da bo moral zaradi razbite šipe mesec dni prezgodaj v "čujo", zima je pa še tako dolga... Miha je (zaenkrat še) lepo oblečen in ocenjen gostom bifeja. Na vogalu med malico razlagal, kako mu je na Povšetovo 5 pisala celo sama mati županja, kolegica Branka s sevnškega radia pa mu je poslala tudi zavojček cigaret Macho. Miha obljublja kolegici in piscu tehle vrstic izčrpren intervju o ponovnem snidenju z druščino na Povšetovi.

GRAD - Tajnik sevnške zveze kulturnih organizacij Albert Felicijan v spremem dopisu o planu adaptacijskih del na sevnškem gradu za leto 1994 predsedniku sevnške vlade Marjanu Kurniku malce podkolidil, rekoč: "Zdi se nam edino smotorno, da obravnavate celotno gradivo, saj imamo občutek, da ste premalo seznanjeni s celotno problematiko in že opravljeno dejavnostjo." Sevnške politike, ki so sanjali o sevnškem gradu kot o ekskluzivnem, razkošnem turistično-gostinskom objektu z igralnico itd., Felicijan okrc je na koncu omenjenega plana, ko meni, da grad potrebuje predvsem prijeten lokal z dobro ponudbo za povprečno obiskovalca.

BONTON - Na predstaviti Modernega poslovnega bontona v sevnški knjižnici ni bilo nobenega podjetnika. Menda že vse vedo.

GABER - Delo izvršnega sveta v Krškem je ničovo (Za razvedrilo: Poišči v zadnjih dveh besedah znan priimek). Kaj drugega si lahko misli opazovalec tega dela, ko sliši presenetljivo izjavo sekretarja sekretariata za razvoj, urejanje prostora, varstvo okolja in upravne zadeve Franca Jeniča! Kdo ve, iz kakih razlogov je na seji sam zase ugotovil, da on kot sekretar ni prava oseba in ni usposobljen za komuniciranje z ministrstvom. Zatorej so za tako delo pooblaštili predsednika izvršnega sveta Hermana Kuneja. Ta bo komuniciral z ministrom dr. Gabrom z levo roko. Če smo natančni, nekaj časa z desno, kajti levo ima vso povito in omavčeno. Menda mu je spodrsnilo, ko je preveč na blizu komuniciral z nekim drugim gabrom.

POČITEK - Povabila na posvet posavskih podjetnikov se je najbolj razveselil ravnatelj prej omenjeni. Ugotovil je namreč, da je posvet podjetnikov najbolj miren kontekst na svetu. Ni brežiških in sevninskih občinarjev, ni delavev občinske uprave, ni žene. In je zadrel malo za urico ali dve.

POČASI - Na regionalni cesti med Kostanjevico in Brežicami so pred časom vendar odprli tudi odsek med Sajevcami in Križajem. Cesta in most sta dokončana, ocitno pa bankine še niso utrije, zato so vestni delavci Cestnega podjetja postavili označke za omejitev hitrosti. Tako zdaj vsak voznik ve, da sme po novo asfaltirani cesti peljati največ s hitrostjo 40 km na uro.

ŽELEZNI - Maks Tajnikar je res doktor ekonomije in tudi minister v sedanji vladi, vendar je podjetnik Emil Vehovar vseeno čutil potrebo, da ga večkrat opominji, da je tema pogovorov razvoj malega gospodarstva. Minister, ki ga nekateri že imenujejo železni Maks, je čisto na koncu le moral povedati še nekaj o sanciji v železarstvu. To običajno zelo rad počne, saj se zadnje čase veliko ukvarja z železarnami. Blagor njemu. Če sedanji vladi ne uspe, bo lahko kandidiral najmanj za direktorja slovenskih železarn.

Novo v Brežicah

AMBICIOZNO - V Posavju je po zadnjih podatkih že čez 800 zasebnih podjetij. Nekatera med njimi so registrirana za celo paleto dejavnosti, zato pri Uradnem listu že razmišljajo, da bodo morali povečati format časopisa, da bi na eno stran spravili seznam dejavnosti tako ambicioznih podjetij. Podjetnikov, ki so za vsak primer registrirali vse možne dejavnosti, ni težko razumeti. Nekatere pa jih ideja o podjetnosti zanesi zelo daleč. Tako je eden od podjetnikov prijavil za svojo dejavnost tudi črpajne naftne. Kdo ve, morda bodo na Krškem polju že kmalu začeli vrtati?

SKROMNO - Nekoliko bolj skromni so nekateri v zasebništvu novepočeni podjetniki, sicer pa uveljavljeni direktorji firm. O tako eksotičnih dejavnostih niti ne razmišljajo, ampak raje po tistem, a vestno in marljivo opravljajo finančne in druge posle. Tudi ta "svojno" družbeno firmo. Sicer pa to kmalu ne bo več pomembno, saj ne bo več vse naše, kot smo včasih rekli, temveč bo vse nihovo.

POJASNILO - V Brežicah so nedavno odprli pisarno za energetsko svetovanje. Ob poročanju o tem dogodku smo pozabili natančneje pojasniti, zakaj je takia pisarna med prvimi v Sloveniji odprta ravno v prostorih brežiške občine. Kot se je pokazalo, je na ostalih strehah v ulici še del sneg, samo na občinski se je že zdavnaj stalil. Očitno je, da je občina res potrebljana nasvetov o varčevanju z energijo, da je ne bo več izgubljala skozi streho in po nepotrebni gredla vrabcev in golobov. Energetska pisarna bo morda tako potratnost preprečila, ne ve pa se, kateri svetovalec je pravi za tiste občinarje, ki trošijo preveč na drugih področjih. Tovrstnih svetovalnih pisarn država še ne odpira.

BREŽIŠKI IN KRŠKI ČEBELARJI BREZ PAŠNEGA REDA

SEVNICA - Medobčinski veterinarski inšpektor Hinko Maver je letos sodeloval pri saniraju hude čebelje gnilobe na Bilejskem, kjer sta se v bližini pojivala dva prevoznika brez zdravstvenih spričeval. Inšpektor Maver pravi, da je odlok o pašnem redu v Posavju doslej sprejet le v sevnški občini, pogreša pa ga v brežiški in krški občini. Po Mavrovih besedah je do odškodnine pri hudi gnilobi upravičen čebelar, ki ima okuženih vsaj desetino čebeljih družin, ne pa tudi tisti, ki bolezni ni sam odkril.

IZ NAŠIH OBČIN

SLS s shodi proti ropu stoletja

Podružnice SLS iz Brežic, Krškega in Sevnice za enotno regijo - Slovenija naj se odloči in reši status NEK - Vztrajajo na uresničevanju zahtev kmečke stavke

KRŠKO - "Imamo posavski vinorodni rajon, krškopoljsko svinjerejo, posavsko sadje in ob ustremem očiščenju Save tudi možnost skupnega namakanja. Vse to govorji, da bi se morali Posavci, ki so zdaj razdeljeni v štiri občine, organizirati v eno regijsko enoto," je na nedeljskem shodu posavskih podružnic Slovenske ljudske stranke v Krškem dejal Darko Jelčič, predsednik brežiške podružnice. Poučaril je še, da je bilo veliko sporov okrog okrajev predvsem zato, ker se sploh ne ve, kakšna bo vsebina teh lokalnih enot.

Upravna organiziranost je bila ena osrednjih tem, o katerih je tekla beseda na shodu, ki so se ga udeležili tudi predsednik stranke Marjan Podobnik in še vrsta predstavnikov posameznih strankih zvez. Kot je dejal Branimir Vodopivec iz krške podružnice, se SLS zavzema, da bi se kraji od izliva Savinje v Savo do hrvaške meje povzeli v enotno upravno in gospodarsko celoto. S tem namenom so na shod povabili tudi Radečane, vendar odziva tokrat še ni bilo.

Udeleženci shoda so pozvali k čimprejšnji rešitvi statusa Jadranske elektrarne Krško, primerni ceni energije iz te elektrarne in ustrezem dogovoru s Hrvško. V Posavju so prepričani, da po zaprtju elektrarne od Hrvatov ne bo več nobenega denarja.

V SOBOTO NAGRADA NAJBOLJŠIM VINOM

KRŠKO - V okviru tedna mladega vina, ki ga pripravlja Občinska turistična zveza in Kmačka zadruga Krško, bo to soboto ob 16. uri v krškem kulturnem domu predavanje za vinogradnike o negi letosnjega letnika, nakar bodo ob 18. uri podelili nagrade in diplome za vina, ki so na ocenjevanju v tem tednu dosegla najboljše ocene. Po podelitvi nagrad bo še družabno srečanje vinogradnikov.

KRČANI NA SREČANJE PLESNIH SKUPIN

KRŠKO - Plesalko krškega društva za plesno dejavnost Vesno Vučanjk je republiška selektorica izbrala za sodelovanje na republiškem srečanju otroških in mladinskih plesnih skupin, ki se bo začelo jutri v Mengšu. Srečanja in strokovnega sestanka koreografov in mentorjev se bosta udeležili še Simona Radkovič v Damjana Jazbec ter strokovni in organizacijski vodja društva Dušan Vodlan.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 21. novembra do 3. decembra so v brežiški porodnišnici rodile: Darja Molan iz Arnovih sel-Gregorja, Irena Mazinjanin iz Boršta-Katja, Ines Držanič iz Brežic-Edo, Marija Krošelj iz Volovniku-Domna, Tatjana Vučanjk iz Gaberja-Roka, Rada Brajdicič iz Gorice-dečka, Mira Škoberne s Senovega-An draža, Anica Mikolavčič iz Krškega-Dolores, Karolina Bahčič iz Peterja-Aleša, Tatjana Račič iz Črešnjic-Klemna, Martina Zupančič iz Krškega-Nino, Marija Račič iz Cerkelj ob Krki-Manco, Švetlana Skorupan iz Mihalovca-Viktorka, Metka Fakin s Trebeža-Sabino, Jožica Jerman iz Dramejška-Zdenka, Kristina Berkovič iz Drenovca-Simona, Metka Poljšak iz Krškega-Ivo, Sonja Gimpelj iz Bilejskega-Monika, Tatjana Kolar iz Senovega-Anjo, Yasja Hrastovšek iz Brežic-dečka. Čestitamo!

LETOS JE VEČ ZANIMANJA - Smučarski klub Krško je letos zaradi vse večjega zanimanja pripravil dvočasnini sejem smučarske opreme. Tako se je minuto soboto in nedeljo za pulti v osnovni šoli Leskovec zvrstilo lepo število prodajalcev in kupcev razbijene opreme. Poleg tega so prodajali novo opremo, žal se letos sejma ni udeležil Elan. Člani kluba so nudili obiskovalcem tudi informacije o svojem delu, o tečajih, šoli smučanja, tekmovanjih, izletih in včlanjevanju v klub. Med drugim so vabilni tudi na domače smučišče na Planini pri Podbočju. (Foto: B. D.-G.)

IZ NAŠIH OBČIN

Zakaj je avtomatika odrekla?

Plaz ni nasul le zemlje, ampak tudi dvom o zanesljivosti avtomatsko vodenega vodozdravljana

KOSTAKA - Glavno mestno ulico, Cesto krških žrtev, je v zadnjih dneh novembra zasul plaz, ki je povzročil zaporo ceste, sicer pa ni bil nevaren. Mnogo bolj škodljivo je vse ostalo dogajanje okrog plazu. Povzročila ga je namreč voda, ki je ponoci nekontrolirano odtekala čez rob bazena v vodozdravljani na Trški gori. V Krškem so bili ob tem močno presenečeni, saj so se zanašali na dvojno varovanje vodozdravljana.

Krčani bodo morali temeljito očistiti teren in splanirati razneseno zemljo, poleg tega pa so prisiljeni ugotovljati, kaj vse je še treba narediti, da bo investicija dokončana in kdo ni opravil svoje naloge (projektant Pelko iz Grosupljega, investor, dobavitelj opreme ali upravljalec).

Zgodilo se je, kar se rado zgodi, da sta odpovedala oba sistema. Popolnoma je odpovedalo avtomatsko elektronsko varovanje, hkrati pa ni opravilo predvidene vloge tudi mehansko varovanje, saj so se na plavneni ventilu nabrali mehanski delci in preprečili normalno delovanje. Zakaj je prišlo do takih nevščnosti, niso mogli povedati niti strokovnjaki, ki so si ogledali naprave. Ugotovili so, da je ponoci sistem 50-krat zaprl črpalko, vendar je ta delala naprej vse do jutra, ko so jo daljnško zaprl.

Natančno dogajanje v vodozdravljani bi moralno biti shranjeno v računalniškem zapisu, vendar so ugotovili, da takega zapisu tudi ni ali pa ga je kdo izbrisal. Tako nimajo od kod razbrati, ali so nepravilnosti povzročile motnje na frekvencah. Kot je povedal inž. Janez Kalan, ki je na občini povzeten za te zadeve, sedanjem prenosu podatkov, zato lahko pride do občasnih motenj. Če je šlo za tovrstne motnje, bo znano že v nekaj dneh, ko bo začel delovati nov sistem frekvenčnih zvez.

Ob neprijetnem dogodku je prišlo na dan, da ni jasno, kdo upravlja z vodozdravljonom. Na občini pravijo, da komunalno podjetje Kostak, Slavko Pirc iz

DVA SEMINARJA

KRŠKO - Združenje za gostinstvo in turizem pri Gospodarski zbornici Slovenije organizira prihodnji teden dva seminarja v krškem hotelu Sremič. Prvi bo v torek, 14. decembra, kdo na predavanjih predstavili slovenska vina, spregovorili o njihovem trženju v restavracijah in gostilnah ter pripravili še degustacijo. O značilnostih slovenskih vinogradnih ravnin in njihovih vinih bo predaval enolog KZ Metlika Anton Pezdirc. Naslednji dan bodo na posebnem seminarju predstavili živilsko industrijo ter proizvajalec in prodajalce opreme in čistil, da bi dopolnili ponudbo v restavracijah in drugih obratih. O boljšem trženju ob boljši ponudbi bo predaval Anton Strajnar, o prehrani, ki naj zniža možnosti za obolenosti srca in ožilja, pa prof. dr. Josip Turk.

Na Hrvate velja še kar računati

V brežiških trgovinah se je za petino povečal promet na račun večjega obiska Hrvatov - Občina oživlja tudi zaradi meje - Podjetništvo, trgovina, turizem

BREŽICE - Brežice so zadnje čase precej znano mesto. Ne samo po officirji bivše JLA, okrog katerih se dviguje precej prahu, in ne samo po občinskih aferah, ki vsake toliko časa privrejo na dan in utonujo v pozabo. Občina postaja vse pomembnejše središče malega podjetništva, turizma in trgovine.

Ceprav so odnosi med Slovenijo in Hrvško na izredno nizki ravni in naša država v naslednjih letih skorajda ne računa na tesnejšo gospodarsko in trgovinsko sodelovanje s Hrvško, Brežičani izgubili sosednjih tržišč ne morejo preboleti in še vedno računajo nanje. Tako so Hrvate povabili na jesenski sejem obrti in podjetništva ter tudi na bližajoči se novoletni sejem.

Brežičko zasebno podjetništvo je po številu, prometu in po dobičkih pred večino slovenskih občin. To je le eden izmed vzrokov, da Brežice dihajo in živijo drugače kot pred nekaj leti. Položaj ob meji je močno prizadel večja podjetja, od katerih mnogemu bodo mogla prav kmalu nazaj na izgubljeno tržišče. Velike izgube so imeli tudi kmetje, ki si še vedno veliko obetajo od bližine milijonskega mesta Zagreb, ki je zelo velik potrošnik kmetijskih pridelkov.

Meja je pripeljala v občino že kar nekaj investorjev, za zdaj je pred-

vsem veliko zanimanja za vlaganje v ta prostor. Če bodo Brežičani zbrali dovolj pameti, sposobnosti in po drugi strani tudi razumevanje države, se jim obeta, da bodo od sosedstva z mejo potegnili več, kot so si kdaj mislili. Prvi znaki se že kažejo v trgovini, ki je v Brežicah kljub razvjetnosti doživljala padec prometa.

Zadnje čase se je v brežiških trgovinah povečal promet za 20 odstotkov, ponekod pa celo za tretjino. Vse to predvsem na račun hrvaških kupcev, ki v brežiških trgovinah isčejo raznovrstno blago, od prehrabnenih izdelkov, tekstila in bele tehnične pohištva. Na slovenski strani točijo tudi bencin, kupujejo gume in akumulatorje, saj se jim nakupi kljub plačilu 30 odstotnih carinskih dajatev na blago splačajo.

Verjetno je nakupovalna mrzlica samo začasnega značaja, kajti pričakovati je, da bo hrvaška vlada slejko prej administrativnimi ukrepi vzela to obmejno veselje. Kljub temu

VČERAJ NOVINARI, JUTRI PRISEGA

CERKLJE OB KRKI

Tukajšnji Učni center je za včeraj na obisk povabil novinarje, da bi jim predstavil dejavnosti vojašnice, pripravo za sprejem nove generacije vojakov, nove prostore in razstavo o znakih v slovenski vojski ter delo območnega štaba TO in oklepno mehaniziranega bataljona. V pondeljek so vojaki iz Cerklje sodelovali na krovodalski akciji, jugi ob 16. uru pa bodo pripravili svečano prisego vojakov s kulturnim programom ter ogledom razstave "Znaki slovenske vojske" in dveh razstav fotografi.

Zanimiv likovni utrip pokrajin

V Dolenjski galeriji odprli 3. medregionalno likovno razstavo - Razstavljeni dela sedmih slovenskih likovnih ustvarjalcev, ki ne žive v republiških središčih

NOVO MESTO - V treh prostorih Dolenjske galerije so v petek, 3. decembra, zvečer odprli 3. medregionalno likovno razstavo, na kateri so predstavljena dela sedmih likovnih umetnikov iz vseh slovenskih pokrajin razen iz obeh republiških središč, Ljubljane in Maribora. Razstavo so zasnovali v murskoboski galeriji kot pregled ustvarjalnega likovnega utripa zunaj središč in kot dokaz, da tam živijo in delajo kvalitetni likovni ustvarjalci. Odprta bo do 7. januarja.

Zaradi vremena, poškodb in drugih razlogov se avtorji Jožef Muhovič, Franc Vozel, Jože Tisnikar, Ignac Meden, Andraž Salamun in Janez Knez izjemno domaćina Branka Suhija niso mogli udeležiti otvoritve. Nekaj besed je o razstavi iz enakih razlogov namesto njenega komisarja direktorja Galerije Murska Sobota, Franca Obala, povedal ravnatelj Dolenjskega muzeja Bojan Božič, ki je

poudaril, da gre za skupinsko razstavo avtorjev, ki so si generacijsko in po izraznih sredstvih svoje likovne govorice precej različni, njihov skupni imenovalec pa lahko najdemo v sporočilih o človeku kot uničevalcu planeta in življenja. "V slikah je mogoče najti nova iskanja in teoretična razmišljanja ter osebna odzivanja na modernistični postulat sedanjega časa. Avtorji se igrajo z mislio, da je za preživetje in rešitev le strah tisti, ki rešuje pred katastrofo," je dejal Božič.

ŽELEZNIKOVA RAZSTAVA V DRENIKOVIM GOSTILNEM

NOVO MESTO - V prostorih gostilne Rozalije Drenik na Cikavi v Novem mestu bodo v petek, 10. decembra, ob 18. uri odprli razstavo olnjih slik Franca Železnika. Slikar bo predstavil svoje abstraktne in figurativne slike, ki bodo tudi naprodaj. Drenikovo gostilno je za razstavo izbral, ker so njegove slike pogosto na stenah prostorov te gostilne in ker želi svojo umetnost približati ljudem. Je namreč tudi velik ljubitelj dolenjske pokrajine, ki jo pogosto upodabla.

T. J.

Za prijetno vzdružje in popestreitev večera je poskrbel Dolenjski kvintet trobil, ki je s krajšim koncertom dokazal, da zunaj republiških središč ne uspeva samo kvalitetna likovna, marveč tudi kvalitetna glasbena poustvarjalnost.

M. MARKELJ

Knjiga "Zlata zrna"

ČRNOMELJ - Prejšnji četrtek je bila v črnomaljski knjižnici predstavitev knjige Zlata zrna, ki jo je napisal belokranjski rojak Janez Klobočar. Knjiga je izšla v samozaložbi, likovne priloge pa je prispeval avtor sam. Avtorja sta predstavila Danica in Marjan Cedilnik iz Ljubljane. Pri naštevanju njegovih poklicnih in ljubiteljskih dejavnosti sta ga označila za vsestranskega zdravnika, terapevta za zdravljenje alkoholikov, slikarja, kiparja, muzika, etika in esteta, oklikovalca notranje opreme, analitika in filozofa. Na predstavitev sta Cedilnikova z recitiranjem pesmi iz zbirke Nemir snovi predstavila Janeza Klobočarja tudi kot pesnika.

Knjiga "Zlata zrna" je nastala iz želje, da se ne bi izgubila mnoga dragocena spoznanja o življenjskih resnicah in je namenjena vsakomur, ki stremi k boljšemu in lepšemu in želi za to tudi sam nekaj storiti.

T. J.

ZMELKOOW JE TU

Koprsko skupino Zmeloow je s podporo več sponzorjev pri novi založbi Primitiv Glasbje izdala svojo prvo gramofonsko malo ploščo. Na tem malem čudu - le kdo še v času cedejev in kaset izdaja male gramofonske plošče? - so tri skladbe Strelwood, Brir in Čau sonček, ki na slovensko glasbeno sceno ne prinašajo pretresljivih novosti, so pa "za poslušati", in to ne samo po glasbeni plati, ampak tudi po besedini, ki prinaša jezik, pamet in izkustvo banalnega vsakdana. Vse plošče so zastonj razdeli medijem, organizatorjem koncertov in prijateljem, torej bo mogoče skladbe s ploščo slišati tudi po radiju.

DOLENJSKI OKTET NA SREČANJU

BRANIK - V soboto in nedeljo bo v Kulturnem domu v Braniku na Krasu srečanje slovenskih oktetov (tradicionalnih srečanj v Šentjerneju) žal že nekaj let ni več), ki se ga bo udeležil tudi Dolenjski oktet iz Novega mesta. V soboto, 11. decembra, bodo ob 20. uri nastopili nonet Blegoš iz Poljan, oktet Biser iz Britofa pri Kranju, Stobiški oktet iz Domžal, Šentjurški oktet iz Grosupljega, nonet Planika iz Slovenske Bistrike, oktet Lesna iz Slovenj Gradca, oktet Mislinja, nonet Svoboda iz Črne pri Kamniku in Moški oktet iz Zavodenj; v nedeljo, 13. decembra, bodo ob 17. uri zapeli Koroški oktet iz Ravn, Anina dekleta iz Lovrenca na Pohorju, Dolenjski oktet iz Novega mesta, nonet Prešeren iz Žirovnice, oktet Orfej iz Iske vasi, Zagorski oktet, oktet Vrtnica iz Nove Gorice, oktet Lip iz Bleda in Logaški oktet.

KULTURNI MIKLAVŽ

JUGORJE - V gostilni Petra Badovinca na Jugorju je bilo v sobotu zvečer miklavževanje s kulturnim pridihom. Gosta na njem sta bila pesnica Marica Pilko in citar Jure Marijetič, organizator prireditve Rudi Škop pa je ob tej prilnosti predvajal video-kaseto s posnetkom Miklavževanja, v kateri nastopajo okoliški domačini. Ti so se s svojimi družinami prireditve v Badovinčevi gostilni tudi številno udeležili, tako da bo Miklavžev kulturni večer ostal mnogim v prijetnem spominu. V spominu pa bo ostal tudi slučajni gostji Ani Lambud iz Salzburga v Nemčiji, ki se je na poti s pomočjo za žrtve vojnje v Mostaru ugleda na boma zapravljaj, "je dejal veliki prijatelj Ribnice. Repertoar obsega skladbe iz obdobja renesance, baroka, klasične, romantične, pesmi raznih narodov, poseben poudarek pa je na slovenski ljudski in umetni pesmi. Pionirsko delo je opravil prof. Andrej Strukelj. Od leta 1985 je umetniško delo v rokah Jožeta Koresa. Svoj del je prispeval tudi znani slovenski harmonikar Vital Ahačič. Oktet sestavlja: Jože Kores, Miloš Genorio, Stane Mancini, Janez Peček, Marjan Kraševac, Jože Černe, France Lesar in Dragiša Ognjanović. (Besedilo in slika: M. Glavonjčić)

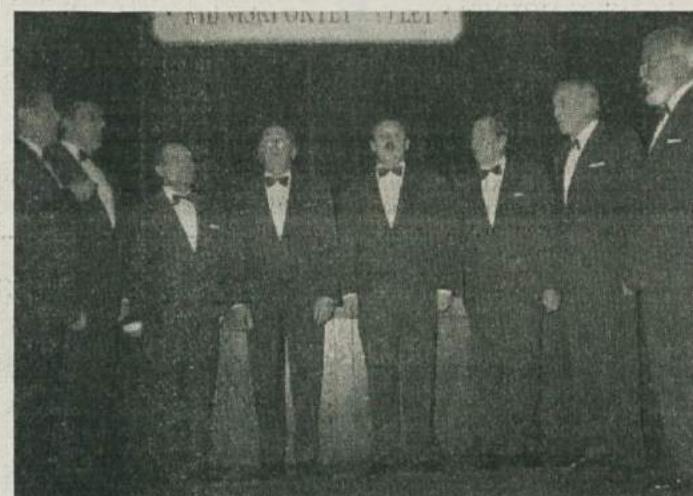
dogodki v sliki in besedi

MALE GRAFIČNE UMETNINE - V razstaviščem prostoru frančiškanskega samostana v Novem mestu so minuto soboto, 4. decembra, zvečer odprli razstavo Božič in novo leto na grafičnih voščilnicah. Razstava je pripravil dr. Rajko Pavlovec, ki že vrsto let zbirja grafične voščilnice iz vsega sveta, izbor najlepših drobnih grafičnih umetnin iz svoje obsežne zbirke je pripravljen v Novo mesto po zašlugi p. Felicijana Pevec, ki kot knjižničar skrbi, da samostansko razstavljanje ne sameva. Razstava grafičnih voščilnic je namreč že deseta razstava v teh prostorih in z njo je razstavišče praznovalo skromen, a dovolj pomemben jubilej, saj se z njim samostanska knjižnica potruje kot živa točka kulturnega dogajanja v Novem mestu. Na sliki: p. Felicijan Pevec in lastnik zbirke dr. Rajko Pavlovec med pogovorom pri odprtju razstave. (Foto: M. Markelj)

MODERNI POSLOVNI BONTON - Avtor pravil lepega vedenja v poslovnom svetu Jože Širclj je pretekli četrtek v sevnški občinski knjižnici ob predstavitvi knjige z zgoraj omenjenim naslovom dejal, da je skušal bolj svestovati v dočasnem položaju, ne pa predpisovati stroga pravila ali prepovedi. Podjetnikom je svetoval, naj imajo pač svoj prepoznaven stil, ki pa le ne sme preveč štreliti navzven bodisi v obraštanju na poslovnih srečanjih ali pri bahanem odvarovanju. Sevnška županja Breda Mijoč (sed poleg avtorja Modernega poslovnega bontona) je povedala, da v sevnški knjižnici, kjer so ob tej priložnosti pripravili literaturo o podjetništvu, nastaja zametek podjetniške čitalnice. (Foto: Perc)

OBLETNICA RIBNIŠKEGA OKTETA - Pod pokroviteljstvom občinske skupnine je bil v soboto v nabito polni dvorani TVD Partizan koncert ob 15-letnici delovanja Ribniškega oktetra. Ta priljubljeni oktet, ki je nastopal v številnih državah Evrope in Amerike, v določenem delu je imel več kot 500 nastopov, je bil ustanovljen leta 1978. Ime je dobil po skladbi Franceta Miheliča Ribniška. Pobudo za njegovo ustanovitev je dal Tone Kozlevčar, znani slovenski pevec, pobudnik in soorganizator Tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični in številnih drugih kulturnih manifestacij. Tone je že tri leta v zasluženem "glasbenem" pokolu, in kot sam pravi, ne zapoje več niti v družbi. "Zelim, da se me poslušalci spomnijo kot pevca posebnega glasu. Zato svojega ugleda ne bom zapravljaj, "je dejal veliki prijatelj Ribnice. Repertoar obsega skladbe iz obdobja renesance, baroka, klasične, romantične, pesmi raznih narodov, poseben poudarek pa je na slovenski ljudski in umetni pesmi. Pionirsko delo je opravil prof. Andrej Strukelj. Od leta 1985 je umetniško delo v rokah Jožeta Koresa. Svoj del je prispeval tudi znani slovenski harmonikar Vital Ahačič. Oktet sestavlja: Jože Kores, Miloš Genorio, Stane Mancini, Janez Peček, Marjan Kraševac, Jože Černe, France Lesar in Dragiša Ognjanović. (Besedilo in slika: M. Glavonjčić)

TERPSIHORA V DECEMBRU - Priljubljeno novomeško plesno skupino Terpsihora smo nedavno tega videli na slovenski televizijski oddaji Poglej in zadeni, ko je prvič nastopila skupaj z glasbeno skupino Michelangelo (na sliki: plesalke med nastopom s pevcem Sašom J. Straškim v kostumi butika Kobra in Usnjic iz Novega mesta), decembra pa se ji obeta še več nastopov. Tako se bo v nedeljo udeležila republiškega srečanja plesnih skupin v Mengšu, kjer bo sodelovala z dvema koreografijama, za Novomešane pa bo nastopila tudi z najmlajšimi članji v Domu kulture predvidoma 18. in 19. decembra.

KVINTET SE JE ODREZAL - Za prijetno vzdružje na otvoritvi 3. medregionalne razstave v Dolenjski galeriji je poskrbel Dolenjski kvintet trobil, ki je dokazal, da zunaj republiških središč uspeva tudi kakovostna glasbena poustvarjalnost. (Foto: MiM)

Protesti zaradi štipendiranja

Iz črnomaljske občine je bilo zavrnjenih skoraj polovico prosilcev državnih štipendij - Previsok cenzus - Borna zemlja nikakor ne omogoča dostenjega preživljavanja

ČRNOMELJ - Na črnomaljski enoti novomeškega Zavoda za zaposlovanje so za letošnje šolsko leto prejeli 707 vlog za dodelitev republiških štipendij. 425 prosilcev je bilo iz preteklega šolskega leta, ostali pa na novo. Toda odobrenih je bilo le 394 vlog, torej dobra polovica. Torej letos prejema štipendije 110 novih in 141 starih prosilcev, od slednjih pa jih bo precej prejemo celo nižjo štipendijo kot v preteklem letu.

S problemi, ki jih imajo s štipendiranjem v občini, je izvršni svet želen, tudi ministrstvo za delo. V Črnomlju menijo, da je takoj veliko število zavrnjenih prosilcev posledica prenizke dolgočlane cenzusa na družinskega člena. Med prosilci je namreč največ takih, ki imajo poleg nizkih osebnih prejemkov še nekaj zemlje. Ta zemlja nikakor ne omogoča dostenjega preživljavanja, zaradi visokih faktorjev za katastroški

dohodek pa otroci ne morejo dobiti štipendij. Zato v Črnomlju zahteva, naj določijo višji cenzus, pri določanju katastrskega dohodka in faktorja pa naj upoštevajo posamezna območja, ne pa, da ju določijo enotno za vso Slovenijo. V Črnomlju opozarjajo še na nekaj. V novem pravilniku o štipendirjanju je namreč določeno, da morajo prosilci za republiško ali Zoisovo štipendijo, katerih starši so

M.B.-J.

dohodek pa otroci ne morejo dobiti štipendij. Zato v Črnomlju zahteva, naj določijo višji cenzus, pri določanju katastrskega dohodka in faktorja pa naj upoštevajo posamezna območja, ne pa, da ju določijo enotno za vso Slovenijo. V Črnomlju opozarjajo še na nekaj. V novem pravilniku o štipendirjanju je namreč določeno, da morajo prosilci za republiško ali Zoisovo štipendijo, katerih starši so

M.B.-J.

DENAR ZA GRADNJO NOVE SREDNJE ŠOLE V KRŠKEM NAJ BI BIL NA RAZPOLAGO V LETU 1996 - So kakšni posebni razlogi, da občina ne opravi svojega dela naloge?

KRŠKO - Od zadnje resne akcije za gradnjo nove srednje šole v Krškem je poteklo že deset let, bat pa se je, da bo moralno miniti še enkrat toliko, preden bo stavba zares stala. Tako je mogoče sklepati iz neučinkovitega dela izvršnega sveta in nekaterih občinskih sekretarijatov.

Že pred letom dni je bila po naročilu Ministrstva za šolstvo in šport izdelana predinvesticijska študija, ki je dala izračun velikosti potrebnega zemljišča in šolskih prostorov ter s tem osnova za nadaljnje aktivnosti. Savaprojekt je izdelal zasnove za presojo novih lokacij, nakar so v marcu letos načrtili sekretarijatu za prostor, da pripravi zasnovno za idejni projekt, ki bo podlag za pogovore z ministrovom.

Zaslove ni bilo niti potem, ko je bil junija v krški skupščini sprejet program del v javnem sektorju, niti pozneje, ko so se na sestanku s predstavniki ministrov za šolstvo dogovorili, da bo IS skupščini čimprej ponudil odlok o spremembah planskega dokumenta, ki bo omogočil izgradnjo šole na najprimernejši lokaciji. Mognede, ob ogledu lokacij so menili, da je tista nad nakupovalnim centrom v Leskovcu mnogo primernejša od one pri pokopališču.

Na sestanku s predstavniki ministrov v juliju se je krška občina obvezala, da bo zagotovila komunalno opremljen zemljišče za gradnjo v vrednosti milijonov mark kot svoj delež pri naložbi. Občina naj bi za naložbo pridobil še podporo sveta posavskih občin, izvršni svet pa naj bi imenoval projektno skupino za izgradnjo in ji določil naložbe ter roke za njihovo izpolnitev.

Se v novembру se člani izvršnega sveta niso mogli zediniti o sestavi gradbenega odbora, imenovali niso niti projektne svete in ne sprejeli predloga v. d. sekretarke za družbeno

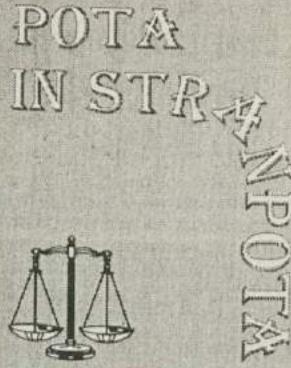
denar, bo ta šel pač v kako drugo občino, kjer imajo nekoliko več posluha za svoje šole.

Krško je tako ena redkih občin, ki zaostaja v svojih aktivnostih za izgradnjo za ministrovom. Prvega decembra so sicer sprejeli program svojih aktivnosti, vendar so še vedno ostali brez pravega koordinatorja akcije. Morda je naložba v krško šolo ravno zaradi take brezbrinosti (ali so zanoj kaki posebni razlogi, se še ne ve) načrtovana še le v letu 1996. Škoda bi bilo, če Krščani zdaj ne bi izkoristili prilike, saj je navezadnje svetovalec za naložbe v slovenskem šolstvu njihov somesčan. Res je srednje šolstvo v domeni države, vendar pa bi Krščani z večjo zagretostjo pomagali najbolj svojim otrokom.

B. DUŠIČ-GORNICK

V BELI KRAJINI O BELOKRANJCIH - V petek zvečer se je belokranjskim rojakom v gostilni Petra Badovinca predstavil Jožef Škop (drugi z leve) s knjigo Bela krajina v običajih in zgodbah, ki je pred kratkim izšla v zbirki iz Roda v rod. Zbirka izhaja v založbi Skledar. Izdaja jo založnik Milan Skledar (desno), pesnik in novinar. V pogovoru, ki ga je povezaval Toni Gašperič, je sodeloval tudi komparativist Drago Kuhar (levo). Predstavitev, katero je s prostovoljno udeležbo poživil tudi belokranjski ansambel Tonija Verderberja, je bila uvodna v letošnjem jesenskem ciklu gostilniških kulturnih večerov na Jugorju. Foto: T. Jakšek

dežurni poročajo

VLOMIL V OSEBNI AVTO - Od 28. na 29. november je neznan storilec skupnih garažah na Cesti herojev v Novem mestu vlomil v osebni avto ter iz njega ukradel avtoradio z zvočniki. Lastnika je oškodoval za 20 tisočakov.

PRAV TAKO UKRADEL AVTORADIO - Od 29. na 30. november je neznane vlomil v avtomobil, ki ga je imel A. B. parkiranega v skupnih garažah na Cesti herojev v Novem mestu, ter mu odmontiral avtoradio, vreden 7 tisočakov. Policisti storilca še isčejo.

S STEKLENICO GA JE PO GLAVI - 28-letni D. Š. iz Trebnjega je osumljen kaznivega dejanja lahke telesne poškodbe, ker je 30. novembra večer med prepirom udaril s steklenico po glavi I. R., prav tako iz Trebnjega, in ga poškodoval.

UKRADEL KOVČEK Z ORODjem - 30. novembra je neznanec v Ulici talcev v Novem mestu iz osebnega avtomobila, ki je bil odklenjen, ukradel kovček z orodjem in lastnika J. J. z Malega Vrha oškodoval za 56 tisočakov.

OB DENAR IN DOKUMENTE - 1. decembra je nepridiprav v Kotu pri Dvoru na parkirnem prostoru pred pokopalischem iz odklenjenega osebnega avtomobila ukradel žensko torbico z denarjem in dokumenti. Lastnico A. K. iz Brestance je oškodoval za 10 tisočakov.

VLOMIL V AVTOMOBIL - 4. decembra popoldan je neznan storilec na Zupančevem sprejhališču v Novem mestu vlomil v avtomobil ter z zadnjega sedeža ukradel žensko torbico, v kateri je imela J. P. iz Novega mesta denar in dokumente. Neznanec jo je oškodoval za 45.000 tolarjev.

UKRADEL DENARNICO - 30. novembra je neznan storilec pred Interno bolnicu v Novem mestu vlomil v osebni avto ter ukradel denarnico, v kateri je imela D. S. denar in dokumente. Nepridiprav jo je oškodoval za 80.000 tolarjev.

MOTORIST SE JE HUJE POŠKODOVAL

METLIKA - 4. decembra ob 10. uri se je 36-letni Tešo Aleksić iz Kanjižice peljal s stoenkem od Metlike proti Črnomlju. Ko je pripeljal po Belokranjski cesti do hiše št. 17, je z desne strani z dvorišča pripeljal na cesto s kolesom z motorjem 19-letnega Željka Peharda s Sel pri Otovcu, ki je zavijal v levo proti Metliku. Aleksić ga je opazil in začel zavirati, zaradi mokre in spolzke ceste, pa je klijub temu zbil motorista, ki ga je vrglo na pokrov motorja, nato pa na cesto, kjer je obležal hudo poškodovan. Zdravi se v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za okrog 50.000 tolarjev.

Kruh z iztrebki in ledom

"Presenečenji" za Antonom Dularjem in Jožetom Muhičem

PODGOČJE - Bilo je tako, da smo včasih jedli le kruh ene pekarne, dendaršnji čas lahko izbiramo med desetinami vrstami kruha, pa tudi pekarni je na pretek. Kupci si večkrat izberejo trgovino, tudi zaradi dobrega kruha, zemelj in drugih pekarskih izdelkov.

Anton Dular iz Slivja 7 pri Podbočju se je pridružil, da kruha Pečarne iz Krškega ne bo več kupoval. V četrtek, 2. decembra je v samoposredbi Market v Kostanjevici kupil kilogram belega kruha. Ko ga je večer žena narezala, je ostal presenečen. V kose so bili zaviti črni svaljki, ki so spominjali na mišje iztrebke. Poklical je direktorico Pekarne, ki se je prijavil opravičevala, vendar Antonu ni mogla prepričati. Ostal je pri svoji

odločitvi, še bolj trden tudi zato, ker je že pred časom v isti trgovini kupil kruh z zapakiranim metljem. Na koncu nam je povedal še to, da v tem marketu vse prevečkrat prodajo včerašnji kruh.

NOVO MESTO - S kruhom je imel težave tudi prodajalec trgovine Elektrotehna Jože Muhič. V torek, 30. novembra, si je za malico zaželet četr kilograma belega kruha. Skočil je v prodajalno KZ Krka pri rotovu. Ko se je veselil za mizo in zgrizel, bi bil kmalu ob zobe. Del štruce je bil znatnej namerič leden. Da je bil kruh včerašnji ni potreben posebej zapisati, lahko pa je imel rojstni dan že pred meseci. Cena je bila enaka, kot bi bil pravkar pečen.

J. PAVLIN

Zaposleni v tujini, pri nas pa prejemali denarna nadomestila - Šest nekdanjih oficirjev JA oškodovalo zavod za zaposlovanje za več kot 2,5 milijona tolarjev

KRŠKO - O zlorabah pomoči, ki jo daje slovenska država nekdanjim "nezaposlenim" pripadnikom nekdanje JLA, se je že nekaj časa govorilo ne le v Posavskem koncu, ampak po celih Sloveniji. Krški kriminalisti so jih pred kratkim šest ovadili tožilstvu.

Med osumljenimi je 45-letni D. B. iz Brežic, sicer državljan BiH, ki se je kot bivši pripadnik jugoslovenske armade 2. oktobra 1991 prijavil na Zavodu za zaposlovanje v Sevnici, od koder je mesečno prejemal denarno nadomestilo, čeprav je bil v tem času redno zaposlen v tujini. Do 31. julija letos je prejel 936.839 tolarjev brutto, za kolikor je oškodoval zavod. Tudi 35-letni S. I. iz Brežic je osumljen, da se je kot bivši pripadnik jugoslovenske armade 2. oktobra leta 1991 prijavil na Zavodu za zaposlovanje v Sevnici, od koder je prav tako kot njegov predhodnik prejemal denarno pomoč, čeprav je bil v tem času redno zaposlen v tujini. Do 31. marca je prejel 443.221 tolarjev brutto. Nepravilnosti so ugotovili tudi pri 33-letnem Š. J. iz Brežic, hrvaškem

državljanu, ki se je kot bivši pripadnik jugoslovenske vojske prijavil na Zavodu za zaposlovanje v Sevnici 8. avgusta 1991 in od tam mesečno prejemal denarno nadomestilo, hkrati pa je bil redno zaposlen v tujini. Do lanskega 7. maja je prejel 180.552 tolarjev brutto.

34-letni B. J. iz Brežic, hrvaški državljan in nekdanji pripadnik jugoslovenske vojske, je na sevnškem Zavodu za zaposlovanje kot brezposelnemu prijavil 12. avgusta 1991, sicer pa je bil zaposlen na tujem. Do 11. avgusta lani je prejel 231.289 tolarjev brutto. Med osumljeno sodi tudi 28-letni P. Z. iz Brežic, hrvaški državljan, ki se je kot bivši pripadnik jugoslovenske vojske prijavil na sevnškem Zavodu za zaposlovanje 3. avgusta 1991. Tačas, ko je prejemal denarno nadomestilo, pa

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

V DELAVNICI JE ZAGORELO

DOL. KAMENCE - 4. decembra ob pol štirih popoldan je v delavnici, kjer je lastnik F. R. iz Dolenjih Kamenc opravljal kleparska in ličarska dela, prislo do požara, ki je uničil električno napeljavo. Zaradi vročine je popokalo steklo, stene pa so zaradi dima potemne. Požar so pogasili novomeški poklicni gasilci. Vzrok požara je ugotavljan, po nestrokovni oceni je za 70.000 tolarjev škode.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto. V tujini je delal in pri nas prejemal denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

nost tudi 49-letni T. B. iz Brežic,

hrvaški državljan, nekdaj pa pripadnik jugoslovenske vojske.

Na sevnškem Zavodu za zaposlovanje se je prijavil 1. oktobra 1991 in do 31. decembra lani prejel 613.927 tolarjev brutto.

J. D.

je bil zaposlen v tujini. Do 2. maja lani je prejel 137.191 tolarjev brutto.

V tujini je delal in pri nas prejemal

denarno nadomestilo za brezposel-

Tri pomembne zmage rokometnika

Največjo zmago so dosegli Kočevke, ki so premagale mariborski Branik - Novomeščanke in Ribničani pa so zmagali z dvema goloma prednosti

KOČEVJE, NOVO MESTO, RIBNICA - Če smo zapisali, da so imeli naši odbojkarji temno soboto, potem lahko trdim, da so imeli rokometni sončno. Vse tri ekipe, ki igrajo med najboljšimi, so na domaćem terenu iztržile zmago. Najbolj preprljivo so zmagale rokometni Kočevja, ki so z razliko sedmih golov (37:30) premagale solidno ekipo mariborskega Branika. Malce teže je šlo pri rokometni Ribnici, ki so "prekrizali kopja" z Litijanci; rezultat je bil tesen (19:17), kar kaže na trd boj. Z razliko dveh golov so zmagale tudi rokometni Novega mesta, ki so merile moči s Pirančankami, čeprav bi zaslužile zmago z večjo razliko.

Kočevke so s pol moči pregazile ekipo Branika, ki je bila enakovreden tekme sami do rezultata 15:15, potem pa je začela "mleti" domaća trojica - Gorbunova, Dragičevičeva in Burjakova, ki je dobra napolnila mrežo mariborske vratarke. Po zanesljivem vodstvu, ki ni več dovoljeval presenečenja, so dobile svojih pet minut še rezervne igralke, ki so jih tudi pošteno odslužile.

Rokometni Novega mesta so z neposrednimi tekmicami za rep levestice nastopile brez Slavke Turk, kar je trener Stojšin povzročilo precej skrbi. Vendar je bil strah neupravičen. Dekleta so zaigrala bolje kot v prejšnjih srečanjih, mlada Hvalova je dobro nadomestila Turkovo in nova zmaga je

MOJCA DERČAR, rokometnica Novega mesta, je prva strelka v drugi skupini prve republike rokometne lige in sodi med najbolj obetavne rokometnice v Sloveniji. Skratka, je motor ekipe, ki nikoli ne odpove.

MIREČANI NA SLOVAŠKEM

MIRNA - Na močnem mednarodnem božičnem mladinskem turnirju v badmintonu, imenovanem "The Slovak Television CUP", so sodelovali tudi igralci z Mirne. Mitja Kirm, Dušan Skerbiš, Uroš Kirm in Katja Kolenc so se uvrstili med dvainštrideset najboljših, kar je velik uspeh, saj je bila konkurenca zelo huda. Posebej velja omeniti nastop Mitje Kirma in Dušana Skerbiša, ki sta precej namučila poznejše zmagovalce tega turnirja.

Semiški športni čudež

Ceprav nimajo primerne dvorane, orodja niti žog, so mladi športniki uspešni

SEMIČ - O težavah, ki jih imajo v semiški osnovni šoli s telovadnicami, je pretegla že veliko črnila, izrecenih mnogo besed. Telovadnica, v kateri je šola najemnik, je namreč tako majhna, da so iz nje odstranili celo orodje, ker jih je oviral pri delu. V nej lahko hrkati telovadlo le en razred, to pa so praviloma višji razredi, medtem ko imajo nižji športno vozjo kar v razred. Tudi sicer za športno dejavnost primanjkuje dejanja, tako da letos sploh niso kupili novih žog.

A klub slabim možnostim za delo in oddaljenostjo večine otrok od šole semiški učenci množično obiskujejo športne krožke na šoli kot so atletski, nogometni, odbojkarski in košarkarski. Mentor prvih treh je Sašo Miroslavlevič, ki zatrjuje, da rezultati semiških otrok v posameznih panogah ne zaostajajo za

ostala doma. Končni rezultat 23:21 ni prava slika dogodka na igrišču. Pirančanke niso igrale slabo, vendar bi zmaga gostiteljic morala biti bolj izrazita.

Ribničani so v petdeseti minutih vodili s prednostjo 6 golov (18:12), vendar se gostje iz Litije niso dali, saj so nekaj

USPEŠEN PRODOR - Mojca Derčar, rokometnica Novega mesta, je tako (na sliki), kar sedemkrat izigrala obrambo Pirančank. (Foto: S. Dokl)

minut pred koncem domačini dovolili gostom, da so se jim približali na vsega en gol prednost (18:17), vendar so svojo zmago le "zabelili" še z enim zadetkom več, tako da je bil končni rezultat 19:17 za Ribničane.

S. D.

JUTRI SKUPŠČINA LOKOSTRELCEV

NOVO MESTO - Lokostrelski klub Novo mesto vabi vse člane kluba in ljubitelje lokostrelstva na letno skupščino kluba, ki bo jutri, 10. decembra, ob 17. uri v prostorih osnovne šole v Vavtivi.

Rokometni Novega mesta so z zamudili lepo priložnost, da premagajo vevško Vesno, ki se je zvlekla skozi šivankino uho. S tem so naredili slabo uslugo sami sebi, saj so tekmovali končali brez zmage, medvedj uslušno pa so pripravili tudi Novomeščanom, ker jim je Vesna ušla še za dve točki.

V tolažo Novomeščanom naj zapisemo, da so zadnjo tekmo odigrali z mladincami (Miklič, Kralj in Retelj), kar je tudi prav. Mladi dobivajo igralsko izkušnje in zmage mladega Retlja nad Tancerjem tudi ni od muh. Več bodo mladi Novomeščani prav gotovo pokazali spomladki, ko bodo imeli še nekaj izkušenj več.

Rezultati: Melamin: Vesna 3:4 (Murn : Krnc 2:1, Pogorelec : Pavič 0:2, Špelč : Šemrov 0:2, Murn : Špelč : Šemrov : Pavič 2:1, Murn : Pavič 0:2, Lesar : Šemrov 0:2 in Špelč : Krnc 2:0). NOVOTEHNA: TAM G.M. 1:6 (Kralj : Tancer 0:2, Miklič : Revisz 0:2, Retelj : Grbič 0:2, Kralj : Retelj : Grbič : Revisz 0:2, Kralj : Revisz 0:2, Miklič : Grbič 0:2 in Retelj : Tancer 2:1).

Končni vrstni red po prvem delu tekmovalja: 1. ARCONT 12, 7. Novotehna 2 in 8. Melamin brez točke.

SEVNIČANI NA ENAJSTEM MESTU

SEVNICA - Končano je tekmovalje v II. slovenski šahovski ligi - zahod, kjer so svoje moči preizkusali tudi šahisti ŠK Milan Majcen iz Sevnice. Šahisti iz Sevnice z enajstim mestom ne bi smeli biti preveč zadovoljni, kajti po svojem znanju sodijo prav gotovo precej višje, vendar so na tem tekmovalju premalo takititizirali, kar jih je bilo boljšo uvrstitev. Končni vrstni red: 1. ŠK Lipa Šentjur 9 točk (31), 11. ŠK Milan Majcen, 4 točke (24) itd. **Uspeh ekipe Sevnica:** Povš 3,5 točke (od 5 iger), Kranjec 3 (4), Mesojdec 2,5 (4), Kuzmič 2 (4), Smrdel 1,5 (3), Mojca Grilc 2 (3), Polona Kunšek 0 (2) in Blas ml. 2 (5).

J. BLAS

TELOVADKE NA MALEJEVEM MEMORIALU

LJUBLJANA - Na Malejevem memorialu v spomin slovenskemu telovadcu, ki se je pred drugo svetovno smrtno ponesev v Luksemburgu, sta na gimnastičnem tekmovalju v Ljubljani med desetimi ekipami nastopili tudi vrsti Partizana Brežice in Novo mesto. Med starejšimi deklincami kategorije B je Brežičanka Cetin osvojila prvo mesto, brežička ekipa pa je bila v tej kategoriji tretja.

Končno zmaga Krčanov

Košarkarji Interierja so v treh tekma iztržili samo eno zmago - Katastrofalna igra z Idrijo

POBOČJE - Košarkarji krškega Interierja, ki igrajo v 1. SKL - rdeča skupina, so končno le prišli do zmage, saj so ob koncu prejšnjega tedna na vrčem terenu v Ljubljani premagali mlado ekipo Smelta Olimpije in se tako utrdili na 5. mestu prvenstvene levestice. Predtem so Krčani v 12. kolu gostovali v Sežani, kjer jih je premagal Kraški Zidar z rezultatom 81:77, v 13. kolu pa so nepričakovano izgubili še z Idrijo doma. Takšnega katastrofnega začetka ljubitelji košarke v Leskovcu še niso videli. Gostje so namreč povedli kar z 21:0, kot da bi Krčani igrali tekmo s kakšno ameriško profesionalno ekipo. Zamujenega v nadaljevanju tudi z

dobro igro ni bilo mogoče nadoknediti, tako da sta točki šli na Primorško.

KK Kraški zidar: KK Interier Krško 81:77 (36:43) - streliči: Bordelius 4, Popovič 13, Lučev 4, Krajcar 13, Leskovar 9, Rusič 14, Krošelj 18 in Vaupotič 2.

KK Interier Krško: KK Idrija 67:81 (33:55) - streliči: Bordelius 7, Popovič 15, Kračar 18, Leskovar 8, Busič 4, Krošelj 4, Vaupotič 11.

KK Smelt Olimpija: KK Interier Krško 71:77 (39:35) - streliči: Bordelius 5, Popovič 17, Kračar 17, Leskovar 8, Rozman 2, Rusič 10, Hočevar 4, Krošelj 14.

Š. M.

da, da z vso zagnanostjo delamo naprej, četudi sami nismo kos vsem težavam.

Dobro namreč vemo, da bi lahko naredili veliko več, če bi imeli vsaj približno normalne možnosti za delo. S tem ne bi napredoval le tekmovalni šport, ampak bi veliko pridobil tudi ostali učenci," pravi Miroslavlevič. Ob tem ne pozabi omeniti, da člani šolskega športnega društva tekmujejo zelo uspešno na občinskih, področnih, državnih in celo madnarodnih tekmovaljih. O tem priča dolga vrsta dobrih rezultativ v zadnjih nekaj letih. Skoraj neverjetno se zdi, da se je v preteklem šolskem letu po neudržnih podatkih semiškim učencem uspelo uvrstiti v posameznih panogah na 45. mesto med 821 slovenskimi šolami.

M. BEZEK-JAKŠE

da, da z vso zagnanostjo delamo naprej, četudi sami nismo kos vsem težavam. Dobro namreč vemo, da bi lahko naredili veliko več, če bi imeli vsaj približno normalne možnosti za delo. S tem ne bi napredoval le tekmovalni šport, ampak bi veliko pridobil tudi ostali učenci," pravi Miroslavlevič. Ob tem ne pozabi omeniti, da člani šolskega športnega društva tekmujejo zelo uspešno na občinskih, področnih, državnih in celo madnarodnih tekmovaljih. O tem priča dolga vrsta dobrih rezultativ v zadnjih nekaj letih. Skoraj neverjetno se zdi, da se je v preteklem šolskem letu po neudržnih podatkih semiškim učencem uspelo uvrstiti v posameznih panogah na 45. mesto med 821 slovenskimi šolami.

M. BEZEK-JAKŠE

da, da z vso zagnanostjo delamo naprej, četudi sami nismo kos vsem težavam.

Dobro namreč vemo, da bi lahko naredili veliko več, če bi imeli vsaj približno normalne možnosti za delo. S tem ne bi napredoval le tekmovalni šport, ampak bi veliko pridobil tudi ostali učenci," pravi Miroslavlevič. Ob tem ne pozabi omeniti, da člani šolskega športnega društva tekmujejo zelo uspešno na občinskih, področnih, državnih in celo madnarodnih tekmovaljih. O tem priča dolga vrsta dobrih rezultativ v zadnjih nekaj letih. Skoraj neverjetno se zdi, da se je v preteklem šolskem letu po neudržnih podatkih semiškim učencem uspelo uvrstiti v posameznih panogah na 45. mesto med 821 slovenskimi šolami.

M. BEZEK-JAKŠE

da, da z vso zagnanostjo delamo naprej, četudi sami nismo kos vsem težavam.

Dobro namreč vemo, da bi lahko naredili veliko več, če bi imeli vsaj približno normalne možnosti za delo. S tem ne bi napredoval le tekmovalni šport, ampak bi veliko pridobil tudi ostali učenci," pravi Miroslavlevič. Ob tem ne pozabi omeniti, da člani šolskega športnega društva tekmujejo zelo uspešno na občinskih, področnih, državnih in celo madnarodnih tekmovaljih. O tem priča dolga vrsta dobrih rezultativ v zadnjih nekaj letih. Skoraj neverjetno se zdi, da se je v preteklem šolskem letu po neudržnih podatkih semiškim učencem uspelo uvrstiti v posameznih panogah na 45. mesto med 821 slovenskimi šolami.

M. BEZEK-JAKŠE

ŠESTA ZAPOREDNA ZMAGA AKRIPOLA

TREBNJE

- Rokometni trebnjski ekipo Akripola so v 10. krogu druge republike lige zahod dosegli šesto zaporedno zmago. V športni dvorani trebnjske osnovne šole so pred 400 zvestimi in bučnimi gledalcii premagali ekipo Škofljice s 24:21. V prvem polčasu so vseskozi vodili gostje z zadetkom prednosti, vendar so svojo zmago le "zabelili" še z enim zadetkom več, tako da je bil končni rezultat 19:17 za Ribničane.

S. D.

JUTRI SKUPŠČINA LOKOSTRELCEV

NOVO MESTO - Lokostrelski klub Novo mesto vabi vse člane kluba in ljubitelje lokostrelstva na letno skupščino kluba, ki bo jutri, 10. decembra, ob 17. uri v prostorih osnovne šole v Vavtivi.

Ribničani so v petdeseti minutih vodili s prednostjo 6 golov (18:12), vendar se gostje iz Litije niso dali, saj so nekaj

zadetkov.

J. Ž.

SMUČARSKI SKOKI V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Smučarski klub pripravlja za to nedeljo ob 14. uri tradicionalno odprt prvenstvo v smučarskih skokih na 45-metrski skakalnici v Drči. Tekmovalci se lahko prijavijo dve urki pred pričetkom tekmovalja, vse ostale informacije pa lahko dobite pri Janezu Selaku.

Sportne vesti iz Kočevja in Ribnice

V prvem tekmi osmine rokometnega pokala Slovenije so rokometni Ribnici doma izgubili srečanje s Preventom iz Slovenjgrada z rezultatom 28:22 (14:11). Ribničani so nastopili s treto ekipo (mladinci), zato da je bil njihov poraz pričakovani. Klubska uprava je menila, da je bolj smotreno čuvati moči za prvenstveno srečanje, ki bo v kratkem z isto ekipo v Slovenjgradcu.

Nogometni kočevskega Avto Buma, ki bodo preizkusili na prvem mestu II. republike nogometne lige, se bodo v zimskem prestopnem roku okrepili. Iščijo novega veznega igralca, ki bo baje priselj v Kočevje iz Ljubljane. Ceprav rokometni Kočevci sodijo med najboljše ekipe v Sloveniji, kar kaže tudi njihovi dosežki, ni vse tako, kot kažejo rezultati. Klubska uprava in rokometni, ki nimajo pokrovitelja, so v budih finančnih težavah, tako, da se med drugim rokometni, ki je dalj časa vožnjo na treningu brez povračila prevoznih stroškov. Prav gotovo bi zaslužile pokrovitelja, ki bi jih rešil resnih finančnih težav.

V Kočevsko-Ribniški dolini je snega dovolj, vendar žal smučšča niso tako pripravljeni, kot bi lahko bila. Tašna ugotovitev velja zlasti za Dolgo vas, kjer so pred dnevi postavili prenosljivo vlečnico, ki je zelo razvesila smučarsko mladež.

M. GLAVONJIĆ

Novomeščani trikrat uspešni

Tekmovalna komisija upoštevala pritožbo in odredila novo tekmo z Didakto

NOVO MESTO - Košarkarji Novega mesta 92 so v prejšnjem tednu dobili kar tri pomembne bitke. Najprej so v zaostalem srečanju v novomeščki dvorani pod Marofom premagali Zagorje s 79:64, v nedeljo pa 16. kolu ponovno na domaćem parketu premagali zadnjeuvrščeno moštvo Črnuč s 104:62. Najboljša strelica na tej tekmi sta bila Bajc s 25 in Červ s 24 točkami. Tekmovalna komisija KZS je upoštevala pritožbo Novomeščanov na odigrano tekmo z Didakto Radovljico (73:76 za Gorjenje) zaradi materialnih kršenj pravil, tako da b

Novo mesto, 9. december 1993

Milijoni delavcev v tovarni zdravja

FOTO: M. MARKELJ

Tone Fabjan, izumitelj znanega zdravila endovital, čuti z naravo v Suhih krajini in njeni zdravilno moč usmerja v dobro človeka. Pri tem mu pomagajo čebele. Kozmično energijo, ki se poleti kopici v naravnih proizvodih, se je naučil skladiti za uporabo.

Suha krajina nima dosti industrije. To na lastni koži občutijo njeni prebivalci, ki se morajo zgodaj zjutraj z avtobusi odpraviti na delo v Novo mesto, Ljubljano, Kočevje in druga industrijsko močnejša središča v Sloveniji. Vasi so se po vojni vse bolj praznile, nijve je preraščal plevel, pašnike je počasi zavezal gozd in divjad je prodrla prav do vasi. In medtem ko so se ljudje v smrdljivih in zastrupljenih tovarnah pehalni za vsakdanjim koščkom kruha, je na suhogranjske livade sijalo toplo sonce, zrak je bil čist in svež in narava je nemoteno še naprej proizvajala svoje sadove in kopičila svojo zdravilno moč, kar ji je bilo v bolj industrializiranih in onesnaženih krajih onemogočeno. In ko zdaj sonce izgublja svojo moč, ko sta nad pokrajino zavladala hlad in tema, z njim pa nevarnost prehladov, grip in drugih bolezni, se lahko zatečemo po zdravje v naravno lekarno, v kateri je sonce ves topli del leta neutrudno varilo svoja zdravila.

Od mladostnih sanjarji do zdravila

Zdravila torej so, ne ležijo pa razmetana po pokrajini, vsem na očeh. Treba jih je poznati, treba jih je najti, jih znati s posluhom pripraviti, jih spoštovati in znati uživati. In treba je vanje verjeti, pa naj si gre za pripravke iz zdravilnih zelišč ali drugih naravnih sadežev. Vera, zaupanje, je namreč tisto, kar mora človek vsakemu zdravilu dodati sam, kajti s tem okrepi njegovo zdravilno moč in pospeši njegovo delovanje. Trdno pa mora verovativ zdravilo tudi tisti, ki ga izdeluje. Tako na primer kot Tone Fabjan, avtor znamenitih naravnih preparatov iz cvetličnega prahu in medu ter soka rdeče pese, ki ju je izdelal z svetnim prahom.

Tone je tudi sam zrasel v Suhih krajini. V otroštvu, ki ga je preživel na robu vasi Seč, mu je bil najblžji sosed in prijatelj gozd, kamor je rad zahajal. Narava je bila knjiga, ki si jo je Tone sam učil brati. Hud magnet za mlade oči in možgane pa je bil tudi domači čebelnjak. Ure in ure je preživel ob njem in opazoval drobne delavke, ki so vse lahkonote odletale na cvetno pašo in se z nje vračale, polne medu in obložene s cvetnim prahom. Videl je njihovo obnašanje in medsebojno sporočanje, čutil je energijo, ki je vodila in združevala te drobne živalce k delu za isti cilj, in slutil je, da je za vsem tem višji smoter. Ko je bil starejši, je že pogledal v panj in se naučil čebelariti, nikoli pa ni izgubil spoštivega odnosa do tega čudeža narave, čeprav je s pridobljenim znanjem pričenjal razumevati marsikatero skrivenost narave.

Tonev Fabjan je življenje za nekaj časa tudi potegnilo iz Suhe krajine. V Novem mestu je končal učiteljstvo, nekaj časa učil, nato pa nadaljeval študij elek-

tronike in delal v razvojnem laboratoriju Iskre. Vzdušje v službi je bilo ustvarjalno in iz tega je Tone potegnil marsik koristnega. Vse skupaj - mladostno doživljaj narave, šolo, pridobljene delovne navade ter ustvarjalno razmišljaj - pa je povezal v lastno dejavnost, s katero se je na nek način vrnil tja, kjer je začel. Spet se je posvetil čebelam, a zdaj na drugem, višjem nivoju. In uspelo mu je svoje delo združiti z njihovim in ustvariti skupen izdelek. To je med, pomešan s cvetnim prahom, endovital, ki je že priznan kot pomozno zdravilo in se kot tako prodaja v lekarnah. V razvoju pa ima še dva izdelka, ki sta tako kot med s cvetnim prahom zanimiva zaradi kvalitete

in učinkov. "Meni osebno ni za množično proizvodnjo in prodajo, rad pa bi naredil nekaj, kar bi bilo zares koristno, s čimer bi ljudem pomagal in bi to, kar bi jaz ustvaril, lahko nadaljevali drugi," pravi Fabjan o svojem delu. "Moje delovno področje je predvsem študijsko, znanstveno, komerciala in ostalo so samo posledica in živilenska nuja."

Povratek k naravi

Suhe krajine Fabjan pravzaprav nikoli ni zapustil, zato bi njegovo vrnetek v čebelam in iskanju načinov, da bi njihovo delo še drugače koristno približal človeku, težko imenovali povratak domov, ampak bolj povratak k mladostnim razmišljajem, obogatenim z novimi dognanji. "Čebele delajo nekaj, kar bi nam, če bi tudi mi ljudje znali to prevzeti, veliko pomagalo. Zdaj, ko te stvari dokaj poznam, vidim možnost, kako prevesti industrijske procese, pridelave visokokvalitetne hrane ali zdravil v naravo. Stroje bi zamenjali z velikim znanjem ter procese z naravi nenasilnim načinom krmili tako, da bi dobili rezultate, ki jih želimo. To poskušam delati, čeprav je področje preobsežno, da bi naredil vse. Lahko začнем, nekaj malega naredim in potem prepustim ljudem, ki bi znali narediti še več kot jaz," pravi Tone. "Že v mladosti sem opazil, da v kočevskih gozdovih pa tudi drugod v neokrnjeni naravi obstajajo sile, ki človeku, če jih seveda zna sprejeti, veliko pomagajo. Med sicer prištevamo med hrano, a se lahko s pravilnim doziranjem spremeni v visokokvalitetno zdravilo. Pogoje je torej pravilna uporaba, o kateri pa ljudje ne vemo veliko. Znanost glavne stvari šele sedaj poskuša dojeti. Drugi proizvod, ki je še kvalitetnejši od medu, je cvetni prah. To je subtilna substanca, ki je že ne moremo prištevati med hrano, saj vsebuje, poenostavljeni rečeno, toliko naravnih energij, da moramo z njim ravnati zato previdno, saj postane pri napačnem uživanju lahko celo nevarna. Previdni pa moramo biti tako pri nabiranju kot pri uporabi. Tretja substanca je propolis, ki ga čebelarji dolgo sploh nismo dobro poznali, ampak smo misili, da je balast. A se je izkazalo, da je odličen antibiotik, s katerim pa je treba previdno ravnati. Med najbolj kvalitetne substance, ki je zelo občutljiva pri pridobivanju in zahodna pri pripravi za uporabo, pa sodi matični mleček. Pri čebelah ne smemo

pozabiti tudi strupa, ki je pomembna substanco za farmacijo, se pa ne uporablja tako, kot bi jo lahko izkoristili, ker je to področje še premalo raziskano. Znano pa je, da čebeljistrup spada med najmočnejše strupe, saj je po zgradbi podoben strupom nekaterih kač. Pomemben je tudi vosek kot gradivo za satovje, pri tem pa so pomembne tri stvari: kemička sestava, ki je zelo zanimiva, fizikalna konstrukcija in notranja energija oblik, o kateri danes še ne vemo veliko, je pa prisotna, podobno, kot jo ugotavljajo v zasnovi egipčanskih piramid."

Ohranjanje energije življenja

Fabjan je odgovore na svoja razmišljanja in potrditev svojih dognanj iskal v strokovni literaturi, v razgovoru z znanstveniki in preprostimi ljudmi ter pri svojem delu uporablja vse, kar se uporabiti da, iz klasične znanosti in alternativne, pri tem pa se poglablja celo v dognanja in ravnana starih civilizacij na vseh kontinentih. Čeprav je bil nekaj časa celo pristaš izključno klasične znanosti, pa je kmalu spoznal, da mora biti vmes še nekaj več. Videl je, da je čebelji panj kemični laboratorij v malem in da znajo čebele napraviti nekatere stvari bolje kot človek. Začel je razmišljati, kako bi te čebelje laboratorije nenasilno uporabil za lastno proizvodnjo, da ne bi škodoval čebelam, temveč bi pri tem uporabil le lastno znanje in poznavanje njihovega načina življenja. Na ta način bi v proizvodnji zdravil, ki temeljijo na osnovi čebeljih produktov, ohranil po njego-

vem mnemu bistveno sestavino - energijo življenja.

S podobno mislio se je Tone lotil tudi proizvajanja svojega drugega zdravila, sirupa rdeče pese. Seveda bi tovarna lahko na veliko proizvajala sirup rdeče pese, toda ne bi bil zdravilo. V laboratorijsih bi analizirala kemične sestavine in jih dodajala. Vendar brez haska. Tonetov sirup se od tovarniškega proizvoda loči po tem, da on skrbno izbere okolje, kje bo pesa zrasla, da njivo strokovno pravilno pripravi in jo pravilno gnoji, pridelek pobere in predela z občutkom ter v laboratorijsko čistih in mirnih prostorih in sirup, ki je sicer neobstojen, stabilizira za ustakleničenje. Le ob takem postopku sok ohrani tiste zdravilne lastnosti, ki so nastale na njivi pod vplivom energij, ki obvladujejo rast pese. Rezultati zdravilnega učinka pesinega sirupa so celo presegli Tonetova pričakovanja. Pomirja žive, deluje protivročinsko, ugodno deluje na srce in je dober za kri, saj vsebuje veliko železa. Še zlasti razveseljivo pa je, da se je dobro izkazal pri nekaterih rakastih obolenjih. Izkazalo pa se je še nekaj, kar Tone ne verjame, da je samo slučaj: izkazalo se je namreč, da ljudje, ki uživajo kombinacijo taheba čaja in endovitala v obliki pesnega sirupa in cvetnega medu, izredno lepo okrevalo.

"Enako ravnam pri vseh svojih proizvodih. Cvetni prah obravnavam kot živo materialjo, ki je zelo občutljiva na hitro se spremenjajoče zunanje vplive - fizične, kemične in duhovne. Le ob pravilnem ravnanju pa ohrani zdravilno sposobnost, ki vpliva na ključne bolezni v telesu, na krvno sestavo in odpornost telesa, stimulira žleze z notranjin izločanjem, vpliva na delovanje notranjih organov in je torej zdravilo z zelo širokim spektrom delovanja. Po večletnem delu sem prišel na pravo metodo, pri kateri je izrednega pomena način mešanja cvetnega prahu v med, ki je njegov naravnji stabilizator in nosilec." Spoštljivost in občutek za skladnost, kar pri tem delu z naravo nujno potrebuje, pa povratno vpliva tudi na njega samega, saj je prepričan, da tega dela ne bi mogel opraviti človek, ki bi imel v sebi zle misli in namene. Samo tri možnosti so; da se loti dela z dobroto, da te delo samo preobrazi ali pa pri tem ne boš uspel.

TONE JAKŠE

Tone Fabjan, izumitelj endovitala

FOTO: T. JAKŠE

cerkev sv. Nikolaja v dolenjem kronovem

Veselo pisani sv. Nikolaj

Miklavž večer je za nami in veliko otrok je ponovno razveselil dobrski starci sveci, ki je med slovenskim ljudstvom že dolgo najbolj priljubljen zimski svetnik. Vemo, da Miklavž obdarjuje otroke za njihovo pridost, manj znano pa je, da je tudi zaščitnik šolarjev in študentov ter zavetnik mornarjev in brodnikov. Legenda namreč pripoveduje, da je sv. Nikolaj nekoč pomiril vihar na morju, zato se k njemu radi zatekajo vsi, ki jih voda kako ogroža, tudi mlinarji in žagarji. Ne čudi, da na mnogih grških ob tekočih vodah stoji toliko cerkvic, posvečenih sv. Miklavžu. Ena od njih je tudi podružnična cerkev v Dolenjem Kronovem, ki pa je ob vsem tem še nekaj prav posebnega. Tako lepo pisane, živahno poslikane cerkvice zlepne bomo našli na Kranjskem: njena baročna fasada kar žari in.

A to niso vse njen bogastvo, nekaj ga skriva tudi v svoji notranjosti. Prihodnje leto, ko bodo končana obnovitvena in restavratorska dela, bo cerkvica sv. Nikolaja v Dolenjem Kronovem pravi biserček in v ponos kraju in ljudem, ki so za njeno novo veliko naredili in žrtvovali. Lahko bi tudi rekli, da je Miklavž s cerkvico za svoj godobil lepo darilo, njegov miklavž pa so bili vaščani, župnik Jože Nemanjič in Bele Cerkve in strokovnjaki novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Bogata zunana poslikava

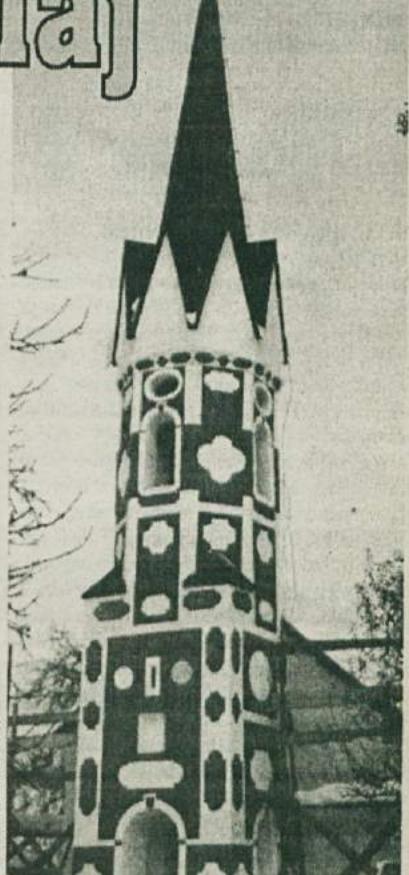
Z obnovitvenimi deli so pričeli lanskos jesen, ko so se vaščani odločili, da zvonik in cerkev zaščitijo pred nadaljnjam propadanjem. Streha je bila namreč zelo slaba in nujno potrebna obnova, precej razpokan je

tudi zid ladje in prezbiterija. Strokovnjaki novomeškega ZVNKD so, kot veleva stroka, opravili sondiranje zunanjščine in notranjščine in, medtem ko je cerkev dovala novo streho, se je že tudi pokazalo marsik zanimivega. Sonde so odkrile, da ima cerkvica zanimivo in pisano zunano poslikavo in, kar je razmeroma redko, da je bila enako živahno z geometričnimi vzorci v beli in rdeči barvi poslikana tudi po zunanjščini ladje in prezbiterija. Robert Peskar, konservator iz ZVNKD, pravi, da je bilo lepo presečenje, ko so na zvoniku odkrili letnico poslikave - 1739. Letos so že povsem obnovili fasado na zvoniku, pri čemer so geometrične vzorce risali kar strokovnjaki ZVNKD sami, popleskal pa jih je Tomazin. Poslikava ladje in prezbiterija pa prišla na vrsto prihodnje leto; zgodaj zima in mraz sta namreč nekoliko preprečila račune.

Na obnovljeni fasadi zvonika se zdaj blešči letnica 1739, vendar to ne pomeni, da je cerkvica stara le toliko. Njena starost je precej večja. Peskar meni, da je bila zanesljivo pozidana v prvi polovici 16. stoletja, iz časa okrog leta 1520 namreč izvirajo freske, ki so jih odkrili v notranjščini na slavoloch steni. V steni srednjeveške ladje so našli tudi fragment rimskega kamna, kar daje slutiti, da morda segajo začetki cerkvice tja v romaniku, rimski kamni v zidovih so namreč značilni za romanske gradnje. Kraj Kronovo je prvi omenjen že leta 1211, prvo pisno omembo cerkvice pa najdemo leta 1526 v popisu kranjskih cerkevnih dragocenosti. Od takrat je srednjeveška zasnova cerkvena ladje ostala enaka, ostali deli cerkve pa so bili deležni precejšnjih gradbenih posegov in sprememb. Prvotni prezbiterij so podrla okrog leta 1700, vsekakor pa pred 1739. letom. V takratnih prenovitvenih delih so zgradili nov prezbiterij in zvonik. Okrog 1880. leta je bila cerkev ponovno predelana. Pozgledu kapiteljske cerkev v Novem mestu so prenovili vrh zvonika v neogotskem slogu in prizidali zakristijo. Slednja je bila precej ponesrečeno in moteče zidanje. V taki podobi je cerkev dočakala današnje čase, ko se je zaradi različnih poškodb ponovno pokazala potreba po obnovitvenih delih. Na priporočilo strokovnjakov ZVNKD so moteče zakristijo podrla.

Freske so delo Podpeškega mojstra

Lepo presečenje je cerkev ponudila tudi v svoji notranjščini. Sonde so razkrile srednjeveške freske. Na desni strani slavoloch stene sta se prikazala dva svetnika, sv. Felicijan in sv. Sebastijan. Po Peskarjevem mnenju gre za zelo kvalitetne in odlično ohranjene freske, ki jih ne bo treba restavrirati z zahtevnejšimi posegi, strokovnjaki z ZVNKD bodo lahko kar sami odpravili celotno odkrivanje. Freske so delo Podpeškega mojstra, starega znamenca dolenskih cerkv. S tem imenom namreč umetnostni zgodovinarji označujejo slikarja, katerega freske so najprej odkrili v cerkvi v Podpeči pri Gabru, nato pa še v več drugih dolenskih in zasavskih cerkv. Med drugim so izpod njegovega čopica freske v šentruperski in mirnski cerkv. Med dragocenostmi iz cerkvene opreme sta omembe vredna leseni glavni oltar in oljna slika, delo znanega slikarja Franza K. Goldensteina iz prejšnjega stoletja. Tako oltar kot slika bosta kmalu restavrirana.

Zvonik se že baha v živahnji baročni poslikavi.

Prihodnje leto bo cerkev sv. Nikolaja v Dolenjem Kronovem v celoti obnovljena in vredna vsaj bežnega obiska. Tako veselo poslikane cerkvice namreč zlepa ne boste našli še kje druge.

MILAN MARKELJ

Česa o Blanci Kardelj in Marija nista vedela

Blanca, Poklek, Čan, Dolenje Brezovo, Kladje, Krajna Brda in Selce, te vasi, ki so zaenkrat še krajevna skupnost Blanca, so na prvi pogled manj srečen del Zemlje. Predvsem v nekaterih od našteh krajev se domačini dolga desetletje doslej niso mogli veseliti življenja, ker ga je bilo vse manj. Ti kraji so demografsko ogroženi, kot temu rečejo vladni uradniki. To je govorica statistike. Še sreča, da je na tem svetu tudi govorica ljudi, ki imajo več vedrine kakor let življenja.

Na take ljudi lahko dandanašnji naletite v Selcah nad Blanco. Živ dokaz je 72-letni domačin Franci Žibert. Ko je zadnjič, bilo je nekaj dni po prvem letosnjem snegu, pri Roštoharjevi oziroma Brečkovi hiši odložil koš zelja, ki ga je prinesel z njive izpod prezgodnjega snega, je dejal: "Kdor hoče koše nositi, mora biti sposoben človek." Kot bi Žibert hotel povedati: "Kako šele mora biti sposoben, kdor hoče vladati!" Franci Žibert najbrž ni prepričan, da se pravvsem vladarjem vladanje posreči, saj pravi: "Vsi ljudje vse vedo, na enega pa malo pride."

Sposoben mora biti človek ne samo za koše ali za vladanje, ampak tudi za to, da dela v rudniku, preživi jamo in se kot upokojeni knap še pošali in nasmeje. Vse to je zmogel Ivan Brečko iz Selca, knap s 35-letno kariero, Žibertov letnik in sošček ter "kamerad" iz vojnih dni.

Oba živita v Selcah, kraju ob Blančicu. Toda pred davним leti, ko sta bila mlajša in ko je bil svet bojišče mnogih vojska, sta popotovala daleč onkraj Blančic. Place de la Bourse v Marseillu, kjer je dosti let pred njunim potovanjem umrl kralj Aleksander I., ter mnoge druge francoske in nemške trge sta videla Franci in Ivan. Da se za Selčane svet ne konča na Blančicu, potrdi Žibert tudi s tem, ko našteta mnoge zgodovinske podatke, ki jih človek prebere v knjigah, natisnjene in izdane v velikih mestih.

Niti država niti partija - sam

Medtem ko je nekaj spominov ljudi s širšega območja Blance torej oblikovala celo marsejska in druga evropska zgodovina, jih je veliko več povzročila zbirka zlatih pravil za srečno življenje izpod peresa Edwarda Kardelja, utemeljitelja jugomarksizma. Kardeljanci, nameščeni širom povojne Slovenije, so s svojim pojmovanjem podeželja verjetno zmanjšali Selce in preostalo območje sedanje krajevne skupnosti Blanca že za nekaj že tako ali takо maloštevilnih prebivalcev. Toda Kardeljevo izročilo je domačinom iz teh krajev tudi nekako koristilo. Zlasti to velja za tisti delež teoretične zapeščine zrelega Kardelja, v katerem je utemeljitelj političnega sistema socialističnega samoupravljanja opozoril ljudstvo, da sreče ne more dati človeku niti država niti partija, ampak si jo lahko človek

ustvari le sam. Te Kardeljeve besede o poti k sreči so na Blanškem postale meso na ta način, da je ljudstvo močnih rok in vednih glav krepko pljunilo v roke. In kraji so zlasti v zadnjem desetletju napredovali. "Pot hitrejšega razvoja ni bila lahka, temveč vedno in povsod odvisna od odrekjanja, pripravljenosti, sloge krajjanov, pa tudi vedno znova pridobljenega razumevanja širše skupnosti za finančne sodeležbe in investicijah." Take je dejal Jože Roštohar. Kot predsednik sveta KS Blanca je govoril ljudstvu in njihovim vladarjem na nedavni proslavi na Blanci. In tako je dejala Breda Mijočić, predsednica sevnische občinske skupštine, ko je govorila na isti proslavi: "Ves ta razvoj je sledil izjemni volji in pripravljenosti ljudi, da si skupaj s širšo družbeno pomočjo zagotovijo cestne povezave, telefon v vsako drugo gospodinjstvo, oskrbe z zdravo pitno vodo in še marsikaj, kar zagotavlja hitrejši razvoj." Država, sistem in v ozadju tudi vladajoče politične skupine so pomagali, toda največ si je človek s širšega območja Blance pomagal k sreči sam. V domačinih v tem delu sevnische občine, ki so tako vztrajni, je, po vsem sedeč, že dosti tiste neomajne volje, s kakršno so se na tleh današnje sevnische občine pred dvema stoletjema gnali za svojo srečo somišljenci Andreja Domitrovča. V njihovem času je imel Kardelj še dolgo pot do plenice in njegovo opozorilo o človekovih srečih potem, ki se ni doživel natisa v Smerch razvoja, toda že somišljnikom Domitrovču je bilo presnetno jasno, da sreča ne pride kot darilo vladarjev, ampak si jo mora človek ustvariti sam.

Spise in obloženo mizo ...

Redkokdaj kar koli pride samo od sebe. Smrt Aleksandra I. v Marseillu, ki se je nekako spominja Franci iz Selca, je prišla s kroglo iz orožja 35-letnega Kelemenja. Knapu Brečkemu naredili nogo težko senovška jama in pot od Selca do rudnika. Krajevna skupnost Blanca je zgledno napredovala, ker so domačini zagnani in ker jim gre na roko tudi družba. Neizbrisno povezano dejstva in nečesa pred tem so prisiljeni spoznavati ne samo odrasli, ampak celo otroci, šolarji. Učenci v šoli na Blanci niso v tem pogledu prav nobena izjema. Ob nedavnom

Da se ne zgodi nič kar samo od sebe, se je lepo pokazalo tudi pred časom v Kalšovcu, ki dejansko nekako spada k Blanci, čeprav up-

razniku občine, ko je bila Blanca kraj mnogih prazničnih svečanosti, so odprli razstavo o vinogradništvu. Zanje so dolgo časa zbirali gradivo celo tako, da so daleč naokoli obiskovali vinške hrambe in kleti ter se pogovarjali z vinogradniki. Šolarji so tudi pisali spise in slikali na temo moj kraj in njegova prihodnost.

Povezavo dejstva in nečesa pred tem spoznavajo tudi članice aktivne Kmečkih žens na Blanci. Zdjai vodi aktiv Boža Budna, včasih ga je Angela Mirt. Aktivni kmečki ženski so povsod popularne organizacije, tudi na Blanci. Ob nedavnem prazniku je uspešno postoril vse potrebno za najkakovostenje hranjenje domačinov in visokih gostov. O mizi, obloženi z dobrotami po receptih članic aktivna, se se zdaj govorji v presežnikih.

Da ne nastevamo vseh ustanov, podjetij in društev, ki jih dajo od sebe.

... rumene pogache pa ne

Ali so spisi in slike o prihodnosti ter močrost mnogih rodov kmečkih kuharic, zajeta v hrstljavem prazničnem testu, že dejansko potrdilo, da imajo ti kraji poleg preteklosti tudi prihodnost? Statistika rojstev in smrti pove o tem veliko, toda vedriva 72-letnikov, zagnanost vodilnih in prebivalcev krajevne skupnosti, živahnino snovanje v soli in aktivno društveno življenje povedo verjetno še več o prihodnosti. In o tem, da se tudi na Blanci in njeni širši okolici v glavnem ne zgodijo nič kar samo od sebe.

To zakonito potrjujejo vsaj še štirje primeri, ki so sicer drugačne vrste. Če bi se kaj zgodilo samo od sebe, potem bi v KS Blanca, na primer na Pokleku, že zdaj imeli odbor, ki bi ocenjeval urejenost kmečkih dvorišč. Prav tako bi imeli kje v Pokleku ali Selcih vsajeno trgovino. Tudi cesta proti Pokleku bi imela bankine, če bi se le-to pojavile same od sebe, potem ko jih graditelji niso naredili. Vlado Martinkovič s Pokleka je cestne razmere pospremil s komentarjem: "Za asfalt smo imeli denar, za bankine ga nimamo. Za pogreb žrtev tukajšnje ceste ga tudi imamo."

Da se ne zgodi nič kar samo od sebe, se je lepo pokazalo tudi pred časom v Kalšovcu, ki dejansko nekako spada k Blanci, čeprav up-

FOTO: M. LUZAR

Franci Žibert

FOTO: P. PERC

Jože in Angela Mirt

omenjeni Vlado Martinkovič, sicer tudi predsednik odbora za varstvo okolja pri gasilskem društvu Poklek. Sliši se podobno kot besede predsednika Jožeta Roštoharja na proslavi na Blanci: "Gradnja tega odlagališča na naših tleh ne bo nikoli uresničena." Sam tukajšnji človek si shrablja za zavrneno nuklearno rumeno pogačo torej ne bo zgradil, mogoče pa mu jo bodo dali država, sistem ali trenutno najmočnejša politična partija, moleč mu pod nos "pravično" odškodnino.

Če bi se zgodilo tako, bi to sodilo že v novo zgodbo o dobrih delih, malo čudnih dobrih delih. O dobrem delu, in sicer nič čudnem, govoriti tudi obljudljena legenda. Pred dnevi sta jo takole povzela Jože in Angela Mirt z Blance: "Enkrat je šla Marija po blanškem polju. Zato po tem polju še zdaj redkokdaj klesti toča. Včasih toča potolče povsod okoli, nas pa se ogne."

PAVEL PERC in MARTIN LUZAR

naše korenine

Angela ni hotela čez lužo

Angela in Franc Žagar

Iz prihankov je postavil nov hlev in zidanico v Tanči gori, načrte, da bi postavil še skedenj in hišo, pa je preprečila druga svetovna vojna. Z gradnjom je bilo konec. Pričelo se je rušenje. Tudi o tem ve Franci marsikaj povedati, saj ga je vojni vlahra spet ločila od žene Angele in domačega ognjišča.

Ko je poleti leta dvanajstdesetega na njivi blizu vasi kosi za živilo, so ga presenetili Italijani. Na hitro se je moral odpraviti z njimi v Črnomelj. Ni bil sam. Precej domačinov so zbrali in jih po nekaj dneh zapora odpeljali v Ljubljano, od tam pa v italijansko internacijo. Ko so Italijani kapitulirali, so precej tabočnikov dobili v roke Nemci. Med temi je bil tudi Franc. Tesen občutek je imel, ko so jih strplali na vlak, ki je odpeljal proti sveru, vendar je bilo olajšanje veliko, ko so opazili, da se je na Dunaju obrnil proti jugu. Koso intermiranci spet prišli v Slovenijo, so se oddahnili. A skrbni ni bilo konec. Povratnike so nastanili v Ljubljani, kjer so jih vsak dan obletavali agencije, ki so jih vabili med domobranice. Franc pa se je že zdavnaj prej odločil drugače. Dobil je zvezko, preko nje potrebne dokumente in pot domov mu je bila odprta. Doma je ostal le toliko, da je okreval od izčrpnosti, ki je bila posledica pičle in slabih hrane, nato pa se je pridružil partizanom. Bil je v prištabni enoti komande mesta Črnomelj in pogosto odhajal na dolge patruljne pohode po Beli krajini. V komandi so radi videli, če je šel on zraven, saj ni bil prenapet in je znal trezno ukrepati. "Prav je, da greš še ti zraven France, ki si svetovljajo," so dejali.

Iz partizanskih časov ima France veliko zanimivih doživetij. Tako mu je ostal v spominu tudi prvomajski kres, ki so ga leta 1944 Nemci pripravili na Vinici. "Dopoldne smo nabirali dovolj, čeprav je bilo treba za majhen denar delati od zore do mraka. Pozimi je bilo huje. Takrat je bilo edino delo v gozd za dolar na dan. Zaslužil si nekaj desetakov in jih zapravil, še predno si našel novo delo. No, Franc je šel kmalu po očetovih stopinjah, ki so ga vodile v rudnik. Pričel je pri malaganju vagončkov in počasi napredoval do minerja. Tudi kup prisluženega denarja je počasi pričel rasti. Tedaj se mu je v Kanadi pridružil še starejši brat.

Po sedmih letih se je Franc vrnil v domačo vas. Čeprav je obredel veliko sveta, si je nevesto našel kar pri sodu. Z Angelo sta se vzela, a nazaj v Kanado je odšel Franc sam, Angele ni vleklo v svet. Zato pa se je France še bolj zagrizeno lotil dela. Kupil je hišo in sprejemal podajnjemnike. Tako je denar hitrejši pritekal. A ker se Angelo nikdar ni mogla odpraviti na pot, se domov ponovno vrnil France. Tokrat za stalno. Prevzel je kmetijo in zagospodaril na njej.

K družini v Podlog se je Franc vrnil šele jeseni leta petinštiridesetega. Spet je prijet za plug in motik, pa tudi drugih del in funkcij v raznih odborih je imel vedno dovolj. Zdaj pa je vse odložil. Angelo in Franca so nasledili drugi, saj imata šest otrok, dvanajst vnukov in sedem pravnukov. Razkropili so se naokoli, a najdlje do Ljubljane. Nič več jim ni treba v svet s trebuhanom za kruhom, kot sta to morala prednika Matija in Franc.

TONE JAKŠE

Tomaž Bregar

pogosto obiskujejo: Tone Herbst je moj zmajarski kolega in obljudil mi je, da bo naredil vse, da bom enkrat še poletel z motornim zmajem. Upam, da res.

Tomažu se večkrat živo sanja, da leti nad zelenimi polji in travnik. Njegov zmaj v sanjah zmore vse. Ko se zbuditi, se ponavadi zazre na steno, kjer visita le dve fotografiji. Prva kaže Tomaža med letenjem z zmajem, na drugi pa so prav tako razpeta krila zmaja, pred njimi pa Tomaž na varnih in trdnih tleh s svojimi priatelji.

Na koncu zapišimo Tomažev naslov in številko računa. Morda se bodo našli dobrí ljudje, obrtniki, podjetja in ustanove, ki bi že zelili pomagati Tomažu do lepšega in bogatejšega življenja. Tomaž Bregar, LB Novo mesto, ekspositura Rondija, št. računa: 52100-620-107-973-8071-1475/91. JANEZ PAVLIN

na senčni strani življenja

Poletel z zmajem, pristal v vozičku

7. aprila 1991 je bil lep sončen dan. Severozahodni veter je vlekel nad pobočji Javorovice in zadeval ob Špilarjevo špico. Vreme kot nalašč za letenje z zmajem. 23-letni Tomaž Bregar je zajadril na krilih vetra. Potegnilo ga je visoko. Potem je zapihal jugozahodnik, ki ga je začel premakniti in ga končno obrnil "na nož", kot takšnemu obratu, iz katerega skorajda ni rešitev, pravijo zmajari.

Tomaž je z zmajem začel padati v višine 3000 metrov kot kamen. Priletel je v drevo, z glavo močno udaril v vejo in obvisel na nji. Prijetljivo so hitro pritekli na pomoč. Tomažu je uspelo povedati samo to, da ga močno bolj vrat, zatem se je onesvestil. Zbudil se je šele čez mesec dni v ljubljanskem kliničnem centru. Poškodbe so bile hude. Premaknilo mu je vrat med četrtnim in petim vretencem in mu ohromilo živec. Operirali so ga, mu vstavili ležezno oporo. Tomaž je upal, čeprav v začetku ni mogel dvigniti glave. Po petih mesecih so ga prepeljali na razgibanje v bolnišnico Soča. Bolečine so bile tako hude, da je pogosto padel v nezavest. Nazadnje so ga postavili v voziček s hromimi nogami in rokami. Vendar se Tomaž ni dal, vztrajal je pri razgibanju in s trdno voljo mu je uspelo razgibati ramena in roke v komolcih, prsti pa so za vse ukaze ostali gluhi.

Preselili so ga v Dom starejših občanov v Novem mestu, kjer je sedaj v II. nadstropju njegov novi dom. Tomaž je danes star 27 let. Sobo si je uredil prav po fantovsko. Kupil si je glasbeni stolp, videorekorder in tiskalnik, računalnik pa so mu za božično darilo prinesli iz Tovarne zdravil Krka. Brat mu je poklonil nov barvni televizor, mizo pa podjetje Novoles. Vse

NAGRADA V SMLEDNIK IN ČRNOVLEJ

Žreb je izmed reševalcev 47. nagradne križanke izbral FRANCA BRDNika iz Smlednika in MARIJO KOŠELE iz Črnomlja. Brdniku je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev, Košelova pa bo prejela knjižno nagrado, Doklovo Uskoško prinseso z avtorjevim podpisom. Nagracementa čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 20. decembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 49. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 47. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 47. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: LEON, GOSKA, SVOBODNIK, TARANTELA, EDIL, AGON, ŠTUKELJ, KT, KIH, TIARA, OBROK, TNALO, GLODALEC, OBOL, RAMA, ATI, SIR, AGA, PRIVATNIK, JONCI, KIT, EJA, ARARA, ALE, CAL.

prgišče misli

Sleheni narod je zaokrožen in neponovljiv kompleks specifičnih odgovorov na življenska vprašanja.

M. KMECL

Čas vse preobrazi.

U. FOSCOLO

Izobraževanje je vredno svojega imena šele tedaj, kadar je hkrati tudi vzgoja.

J. MAKAROVIC

Če ne bi človek kdaj suvereno zaprl oči, bi navsezadnje ne videl več, kar je vredno pogleda.

R. CHAR

radon v bivalnem okolju

Sevajoča nevarnost v stanovanjih

V tisoč slovenskih gospodinjstvih poteka merjenje radona, naravnega radioaktivnega plina. Večje koncentracije tega plina v stanovanju so lahko nevarne človekovemu zdravju, saj radon povzroča raka na pljučih.

Strah pred ionizirajočimi sevanji je po černobilske katastrofi precej okreplil in ljudje postrani gledajo vse tisto, kar povzroča takšna sevanja. V Sloveniji sta pod kritičnim očesom javnosti rudnik urana v Žirovskem Vruhu in jedrska elektrarna Krško s svojim skladiščem nizko- in srednjeraadioaktivnih odpadkov, ki jih bo pač treba nekoga dne nekje trajno odložiti. Mnogi pa ne vedo, da poznamo tudi naravna ionizirajoča sevanja, ki so lahko prav tako nevarna za zdravje ljudi, kadar pride do večjih koncentracij v bivalnih prostorih. Takšen primer je radioaktivni plin radon.

Plin je naravnega izvora in nima vonja ne okusa, zato ga človek ne more zaznati. Izhaja iz zemeljskih tal, nekje močneje, drugod manj, prisoten pa je skoraj povsod, saj gre za naraven produkt razpadanja radioaktivnih elementov v zemeljski skorji. Na kopiranje radona v bivalnih prostorih so v razvitem svetu začeli opozarjati že pred več leti (o tem smo takrat pisali tudi v Dolenjskem listu). V ZDA so po prvih večjih meritvah leta 1991 zagnali precejšen vik in krik, saj so ocene govorile, da so kar v osmih milijonih stanovanj prevelike koncentracije radona. Krivec za to naj bi bili gradbeni elementi, predvsem žlezobeton in izolacijski materiali, ki preprečujejo naravno prehajanje radona skozi zgradbe v atmosfero. Zaskrbljenost zaradi velikih koncentracij radona v bivalnih prostorih se je še povečala zaradi izsledkov medicinskih študij, ki so pokazale, da je radon tesno povezan s pljučnim rakom. Danes velja za dokazano, da vdihanje zraka z večjimi koncentracijami radona lahko povzroči pljučnega raka. Strokovnjaki ocenjujejo, da je 5 do 10 odstotkov vseh primerov pljučnega raka posledica vdihanja radona oziroma da gre za raka radonskega izvora. Lani so nevarnost radona za pljučnega raka omilili, češ da so bile prve ocene nekoliko preveličane, ker so merili pogostost raka pri rudarjih v rudnikih urana, kjer so koncentracije izredno velike, in niso dovolj upoštevali kadilskih navad rudarjev. Venec kljub temu radon ostaja resna nevarnost za zdravje ljudi.

Pri nas je vprašanje radona v bivanjskih

NAGRADNA KRIŽANKA 49

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	PRIVID, DOŽDEVÉK	UMETNO SLADILO	IME PEVCA MLAKARJA	AVTOR: JOŽE UDIR	ITAL. VELETOK	NASPROT- NIK	ČAS BREZ VOJNE	SUMERSKA BOGINJA PLODNO- STI	TOP
GR. ČRKA				SPREMEN- BA POLO- ZAJA ODREZEK					
KEM. SOLUCIJA									
HUDA JEZA					ALŽIRSKA LUKA BOJNI STRUP ME- HURJEVEC				
SUROVINA ZA PORCELAN									
ŽARILNI ELEMENT									
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	NAŠA SMUČARKA PRETNAR- JAVA	STROKOV- NIJAK V KEMIJI	TRIJE GERM. BOGOVI	NEM. PÓ- PEVKARICA SL. MATE- MATIK VEGA				ČLOVEK Z VELIKIM NOSOM	VRITNA CVCITICA
VRSTA OBUVALA			LEPO VEDENJE		VELIK. GOR- SKI VRH VEČJA TEKOČA VODA				
ZDRAVILNA RASTLINA GREENKEGA OKUSA				SVIC. PRA- KANTON ORIENT. PHASEK ZA LASE			SUKANEC	KEM. SIMB ZA OSMIJ JAP. PAS ZA KIMONO	
IME SKLADA- TELJA ADAMICA				GIBČNOST VALENTIN VODNIK					
LIKOVNI UMETNIK			TRENING, URJENJE				DESNI PRHTOK MORAVE		
IZRAELEŠKA LUKA							ŽENSKO IME		

praktični
praktični
praktični
praktični
praktični
**K
KRIŽ
A
Ž**

Dolgi lasje

Dolge lase je moč urejati na nešteto način, zlasti še, če imate veliko domišljije. Zato tokrat samo dva predloga. Če na primer želite, da vam bo pričesa vzdržala ves in dan bo hrati videti posebno lepo urejena, sprednje lase počesite gladko z obrazca in jih na vrhu glave splepite v kito. V zatilju primite kito skupaj s preostalimi lasmi ter čop zasukajte in zvijte navzgor v vozel. Lase nato še priprnite z lasnicami. Če pa se vam zjutraj mudi, napravite prečo pri strani. Od učes dalje čvrsto zvijte lase navzven, da dobite klobast zvitek, ki se konča v sredini zatilja, kjer zvite lase spnete z elastiko. Enako naredite z lasmi še na drugi strani, nato čopa združite in sprnite z okrasno sponko.

Sveče

Tudi s pripravo sveč, ki bodo naredile božične praznike še bolj svečane, ni potreben čakati do zadnjega dne. Sveče navadno postavimo v svečnik. Toda zakaj ne bi letos poskusili nekaj novega? Sveče veliko lepše sijajo, ko plavajo na vodi. Vzemite skledo, najbolje iz prosojnega brezbarvnega stekla, da plameni odsevajo od vode in sten. Vanjo nalijeti vodo ter vanjo položite raznobarvne sveče. Najlepše plavajo tiste, ki imajo zaobljena dna in ravne gornje površine. Za popestitev lahko med sveče položite še liste zimzelenih grmov. Če boste plavajoče sveče postavili na mizo, pa si z okenške police omislite sveče v starih cvetličnih lončkih ali kozarcih, ki jih lahko vlijete celo sami.

Čokoladne bombice

Za okusno in hitro pripravljeno sladico potrebujemo: 10 dag rozin, 15 dag zdrobljenih keksov, 1 del mleka, 20 dag kokosove moke, 20 dag jedilne čokolade, 12 dag margarine, 4 žlice sladkorja, rum. Očiščene in oprane rozine namočimo v malo rumu. Narabimo piškote (najprimernejši so Albertovi ali Balkan keksi), potem še jedilno čokolado. Mleko segrejemo, narežemo vanj margarino, da se stopi, in s tem polijemo kekse, dodamo čokolado, 10 dag kokosove moke, sladkor in na koncu še v rumu namočene rozine. Iz zmesi oblikujemo kroglice, ki jih povlajamo v preostali kokosovi moki.

Pticam le semena in loj

Neobičajno zgoden in izdaten sneg je prekinil vsa opravila na vrtu, primerna za decembra. Marsikdo ni utegnil niti preolpatati vrtne zemlje in jo tako izpostaviti blagodejnemu učinku mraza, ki naredi odlično praho. Je pa še čas za protizimsko zaščito grmovnic in drugih vrtnih rastlin, ki rastejo ob zdovih, pod napušči, vrvnimi utah ipd. Prav tako je še mogoče namestiti ptičje krmilnice, čeprav so menjeni o smiselnosti zimskega krmiljenja ptic deljena. Pred leti je znani slovenski ornitolog zapisal, da je tako krmiljenje nepotrebno ali celo škodljivo, češ da v naravi tako in tak preživi te lista žival, ki to zmore brez človekove pomoči. Seveda je, da spadajo v ptičje krmilnice le različna semena in lojne pogače, nikakor pa ne krušne drobtine, ki vsebujejo sol in kvaster poimenju veliko nevarnost za zdravje ptic.

Zimska vožnja III

Šele ko smo preverili, da je vozilo nared za zimsko vožnjo in smo pripravljeni na vsa presenečenja, se odpravimo na pot. Zlasti na začetku, dokler nismo dobili volanu in pedali prvega obutka za avtomobil, bodimo zelo previdni. Občutek, da obvladamo vozilo navsaki podlagi, je zelo važen, zato je dobro, če na primernih odsekih ceste previdno testiramo, kako se vozilo obnaša. To storimo tako, da počasi pritisnemo na zavore in vidimo, kdaj in kako ga začne zanašati. Za vožnjo v snegu, zlasti pa na ledu, velja, da morajo biti vse reakcije, zaviranje volana, uporaba zavor in menjalnika previdne, mehke in usklajene. Vsaka sunkovita kretnja se hitro maščuje, saj spravi vozilo iz ravnotežja, da gume izgubijo pravi stik s podlagom in ga pričnejo obvladovati sredobezsile. A tudi takrat se nas ne sme lotiti panika. Ko vozilo zdrsne, je namreč najslabše pritisniti na zavoro ali sunkovito zasukati volan.

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Kako preprečiti bolečine v križu

S primerno prehrano in ustrezno telesno aktivnostjo se temu zlahka izognemo. Tudi noge so zelo važne. Pravilno delovanje nog vpliva na dobro držo, kajti preko mišic stopala in nog dobijajo mišice spodbudo za aktivnost. Pravilna obutev je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomembna. Naša tla in ceste so trde in neelastične, zaradi tega morajo biti vsaj čevljii mehki in elastični. Svetujemo, da poleti hodite čim več bosi. Čevljii se morajo prilegati stopalu, sicer moramo s stopalom čevljii zadrževati, da se ne sezvuta. Tudi višina pet pri ženskih čevljih ji pomembna. Pravisoke pete je zato zelo pomemb

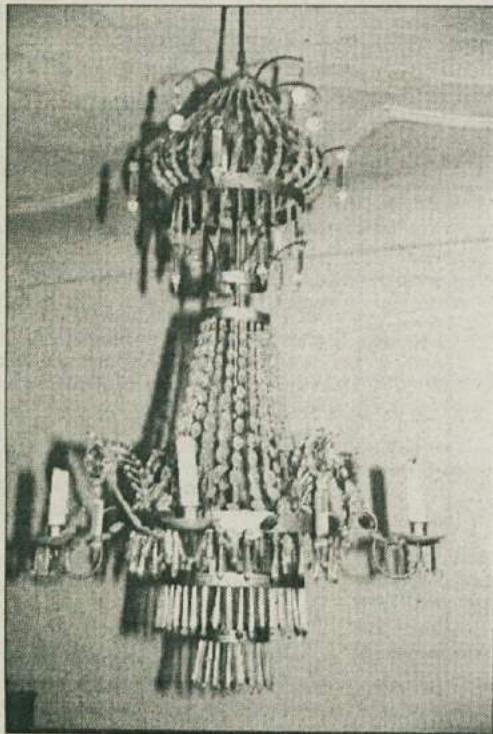

Foto: Iz fototeka ZVND

Marsikatero notranjščino dolenjskih cerkva krasí poleg bolj ali manj razkošnih oltarjev tudi drobna, zato pa nič manj vredna in zanimiva oprema. Njen del so tudi razkošni lestenci, sestavljeni iz številnih drobnih, včasih celo raznobarnih brušenih stekel. Ceprav razkazujejo razgibane baročne oblike, pa niso starejši od sredine prejšnjega stoletja. Mnogi od njih, zlasti tisti v bolj odmaknjenih in manj obiskanih podružnicah, še vedno žarijo v mehki svetlobi sveč, ki daje notranjščini pridih mistike in svetosti. Bilo bi škoda, če bi jih zaradi njihove "nemodernosti" zamenjali brezdušni lestenci s slepečimi električnimi žarnicami. (Pripravila umetnostna zgodovinarka Marinka Dražumerič)

In Trdinovih napiskov

Neusmiljeno s statovi - Zasačene tati nabijajo Dolenci brez usmiljenja, ne le tisti, katerim so hoteli narediti škodo, ampak tudi sosedje in daljni vaščani, dostikrat celo narod drugih srenj. Tako stezen umrl je že marsikteri tat ali precej ali pa ne dolgo potem doma ali pa tudi v ječi, če se je ljudem izljubilo izročiti hudodelnika sodbi, od ktere ne pričakuje Dolenc nikdar zdatne podpore in pomoči zoper zločince.

Zenitev je težaven stan - Možka mladina ženi se na Dol. strastno rada in ne skriva tega tudi ne med ženjenimi v velikem društvu. Stari može gledajo pisano in zabavljivo, čuvši iz ust 18 letnih fantalov toliko hrepenenja po 7. zakramantu. Zenitev je strašno važen korak, je tako težaven stan kakor noben drug na svetu. Sploh slišim mnogokrat zakonske govoritiz nekako obupnostjo o nesrečnem zakonu, o težkem jarmu v njem, o nemogočnosti stresi s sebe grozno butaro kero naprti si je človek sam.

Pridni, a žejni kosci - Kosci so na Dolenskem kaj pridni ljudje, kosit začno dostikrat še pred dnem ali zato pa se radi pred gospodarjem pobahajo in zahtevajo ob enem za renumeracijo mnogo vina ali pošteno in precej plačani in dobro napajani pa tudi v en glas in povsod hvalijo gospodarja, tako da dobi kosce vselej, kolikor jih potrebuje.

Zakaj rojaki ne dobijo slovenskega državljanstva?

Ko tako klepetava s Slovenci, naju marsikdaj zapeče vest. Ceprav imava rada Slovenijo, se nama zazdi, da sta ljubezen in spoštovanje, ki ju kažejo do svoje domovine Slovenci, ki živijo tisoče kilometrov daleč od nje, povsem drugačna. Čutiva, da izgovorijo besedo Slovenija z velikim spoštovanjem. Sprašujeva se, do kdaj še, če bodo njihove izkušnje tako gremke, kot jih imata na primer Toni Jelenič iz Dol pri Jugorju in žena Verica, sicer doma iz Badovinčeve gostilne na Jugorju, ter Ivan Vukšinič, ki naju vozi po okolici Toronto. Jeleničevi živijo v prijetni družinski hiši v Mississauga, predmetju Toronto. Mississauga je pri mnogih Slovencih znana po tem, da je pobratanca s slovenskim glavnim mestom. "A kaj pomaga vse prijateljstvo in pobratimstvo, če naši otroci ne morejo dobiti slovenskega državljanstva," pravi simpatična, temperamentna in zgovorna Verica. Te njene besede so ravno tako, kot bi dregnila v sršenje gnezdo. Z Ivanom kar ne moreta prenehati naštrevati problemov, ki jih imata, ker si Jeleničeva Suzana ter Vukšiničevi Martina in Džini, vse rojene v Kanadi, želijo postati slovenske državljanke. Nikakor ne morejo razumeti, da so starši, sicer rojeni v Sloveniji, slovenski državljanji, njihovi otroci, ki bi to državljanstvo še kako spoštovali in bili nanj ponosni, pa ne. Vukšiničeva najstarejša hčerka Nuši je lahko od vseh teh deklef še najbolj srečna, saj je bila rojena v Sloveniji, še preden je mama Anika odšla na pot v tujino. Kako veliko bi tem mladim dekletom, ki gotovo niso edine slovenske potomke v Kanadi s podobnimi problemi, pomenilo slovensko državljanstvo, pove že to, da ima Vukšiničeva Martina na svoji restavraciji v Montrealu z velikimi črkami napisano: "Ponosna sem, da sem Slovenka". Med Slovenci prijavljena Verica bi gotovo natresla še kup zanimivih misli, a kaj, ko se ji zelo mudi. In ker je njen delo zelo človekoljubno in humanitarno, ne bi bilo prav, da bi jo predolgo zadrževala. Je namreč sredi priprav na dobrodelni banket, na katerem bodo zbirali

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše

16

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

denar za ultrazvočni aparat za ugotavljanje bolezni ožilja na glavi. Zbrani denar je namenjen metliškemu zdravstvenemu domu. (Sedaj, ko to piševa, že lahko rečeva, da je akcija, v kateri je sodelovalo veliko kanadskih Slovencev, največ seveda iz Bele krajine, dobro uspela in da aparat, za katerega so denar poleti ob obisku v Sloveniji Metličanom izročili člani folklorne skupine Soča iz Hamiltona, že nekaj mesecov uspešno služi svojemu namenu.)

Dom Lipa za slovensko starost

Gotovo imajo manj problemov s slovenskim državljanstvom stanovalci centra starejših občanov v Torontu, ki so ga poimenovali "Dom lipa", saj so bili skoraj vsi pred davnimi desetletji rojeni v Sloveniji. Dom lipa so kanadski Slovenci zgradili leta 1986 na zemlji, kjer je bila nekdaj farma. Toda farmerja sta bila brez otrok in gospodarje zapisali, da dovoli prodajo zemljišča samo v dobrodelne namene. Slovenci so za to zvedeli in zemljo po ugodni ceni kupili. Na piknikih so potem zbrali dva milijona dolarjev za dom, pri gradnji katerega je bilo kar okrog 80 odst. prostovoljnega dela. Dom jim je uspeло zgraditi brez posojil, kar je za kanadske razmere zelo pomembno. Država jim je sicer ponudila kredit, a s tem tudi svoj vpliv v domu, česar pa Slovenci niso marali. "Dve leti smo potrebovali, da so ljudje sprejeli idejo o gradnji doma, sedaj pa zagotovo nikomur ni žal. Ko smo se odločili o gradnji, nismo imeli niti centa, sedaj je njegova vrednost štiri milijone dolarjev in pol," pravi Lojze Babič, doma iz belokranjske Bojanje vasi, upokojenec, ki sicer ne živi v domu, a tam preživi velik del svojega prostega časa. Kosi travo in naspoloh ureja okolico doma. Dela tudi v mizarski delavnici doma, iz katere pride marsikaj koristnega. Vodja te delavnice je Jože Mrvar, upokojeni mizarski mo-

jster, doma s Trebelnega. Ob najinem obisku se poleg njega spretno suče po delavnici še Stane Berkop, upokojeni steklar iz Vinice, ki dobro skriva svojih 85 let. Dvakrat na teden prihaja prostovoljno mizarit. Pomaga izdelovati opremo, bodisi za Dom lipa ali za prodajo. Izkupiček v vsakem primeru ostane domu. Tudi od tistih petdesetih pručk, ki so še v prodajo po trideset dolarjev. Predvsem so mizarji ponosni na klopi za domsko kapelo, ki so jih naredili sami. Če bi jim jih izdelal po naročilu kdo drug, bi morali zanje odštetiti najmanj dvanajst tisoč dolarjev.

Na hodniku srečava Franceta Cerarja iz Ljubljane, ki je bil do sredine letosnjega maja štiri leta in pol upravitelj Lipe. Ceprav te dolžnosti ne opravlja več, mu ostaja kopica drugih. Medostalnije njegova tudi skrb, da slovenska beseda ostaja v domu. Če bo protora preveč, bodo sprejemali pripadnike drugih slovenskih narodov. Sedanji varovanci že pripadajo kar sedmim slovenskim narodom. Njegova dolžnost ostaja še naprej tudi organiziranje starejših Slovencev, ki živijo na svojih domovih, da prihajajo v Lipo, kjer delajo v delavnicah, se udeležujejo družabnih iger, pripravljajo prodajne razstave, gredo skupaj z oskrbovanci na izlet. V domu je petinštset deset postelj, od tega trideset bolniških, za katere prispeva nekaj denarja lokalna vlada. Vsi ostali stanovalci so samoplačniki. Za vse skrbijo petintrideset zaposlenih, ki so, če se le da, Slovenci. Če bi bilo postelj vsaj sto, bi lahko pridelali tudi kaj dobička, toda takrat, ko so Slovenci začeli graditi dom, niso mislili na dobiček, ampak le na to, da bodo postavili nekaj lepega, majhnega, slovenskega.

Poleg dvojezičnih napisov v slovenščini in v angleščini obiskovalcu pada v oči umetniške slike Janeza Kovačiča, med njimi tudi velika slika Treh far pri Metliki. Umetniško delo so kupili belokranjski rojaki. Sicer pa na vsakem koraku srečava Dolenje. Tako je Tone Vukšinič, upokojeni duhovnik z Božakovega pri Metliki, v domu že dve leti. Toda klub svojim letom novo mašo je namreč imel v Metliki pred petinpetdesetimi leti - je še izredno bister in spomin ga ne izda niti za trenutek. V njegovem apartmaju je vse polno knjig. Tako kot vsak oskrbovanec, ki želi in zmore, dela v domu, kar pač zna, tudi Vukšinič še vedno mašuje. Uradni župnik v domski kapeli je sicer Franc Sodja, ki mašuje le v slovenščini. Zato je toliko bolj dobrodošla Vukšiničeva pomoč, kajti poleg slovenskih ima tudi angleške in hrvaške maše. Sicer pa je slovenska maša v kapeli vsak dan, medtem ko so angleške le ob nedeljah. Tudi Slavica Vesel, poročena Kray, iz Sv. Katarine je prihjela na obisk s 87-letno mamo Marijo Vesel, Gačnikov mami iz Kota pri Novi Štifti blizu Ribnice. Redna obiskovalka doma je tudi Neli Bavdek, ki se več kot uro daleč pripelje v dom k mami Angeli Muhič iz Starega trga ob Kolpi. Te ljudi slučajno srečava pred domom ali na hodnikih. Ko hodiva mimo vrat, opaziva, da veliko priimkov stanovalcev zveni precej dolensko, belokranjsko. A v njihovo zasebnost ne želiva vdriati, pač pase odpravita z najinim potrežljivim spremjevalcem Ivanom Vukšiničem še severno od Toronto, proti Midlandu.

VASJA 300DBA M. ČURAR:

ČEMA

Bil je topel juninski večer. Nebo je krvavelo na zahodu, spokojno je umirala svetloba. Zvezde so se trgale iz teme in obstale na nebuh kot lepi spomini v duši. Ni bilo hladno. Soparica dneva je izginila in nosnice so dražile - mehke vonjave pokošenega sena. Sedeli smo torej na klopi in potihoma kramljali. Včasih je pogovor običaj in tišina se je blagodejno različila po prostoru. Mrak je bil in nismo si videli v obraz. "Lep dan je bil," se je soseda skoraj poslavljala. "Lep," sem prirnila. "Dosti smo postorili po njivah. Bog nam daj zdravja in še naprej lepo vreme pa bomo vse lahko pospravili." Pogovor so motili avtomobili. Cesta je živila še v polnem ritmu. Le malokdaj pa si videl po cesti pešačiti tujega človeka. Tisti večer je noč ujela na cesti samotnega popotnika. Ni hodil, peljal se je na invalidskem vozičku. "K nam gre," je dejala sosedka. Voziček je poskakoval po kamniju, ki je bilo natrešeno po dvorišču. Pripeljal se je tik do klopi. Težko je dihal, iz ust mu

ΦΕΡΓΑ ΦΥΣ:

ΠΑΙΜΕΣΤΟ ΛΙΒΕΖΝΙ ΡΟΖΝΙ ΒΕΝΕΚ

Vojna je bila dolga in kruta. Mnogi so trpeli. Tako tudi sosedov fant. Bil je nezakonski otrok; mama ga je bila pustila pri bratu, kjer pa se mu je slabo godilo. Ko je malo odrasel, je odšel v Ljubljano, kjer je dobil službo.

Tudi jaz sem se preselila v Ljubljano in nekoga dne je iznenada prišel k meni. Prosil me je, da bi bila prijatelja in da bi se poročila. Seveda tega nisem sprejela, ker sem že imela drugega fanta. A se ni dal odgnati, vztrajno je priškal name. Če nekaj časa sem našla rešitev - nagovorila sem sestro, ki ga je vzel za svojega fantata.

Začela se je vojna. Fantje so odšli v vojsko, jaz pa sem šla v Novo mesto za kuharico. Jugoslovanska vojska je razpadla in fant je se vrnili domov. Nekateri samo za kratki čas. Tako so sosedovega fanta dobili v roke sovražniki in moral je v njihovo vojsko.

Nekoga dne me je spet znenada obiskal. Prestrašeno sem ga pogledala, on pa mi odgovor, naj se ga ne

poglavljat. "Prišel sem ti samo povedat, da gremo v hude borbe. Najbrž se ne bom več vrnil. Nekaj te lepo prosim: moli rožni venec zame," je dejal. Odgovorila sem mu, da preveč čmo gleda. "Slutim, da bo tako, saj nimam za kaj več živeti. Prišel sem k tebi, da te še enkrat vidim, predno umrem. Pozdravo sestru in ji povej, da se ne bova več videla!" Držal je zapestje, ki je bila dobrodelna. Izkupiček v vsakem primeru ostane domu. Tudi od tistih petdesetih pručk, ki so še v prodajo po trideset dolarjev. Predvsem so mizarji ponosni na klopi za domsko kapelo, ki so jih naredili sami. Če bi jim jih izdelal po naročilu kdo drug, bi morali zanje odštetiti najmanj dvanajst tisoč dolarjev.

Na hodniku srečava Franceta Cerarja iz Ljubljane,

ki je bil do sredine letosnjega maja štiri leta in pol upravitelj Lipe.

Ceprav te dolžnosti ne opravlja več, mu ostaja kopica drugih. Medostalnije njegova tudi skrb, da slovenska beseda ostaja v domu. Če bo protora preveč, bodo sprejemali pripadnike drugih slovenskih narodov. Sedanji varovanci že pripadajo kar sedmim slovenskim narodom. Njegova dolžnost ostaja še naprej tudi organiziranje starejših Slovencev, ki živijo na svojih domovih, da prihajajo v Lipo, kjer delajo v delavnicah, se udeležujejo družabnih iger, pripravljajo prodajne razstave, gredo skupaj z oskrbovanci na izlet. V domu je petinštset deset postelj, od tega trideset bolniških, za katere prispeva nekaj denarja lokalna vlada. Vsi ostali stanovalci so samoplačniki. Za vse skrbijo petintrideset zaposlenih, ki so, če se le da, Slovenci. Če bi bilo postelj vsaj sto, bi lahko pridelali tudi kaj dobička, toda takrat, ko so Slovenci začeli graditi dom, niso mislili na dobiček, ampak le na to, da bodo postavili nekaj lepega, majhnega, slovenskega.

Poleg dvojezičnih napisov v slovenščini in v angleščini obiskovalcu pada v oči umetniške slike Janeza Kovačiča, med njimi tudi velika slika Treh far pri Metliki. Umetniško delo so kupili belokranjski rojaki. Sicer pa na vsakem koraku srečava Dolenje. Tako je Tone Vukšinič, upokojeni duhovnik z Božakovega pri Metliki, v domu že dve leti. Toda klub svojim letom novo mašo je namreč imel v Metliki pred petinpetdesetimi leti - je še izredno bister in spomin ga ne izda niti za trenutek. V njegovem apartmaju je vse polno knjig. Tako kot vsak oskrbovanec, ki želi in zmore, dela v domu, kar pač zna, tudi Vukšinič še vedno mašuje. Uradni župnik v domski kapeli je sicer Franc Sodja, ki mašuje le v slovenščini. Zato je toliko bolj dobrodošla Vukšiničeva pomoč, kajti poleg slovenskih ima tudi angleške in hrvaške maše. Sicer pa je slovenska maša v kapeli vsak dan, medtem ko so angleške le ob nedeljah. Tudi Slavica Vesel, poročena Kray, iz Sv. Katarine je prihjela na obisk s 87-letno mamo Marijo Vesel, Gačnikov mami iz Kota pri Novi Štifti blizu Ribnice. Redna obiskovalka doma je tudi Neli Bavdek, ki se več kot uro daleč pripelje v dom k mami Angeli Muhič iz Starega trga ob Kolpi. Te ljudi slučajno srečava pred domom ali na hodnikih. Ko hodiva mimo vrat, opaziva, da veliko priimkov stanovalcev zveni precej dolensko, belokranjsko. A v njihovo zasebnost ne želiva vdriati, pač pase odpravita z najinim potrežljivim spremjevalcem Ivanom Vukšiničem še severno od Toronto, proti Midlandu.

KNJIŽNA POLICA

Lovske sličice

Letos je minilo celo stotele od rojstva v četrtni stoletju od smrti Janka Skale, velikega ljubitelja narave in navdušenega lovca. Njegovih doživetij narave in lovstva pa smrt ni zagnila v temo, saj je bil Skale tudi navdušen slikar in pisec. Za njim je ostalo več kot 150 slik, vinjet in risb z lovskimi motivi in kar zajeten kup črtic, člankov in drugih besedil, ki govore o lovu in naravi. Njegov sin Aleksander jih je zbral in ponudil Cankarjevi založbi, ki je zbrano besedno zapuščino izdala v knjigi LOVSKE SLIČICE, objavljene z izbranimi izvirnimi slikami. Knjiga prinaša krajša in daljša besedila, od kratkega eseja, ki govori o lovstvu v slikarstvu, spominov na lovsko doživetje med prvo svetovno vojno in kasnejšo do humoristično zapisanih slik iz živalskega sveta. Avtor je bil seveda lovec in v knjigi je opisano tudi ubivanje divjadi, vendar pa lovска strast, močna kot je bila, ni bila strast do pokončevanja stvarstva, do plena za vsako ceno. Daleč, zelo daleč sem bil od te bolne strasti. Hrepenel sem po doživetju v naravi v divjadju, po vsem lepem in plemenitem, kar more ponuditi narava pravemu lovcu," je v eni od zgodob zapisal avtor. Zaradi tega te lovске zgodbe niso zanimivo branje le za lovec, marveč za širši krog brašča, tudi za tiste ljubitelje narave, ki lovstva sicer ne marajo.

MILAN MARKELJ

Veliki ugankarski slovar

V zbirkici Cicero je pri Mladinski knjigi izšla knjiga VELIKI UGANKARSKI SLOVAR, ki se je bodo gotovo najbolj razveselili reševalci križank in drugih ugank. Časopisi in revije bodo v prazničnem času polni nagradnih ugank in priložnosti, da se preskusiti naklonjenost Fortune, bo dovolj, z novo knjigo pa bo veliko lažje steti tudi težje ugankarske orehe, ki jim doslej manj izurjeni reševalci križank niso bili kos.

Gre za dve zajetni knjigi, ki sta nastali kot plod dvajsetletnega ljubiteljskega zbiranja gesel in pojmov, kot so pojavljali v slovenskem ugankarstvu. Martin Ojsteršek je vztrajno izpisoval gesla iz križank in drugih ugank, objavljenih v slovenskih revijah in časopisih. Tako se mu je nabralo ogromno gradivo, prek 100.000 gesel, ki se jih je v zadnjem času lahko lotil še z računalnikom in jih abecedno razvrstil. Z

POLEMika

"Prihodnost je v političnih gibanjih"

Kaj je "spornega" rekel predsednik DZ Herman Rigelnik za list Republika

... Če smo korektini in pošteni do samega sebe, potem je treba prek zakonskih aktov te hipoteke, krivice, ki so bile storjene na eni ali na drugi strani, odpraviti, če še niso, seveda pa ne s ponovnim odpiranjem vsega. Slovenija kot dvomilijonski narod tega ne zmore. Ta Slovenijo je edino mogče, če govoriva o tem, kar je nastalo po osamosvojitvi, in o tistem, kar je bilo prej, o "starem", da napreduje samo s pogojem, če pride do džlida, da ne bo ne zmagovalcev in ne poražencev. Če bi v tem trenutku načenjal vprašanje, kdo je zmagovalec in kdo poraženec, potem to pomeni, da se bomo ukvarjali sami s seboj, da se bomo še bolj zapirali v okviru Slovenije, v medsebojno obračunavanje, in bomo tudi zadnji vlastnik, ki bo peljal v razviti svet, zamudili...

Kar pa zadeva politične vizije in stranke, je izrednega pomena Havlova misel: "Stranke niso lastnik države, ampak so v funkciji države." Mislim, da bo morala slovenska politična scena čimprej ugotoviti, predvsem strankarski veljaki, da je tako. Sam pa sem prepričan, da bo verjetno čas pokazal, da strankarsko življenje, kakršnega živimo zdaj v Sloveniji in tudi še v Evropi, ni tisto pravo. Verjetno se bomo začeli usmerjati bolj proti gibanjem, enostavno artikulirati vse interese. To je po mojem prepričanju je politična prihodnost v gibanjih in manj v političnih strankah."

(Republika 21. novembra)

Rigelnik proti parlamentarni demokraciji?

Zakaj je njegovo mnenje zgodlo narodne demokrate

V intervjuju za nedeljsko številko Republike (21.11.1993) je predsednik Državnega zbora Republike Slovenije mag. Herman Rigelnik med drugim spregovoril o preteklem obdobju socializma, o odpiranju Slovenije v Evropo in svet ter političnih strankah. Narodni demokrati se nikar ne moremo strinjati z naslednjimi Rigelnikovimi bolj ali manj eksplisitno izrecenimi temi:

1. s poskusom opleševanja (legitimiranja) preteklega socialističnega sistema,

2. z zamislico o popolni odprtosti Slovenije v Evropo in v svet in

3. z njegovim zavračanjem parlamentarne demokracije in glorifikacijo nekakšne "gibanske" demokracije.

Rigelnik med drugim pravi: "Socializem je vzdrževal razmeroma nizko nezaposlenost, nismo poznali revježev. Tudi občutek posameznika, da je morada pomenben, je bil navzoč." Izrečene nostalgične trditve se danes lepo slušajo, vendar v samem bistvu zavajajo. Eden od ideoških ciljev socializma je bila totalna zapovitev aktivnega prebivalstva, ne glede na merilo zdrave ekonomije. Zakaj Rigelnik ne poveže današnjega gospodarskegauboštva z razsvetovanjem denarja, pridobljenega večinoma s tujim kreditiranjem propadlo Jugoslavije, brez katerega bi le-ta nedvomno propadla še veliko prej. S poskočom tujih kreditov in nenehnega tiskanja denarja si je komunistična elita dejansko kupovala "socialni mir". Zakaj Rigelnik ne spregovori o "divjem lastrinjenju", zaradi katerega se danes v Sloveniji rojeva novi razred revežev in novi razred bogatinov.

Glede na položaj, ki ga zaseda, pa je najbolj obžalovanja vredno njegovo stališče do parlamentarne (strankarske) demokracije. V intervjuju nameči pravi, da je "...prepričan, da bo verjetno čas pokazal, da strankarsko življenje, kakršnega živimo zdaj v Sloveniji in tudi še v Evropi, ni tisto pravo. Verjetno se bomo začeli usmerjati bolj proti gibanjem, enostavno artikulirati vse interese. To je po mojem veliko lažje v gibanjih kot v strankarskem življenju. Takšne trditve zvenijo zelo znamo! Kje smo jih že slišali? Tako je govoril v pisal ideolog socialističnega samoupravljanja Edvard Kardelj.

PETER VOLASCO
Narodni demokrati pri SKD

Neresnice o zgodovini Kočevarjev

Odmev na poziv z naslovom "Ohranimo ostanke stare kočevarske dediščine!"
(Dolenjski list 18. novembra) - Dokazi, da Kočevarji niso bili nasilno izseljeni

Pred dnevi me je znanec opozoril na članek v Pisih bralcih z dne 18. nov. 1993, ki opisuje prizadevanja in konkretno akcijo za zbiranje ostankov stare kočevarske dediščine. Nekulturno in neodgovorno bi bilo temu oporekat, če si g. Hans Ivan Jaklitsch v tem članku ne bi dovolil nekaj neresnic in potvarjanj zgodovinskih dejstev. V njem namreč navaja, da so bili Kočevarji leta 1941 nasilno izseljeni. Ta trditev je netočna, da ne rečem naravnost provokativna, in za slovenske izgnance 1941-1945 žaljava.

Destvo je, da je bilo v tretjem valu zlasti v letih 1941-1942 iz t.i. "obmejnega izselitvenega pasu" v Posavju, Obsotelju in Zasavju izgnano skoraj 45.000 Slovencev v številnem taborišču v Nemčiji. Skupno pa je bilo v letih 1941-1945 z območja takratne Spodnje Štajerske, Gorenjske in Mežiške doline izgnano nad 62 tisoč Slovencev, okrog 18.000 pa se je s pobegom izognalo izgnanstvu.

Totalni izgon z omenjenega območja je bil potreben zato, da so na naše domove in posestva zlasti v letih 1942-1943 naselili 13.817 Nemcov, od tega 12.222 s Kočevsko. Po nemških virih je bil namen nacistov z naselitvijo Nemcov na posameznih območjih ustvariti močna jedra za ponemčevalni proces, ali z drugo besedo, za germanizacijo slovenskega prostora.

Od tod tudi že v začetku leta 1941 sprejeti globalni načrt o izgonu 220 do 260 tisoč Slovencev in naselitev 80.000 Nemcov. Da je bila ta vloga namenjena kočevskim Nemcem, potrjuje intenzivno delovanje kočevskih nacistov kmalu po prihodu nacistov na oblast v "III. Reichu". Ustanavljanje raznih nacističnih organizacij na Kočevskem je omogočilo, da so Kočevski Nemci dočakali zloni stare Jugoslavije organizirani v "Švaboskoneški kulturni zvezi", vojaško organizirani v "Volksdeutsche Mannschaft" in prepojeni z nacistično ideologijo. Za vse to obstajajo dokumenti in slikovni material in ni potrebno nobeno demokratično odkrivanje resnice. Zato sta bila razumljiva tudi njihova vedenje v sodnih dneh 1941. leta in njihova pripravljenost za preselitev v "3. Reich". Ker pa je Kočevsko spadalo v italijansko okupacijsko območje, je bila med Nemčijo in Italijo dogovorjena izselitev Nemcov s Kočevskega in naselitev na predhodno izpraznjenem izselitvenem območju.

Netočna je tudi trditev o nasilni iz-

selitvi, saj je iz dokumentov razvidno, da so preselitvene priprave Kočevarjev trajale več tednov in mesecov, slovenski izgnanci pa smo morali zapustiti svoje domove in posestva eni do dveh urah. Poleg tega so kočevski Nemci lahko vzelis s seboj premično in za imetje, ki so postigli na Kočevskem, prejeli denarno odškodnino v skupnem znesku 2,621.312 RM, slovenski izgnanci pa smo lahko vzelis s seboj samo skromno ročno prtljago.

Bralcem prepričam presojo, kdo je bil dejansko prisilno izseljen oz. izgnan. Kaj pa se je dogajalo z našim imetjem doma, najbolj zgrovno povrečilo Okrožnega naselitvenega štaba Brežice: "Ob prazniku prihoda zime so kurili kres s seskanim pohištvo in stanovanj izseljenih Slovencev." Komentar najbrž ni potreben!

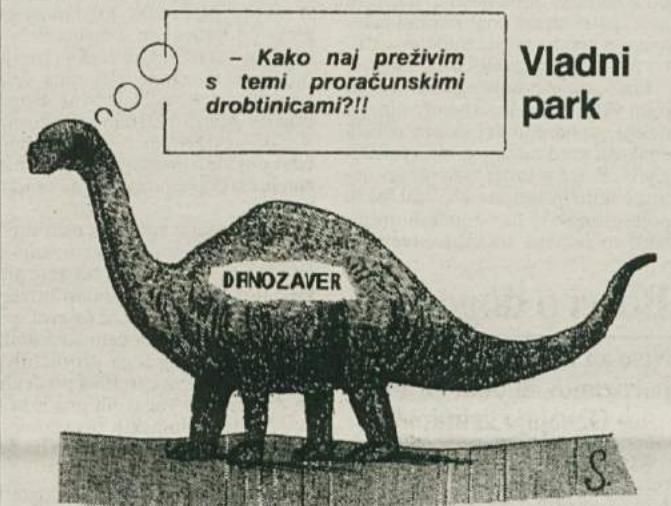
Prav je, da se ohranja kulturna dediščina slhernega naroda in majhnine, ki je hkrati potrebovanje njihove identitete in osnovna vrednota sožitja. Prav zaradi tega ne sodijo v ta prizadevanja potvarjanja in sprevarjanja zgodovinskih dejstev. Po krščansko odpuščamo, toda zaradi prestanega trpljenja in osebnega požganja v manjvredno raso ne pozabljamo na kalvarijo slovenskih izgnancev. Članki s tako vsebino in uradna ter medijska pozornost, ki se izkazuje kočevskim Nemcem, resnično vznešira slovenske izgnance in boleče odpira še nezačeljene rane izgnanstva. In to prav v trenutku, ko potrebujejo čakamo, da nas nova slovenska država prizna za žrtve nacističnega nasilja. Tega pa, g. Hans Ivan Jaklitsch, ni povzročil politika druge svetovne vojne, temveč in izključno na nürnbergskem sodišču obsojeni nacizem!

SLAVKO KUNEJ

Krško

ŠE ZBIRAJO PODPISE

KOČEVJE - Še do konca leta bodo v kočevski občini zbirali osebne izjave o zahtevi Demokratične stranke upokojencev - DeSUS, ki jo je naslovila na Državni zbor Republike Slovenije. Gre za zahteve: da se do konca prihodnjega leta ne zmanjšujejo pravice zavarovancev iz zdravstvenega zavarovanja niti ne poveča delež posameznika za ta namen; da mora država svoje obveznosti do pokojninsko-invalidskega sklada tekoče poravnavati, metodologija za izračun soodsveščega gibanja pokojnin in plač pa mora postati sestavni del zakona.

Krivi so razmetovalci denarja

Ob pismu s tem naslovom, objavljenem v Dolenjskem listu 25. novembra - "Javno izjavljjam, da nisem Jože Snoj, še manj pa njegova novomeška izvedba"

Celi vrsti neokusnih in grotesknih dogodkov, pisani in odmevov v zvezi z zdaj že notorično inscenacijo ob jubileju Leonja Stuklja v Novem mestu, seveda brez najmanjše krvide slavljenca - v veliko čast mi bo, če bom lahko ob njegovih 100-letnici postavil štartansko skromno in sokolsko vigorozno prireditev - se je v zadnjem tednu pridružila še ena.

Doslej še neznanega Novomeščana Jožeta Snoja, ki je poleg Marka Crnkoviča in Darje Lovšin v Razgle-

dih (morda sta preostra in celo krvica do Matjaža Bergerja, inscenatorja, čigar poskuse prebiti se iz gluholezne novomeške gledališča zaostalosti ob nekaterih zadržkih glede reda, velikosti in preproste človečnosti njegove napaberowane estetike, vendarle ceni), ter Igorja Vidmarja v Dolenjskem listu edini in v brk uradnem, propagandnim, plačanim in izprošenim panegirikom v Mladini, Delu, na radiu in televiziji nalič nekaj razumne in jedne kritiske tečnosti. S Snojem se v marsičem strinjam, zlasti glede razsipaštva in bedaste, žaljive, komedijanske parade politične komarile, ki je na Stuklja preprosto pozabil. Predsednik Kovčič se je novomeški javnosti za neljube napake iskreno opravil in zadeva bi lahko šla, kot toliko drugih, še dosti bolj nespodobnih, konfuznih in dragih spodrljajev v novi državi, mirno v zgodovino.

Vendar pa boljševistični demon ne da miru. Kdo, zaboga, je Jože Snoj, ki je vse pokvaril? Televizijski bentos oz. njen sprjeni kuloarsi del je hitro našel odgovor - to je lahko samo Filip Robar-Dorin, znani nerga, neobvladan svobodnjak in brezsramni ikonoklast, so zatulili kuloarji. On in nihče drug je Jože Snoj, saj je pred kratkim napravil umetniški portret

pesnika in pisatelja Jožeta Snoja. Sajni, da bi me takšne duševne pomije ne vem kako prizadeti, vendar je treba jasno in ostro zavrniti ali ustaviti to kretensko persiflazo, zato izjavljjam, da nisem Jože Snoj, še manj pa njegova novomeška izvedba. Napihovalem mlinskih kamnov na hodnikih ter v luknjah slovenske televizije, za katero sicer veliko in uspešno - tako meni pošteni del TVS - delam, pa svetujem, naj se lotijo pametnejšega dela.

FILIP ROBAR-DORIN

Samostojni in neodvisni ustvarjalec

Novo mesto

Ob odpiranju ceste zmanjkalo časa za pohvale

Z ozirom na to, da sem kot domačin sodeloval pri tem projektu, čutim dolžnost dati priznanje in se zahvaliti tudi izvajalcem, to je delevcem Cestnega podjetja Novo mesto, Republiški cestni upravi iz Ljubljane, posameznikom v teh službah kakor tudi bivšemu županu občine Trebnje Nacetu Dežmanu.

Pojasnilo: v petek, 3. t.m., je ob prisršni slovesnosti, posvečeni tej otvoritvi v Zburah zaradi mraza - sodelovalo je tudi veliko število mlajših otrok - zmanjkalo časa, da se tudi omeni.

Prepričan sem, da smo storili prav, ko smo se 13.6.1987 prizadeti krajanib zbrali ter odločno rekli: "Tovariši, dovolj nam je dušenja v prahu, našega potrpljenja je konec!" Takoj se mora nadaljevati in dokončati posodobitev regionalke R 323, ki pelje skozi naš ozko dolino." Tudi poslovke, ki so prihajale na naš račun, če da moramo biti do leta 1990 tiho, nas niso ustavile. Uspeli smo in začelo se je z delom.

Pri tem težkem začetku so nam imenovani stali ob strani vsak po svojih močeh in možnostih. Še enkrat jim hvala v mojem kazkoru tudi v imenu vseh krajanov zopet lepe in čiste Lakenške doline.

MARIJAN DOLENŠEK

Pripis: Ravno jaz sem kmalu po začetku del na našem odseku najglasnejše kritiziral delo oz. nedelo posameznikov in skupin pri izvajalcu, Cestnem podjetju Novo mesto. Očitno so se takrat preveč zavedali, da imajo monopol nad cestami. Vsi, ki smo želeli, da se dela čimprej in kvalitetno zaključijo, smo bili nadležni komarji.

Na zadnjem odseku, posebno pri sanaciji zemeljskega plazu pred Zburami, saj je videlo, da so pri Cesnem podjetju Novo mesto zajeli nov veter v svoja delovna jadra. Fantje, tako je prav! Pa brez zamere.

Mimogrede: "lajbič"

Sijepan Radič, hrvaški politik 1871-1928, je nekoč primerjal položaj v kraljevini SHS po sprejetju Vidovdanske ustanove z "lajbičem", ki so ga narobe oblekli in slabno zapeli. Ce hočemo položaj popraviti, je rekel, moramo "lajbič" steči in ga na novo pravilno obleči in v redu zapeti. To so tovariši sicer pred petdesetimi leti v Jajcu storili, toda izkazalo se je, da je bil tudi okrog obrnjen "lajbič" pretesen, slabno zapet, poleg tega pa tudi grdo enobarven. Pred tremi leti smo ga dokončno slekli in sklenili sešti čisto nov, samo naš "lajbič". Toda kljub stevilnim krojačem (ali pa ravno zato) ga je vedno težje dokončati, gospodje krojači pa tudi niso ravno poceni. Najhujši problem pa je v tem, da so se nekateri med šivanjem kar sami na različnih razprodajah toplo oblekli, medtem ko druge bolj se veste, pridejo prav tudi starci in zavrneta oblačila.

MARCO POLENŠEK

Novo mesto

DOBRODELNI PLES

KOČEVJE - Ples v dobrodelenamene so organizirale članice Slovenske ženske zveze in Mladi krščanski demokrati 27. novembra v motelju Jasnica pri Kočevju. Dobitek za srečelov je prispeval 63 podjetij in zasebnikov. Izkupiček plesa, ki znaša prek 100.000 tolarjev, bodo namenili soli s prilagojenim programom Ljuba Šerčerja v Kočevju, in sicer za nakup učnih pripromočkov. Darila bodo vodstvu šole in učenjem izročili 21. decembra, ko bo imela šola Ljuba Šerčerja kulturni dan.

Živali niso primerne za darilo

Zato toliko zavrženih - To ni igrača za otroke

Zakaj je toliko živali zavrženih? Tega so krivi mnogi darovalci, ki z namenom, da bi obdarovanca presenetili, poklonijo živali. Sprva je obdarovanec vesel, ko pa minejo prazniki in se je treba z živaljo intenzivne ukravljati, ji pripraviti bivališče, krmo, jo negovati in ji posvetiti del svojega časa, postane žival breme. Hrčki, morski prašički, ribe, želve, zajčki, papige ali druge udomačene ptice in živali smejto priti v dom te dejaj, če se s tem prihodno strinja vsa družina, zlasti gospodinjstvo, na kateri slioni največje breme, to je oskrba živali. Mnogo grešijo tudi starši, ki kupujejo živali nedorašlim otrokom.

Dasiravno so velikonočni prazniki še daleč, želim opozoriti, da je ponekod navada na ta praznik

Brez komuniciranja ne gre

Pogovor z direktorjem PR centra Novo mesto Bojanom Finkom in direktorjem Francijem Zavrlom

Bojan Fink

Slovensko gospodarstvo se privatizira, vstopa v svet tržne ekonomije in soča z mednarodno konkurenco. Razmire v okolju so se torej spremenile. Nič ne pomaga moderna tehnologija, osojeni trgi, če ni primerenega načina komuniciranja z javnostjo. Da bi vsaj malo omilili problem komuniciranja na Dolenjskem, v Beli Krajini in Posavju, sta podjetje za komunikacijski management Pristop iz Ljubljane in Feniks iz Novega mesta 9. novembra v prostorih podjetja Feniks na Prešernovem trgu 14 odprli PR Center Novo mesto. Podjetje bo temu delu Slovenije nudilo storitve na področju odnosov z javnostjo. Ob tej priložnosti smo k pogovoru povabili direktorja PR centra Novo mesto Bojana Finka in programskega direktorja ljubljanskega PR centra Francija Zavrla.

* Kaj so pravzaprav odnosi z javnostmi?

ZAVRL: Odnosi z javnostmi so ena izmed strateških poslovnih funkcij. Naloge službe za odnose z javnostmi bi lahko stnili v tri ključne točke: analiziranje družbenih zadev, za katere obstaja velika verjetnost, da bodo vplivale na korporacijo ter razvijanje komunikacijskih strategij za doseganje želenih komunikacijskih ciljev pri ključnih javnostih.

* V odnose z javnostmi ste stopili z novinarskega sveta.

ZAVRL: Da, zato se precej ukrvarjam z eno vejo odnosov z javnostmi - odnosi z mediji. V novem medijskem prostoru, ki se sedaj oblikuje v Sloveniji, naj bi agencije za (neplačane) odnose z mediji v prihodnosti igrale vlogo mediatorja različnih interesov.

* Zakaj ste se odločili za ustavitev nove agencije prav v Novem mestu?

FINK: Preprosto zato, ker v tem delu Slovenije v tem trenutku ne deluje specializirana organizacija, ki bi kot svojo poslovno dejavnost ponujala odnose z javnostmi in še posebej kombinacijo marketinga in programov odnosov z javnostmi. Sicer obstaja nekaj zasebnih podjetij in posameznikov, ki se ukvarjajo pretežno ali z oglaševanjem ali s trženjem oz. kombinacijo obeh dejavnosti.

* Kako pa je s kadri?

FINK: V tem trenutku v agenciji delam s polovičnim delovnim časom samo jaz, imamo pa deset zunanjih sodelavcev. Zaposlovanje v agenciji bo ovisno od števila zasebnikov in obsega dela.

* Zakaj sploh odločitev o ustavitev PR Centra v Novem mestu, ko pa bi lahko, glede na oddaljenost, te storitve opravljala ljubljanska agencija?

ZAVRL: Zgodba o ustanovitvi PR Centra Novo mesto seže že kar dobro leto nazaj, ko je Pristop, glavni pobudnik ideje o ustavitev, pričel iskati kadre, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri projektu. Agencija je namenjena pred-

BOŠTJAN VIDMAR

PIONIR

AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto, d.d., Ločna 48, 68000 Novo mesto

v sodelovanju z zavarovalnico

objavlja javno licitacijo poškodovanih vozil:

1. Zastava 101 SKALA
Letnik 89/6, 39660 km
izkljucna cena: 135.000 SIT
2. Nissan Sunny 1.6 SLX
Letnik 93/6, 15.000 km
izkljucna cena: 965.000 SIT
3. R 5 cam 5 V
Letnik 93/11, 785 km
izkljucna cena: 820.000 SIT
4. R 19 RT 1.4/4 V
Letnik 93/10, 316 km
izkljucna cena: 1.235.000 SIT
5. OPEL Vectra 2.0; GLS Diamond
Letnik 93/4, 29.000 km
izkljucna cena: 1.510.000 SIT

Licitacija bo v soboto, 11. 12. 93, ob 9. uri, v prostorih Pionir Avtohiša, Ločna 48, Novo mesto. Ogled vozil in plačilo 10% varščine bo v petek, 10. 12., od 8. — 12. ure, ter uro pred pričetkom licitacije. Informacije: tel.: (068) 324-533.

Poseben status še ni privilegij

Proti posegom v zdravstveno in pokojninsko-invalidsko varstvo vojnih veteranov in žrtev vojnega nasilja, saj bi s tem kršili mednarodne norme in pravice

Pojavlja se zahteve po občutnem zmanjšanju ali celo ukinitvi nekaterej pravic udeležencev NOB s področja zdravstvenega, invalidsko-pokojninskega zavarovanja in varstva vojaških invalidov. Take zahteve niso skladne s civilizacijskimi sodobnimi pojmovanji in ne z ustavo Republike Slovenije.

Opozorjam, da ustava Republike Slovenije (3. odstavek 50. člena) "zagonjava vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja posebno varstvo v skladu z zakonom". Sestavljalci so ta odstavek posebej pojasnili: "Dodatni odstavek je Ustavna komisija uvrstila v ta člen, da bi v tem specifičnem primeru zagotovila poučljeno ustavno podlago za varstvo pridobljenih pravic, kot to sicer na splošno določa 2. odstavek 155. člena" (Poročevalc št. 1/92).

Tako ustavno, ponekod pa zakonsko ureditev, imajo številne države. Utemeljena je z dejstvom, da sodelovanje pri obrambi države povzroča posebne, zlasti socialne in zdravstvene rizike. Zato mora tveganja, ki nastanejo pri izpolnjevanju nacionalne in državljanske dolžnosti nositi država. Ta namreč določa obseg, vrsto in organizacijo obrambe nedotakljivosti in celovitosti državnega ozemlja (tako jo določa npr. tudi sedanji 124. člen slovenske ustave). Socialnih in zdravstvenih posledic, nastalih pri izpolnjevanju nacionalnih in državljanskih obveznosti in najvišjih načel patriotskega, to je obrambe domovine in boja proti okupatorju, torej ni mogoče prevliti na priadete.

Priznavanje posebnega statusa vojnim veteranom in žrtvam vojnega nasilja pa ne pomeni kršitev načela enakosti pred zakonom niti "privilegijev". Poleg ustavne tako rešitev namreč temelji tudi na civilizacijskih pojmovanjih in na sodobnih ureditvah socialnega ter zdravstvenega

zavarovanja v drugih deželah. Povsed spoštujejo obveznost države, da izdaje tem kategorijam krije iz proračunskega sredstev, ne pa iz skladov oz. vplačanih prispevkov po načelu solidarnosti zavarovancev.

Morebitne poseg v priznane pravice je ustavno sporen tudi zato, ker predpisi ne morejo imeti učinka na nazaj. Izjema so lahko le posamezne zakonske določbe, če to zahteva javna korist in če se s tem ne posega v pridobljene pravice. O tem govorji 155. člen Ustave - prepoved retroaktivnosti. Glede tega člena je v obražljivosti predloga Ustave zapisano: "Ta izjemno demokratična in za pravno državo pomembna ustavna določba seveda zahteva, da se pravno, politično in strokovno opredelite pojma in vsebinata takim imenovanim pridobljenih pravic. Pri tem je jasno, da se tistem subjektom, ki so že nosilec pravno pridobljenih pravic te ne smejo omejivati ali odvzeti. Tako so npr. v prihodnjem zagotovljene tudi pravice tistem kategorijam oseb, ki so bile v javni razpravi posebej omejene, to je vojaškim in delovnim invalidom, borcem, narodnoosvobodilne vojne, žrtvam fašističnega nasilja in civilnim žrtvam vojne in vojnega materiala itd." (Poročevalc št. 30/91).

Pravice veteranov in žrtev vojnega nasilja so priznane in temeljijo na pravnomočnih odločbah. Če bi jih hoteli izniziti bi bila prizadetim odvetna pravna varnost, ki jo mora zagotovljati pravna in socialna država (2. člen ustave). Odvzem priznane pravice je možen le izjemoma, če je upravičenec zavedel državni ali drug organ v zmotu z lažnim prikazovanjem dejstev. Sprememba pravnomočne odločbe o priznani pravici je mogoča le ob pogojih revizije na opisani podlagi.

Z zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju iz februarja 1992 so bile že odvzete pravice nekateterim skupinam borcev NOB. Glede tega se teče ustavni spor pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije. Poleg tega proračunski memorandum za leto 1994 predvideva preureditve veljavnih pravic borcev NOB in vojaških invalidov in nove, nižje osnove za njihovo odmero in višino pravic.

Potrditev teh spornih predlogov bi pomenila kršitev mednarodno veljavnih norm in pravic. Republika Slovenija bi se znašla moralno v vprašljivem položaju, saj bi kot edina izjema z odvzemanjem pravic borcem in žrtev vojne na strani zaveznikov zanikal pravčnost in utemeljenost zavezniške borbe zoper nacifistične sile osi. Če bi se vsa ta problematika ne uredila skladno Ustavo, se nebi mogli izogniti internacionalizaciji problema. Vse to pa v času, ko tem vprašanjem številne evropske in druge države posvečajo posebno pozornost. Tako bo npr. spomladi prihodnjega leta mednarodna medvladna konferenca o veteranski socialni in zdravstveni zakonodaji. Udeležili

se je bodo predstavniki vlad in borcev, organizirala pa jo bo Svetovna veteranska federacija, katere članica je tudi borčevska organizacija Slovencev.

Hkrati opozarjam, da se je Republika Slovenija v 18. členu ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine zavezala, da bo zagotovljala hkrati z varstvom pravice borcev, vojaških invalidov, članov družin padlih borcev in uživalcev vojaških pokojnin s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji tudi pravice borcev, vojaških invalidov in članov družin padlih borcev narodnoosvobodilne vojne Jugoslavije, ki žive v deželi Furlaniji - Julijskih krajin v Republiki Italiji in v deželi Koroški v Republiki Avstriji. Vse to pa v obsegu in pogojih, ki so jih do uveljavitev tega zakona določali predpisi SFRJ.

Izvršni odbor skupštine ZZB in udeležencev NOB Slovenije

Stane Potisek

V sredo, 1. decembra, so se številni sorodniki, sodelavci, prijatelji in ostali na kočevskem pokopališču poslužili od Staneta Potiska, upokojenega načelnika za gospodarstvo občine Kočevje.

Pokojnik je bil rojen leta 1919 v Mlaki pri Kočevju in je svoje življence posvetil delu upravnih organov. Lahko trdimo, da je od leta 1952 pa vse do upokojitve vtisnil poseben pečat napredku gospodarskega razvoja te občine. Zavedel se je pomembnosti in občutljivosti svojega poklicna in du mu je zaupoval tako pomembno delo. Delal je vedno racionalno in ekspeditivno, spoštoval je procesne pravice strank v postopku in to terjal od svojih sodelavcev. Z ljudmi je poslovil vladljuno in korektno. Njegova odlika je bila, da ni nikoli zavračal malih ljudi, ki so se zeleli z njim pogovoriti. Lahko trdimo, da je bil human vodilni delavec, saj je poiščeval vedno v osebnih pristopom in zavzetostjo omiliti včasih grobe postopke, ki so temeljili na veljavni zakonodaji. Skratka, pokojnik je veljal za zelo natančnega in požrtvovalnega delavca ter izkušenega strokovnjaka. To so občuti tudi tisti, ki so z njim več let tesno sodelovali.

Mnogo je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi storil za gospodarski razvoj mesta Kočevje in celotnega območja občine. Uspešno je bilo njegovo sodelovanje v drugih dejavnostih. Delal je vedno več, kot je bil dočlen delovni čas.

V. DRAGOŠ

Obisk iz Francije

Predstavniki francoske Karitas (Secours Catholique) obiskali Trebnje

V tednu Karitas so Slovenijo obiskali predstavniki francoske Karitas Secours Catholique z namenom, da bi izmenjali izkušnje, spoznali naše delo, stisko ljudi pri tudi naše dežele. Štiri od njih, Serge Grolleau, Monique Rufflet, Jean Soulet, Bernard Bagault, so bili dva dne (27. in 28. novembra) gostje trebnjske Karitas.

Prvi dan so si ogledali KPD Dob, kjer so se o problemih zapornikov pogovarjali z g. Mavrom in G. Reščičem, bili v Trimu Trebnje, kjer jih je pozdravila direktorica Tatjana Fink, in si v spremstvu Anice Miklčič iz Centra za socialno delo ogledali še romsko naselje na Hudejah. Večerni čas je bil namenjen razgovoru s sodelavci trebnjske Karitas in sprejemu na občini, kjer jih je pozdravil predsednik IS Jože Rebolj, sekretar za občo upravo Milan Rman je prikazal socialno problematiko, Marko Koščak pa je z video posnetki predstavljal našo občino.

Drugi dan so francoski gostje pri sv. maši v Trebnjem predstavili svoje delo in problematiko, popoldne pa so preživeli v Novem mestu kot gostje ZK Kapitelj Novo mesto, kjer jih je sprejel novomeški predstojnik Jože Lap.

Gostje so se pohvalno izrazili o delu naše Karitas, povedali svoje izkušnje, se zavzelci za sodelovanje in podarjali osnovno nalogo karitativenega delovanja - ljubezen do bližnjega na vseh področjih človekovega bivanja.

Obisk predstavnikov Secours Catholique iz Francije je bil na ŽK Trebnje priznanje in spodbuda za nadaljnje delo, za občino Trebnje in celotno Dolenjsko pa predstavitev in reklamo izven meja naše države.

ANA NAHTIGAL

POLOŽILI ASFALT DO POKOPALIŠČA

Vaščani Tanče Gore so pred leti uredili okolico pokopališča pri sv. Tomažu. Letos so se odločili, da bodo asfaltirali tudi pot do pokopališča. V začetku septembra so začeli z deli, sedaj je pot že asfaltirana. Zavedajo pa se, da jih čaka še veliko dela, saj nameravajo asfaltirati preostanek vaških poti in pot do zaselka Finki, urediti vaški studenec in še kaj.

ANICA MATKOVIČ

Kakšna je lovška etika in morala?

So se tisti, ki jim je prispevek s tem naslovom (DL 18. novembra) namenjen, naredili gluhe? - Naj opišem primer nesprejemljivega ravnanja lovca in njegovih psov

V Dolenjskem listu ste 18. novembra objavili prispevek g. Graifonerja iz Maribora pod naslovom "Kakšna je lovška etika in morala". Na prispevku doslej ni nihče reagiral. Name pa je ta prispevek vendarle napravil precejšnji vtis in upam, da še na koga drugega.

S pismem oz. vsebino tega članka se povsem strinjam, zlasti ko govorim o lovski etiki in morali. Kaže pa, da so ga tisti, katerim je prispevek omnen, prizadet na tistem torek, (namenoma) spregledali ali pa so se napravili gluhe.

Pisec jasno opozarja na kontradiktornost navedb oz. trditve, ki jih je zaznal med prebiranjem Lovčevega priročnika 1989, in pokaže zlasti na lovsko etiko in moralu, ki je v priročniku, (žal pa tudi v resničnem življenju) očitno sporna ali je z njo večkrat močno narobe. Po omenjenem Lovčevem priročniku se vzgaja mladi lovski rod, zato je vsekakor prav, da se ob taki tematiki poklicani zamislijo. Sicer pa o prispevku omenjenega pisca in o Lovčevem priročniku tukaj nimam namena razpravljati, ker so za to poklicani drugi, ustrezno kvalificirani. Ob tem bi rad le opozoril na lovsko etiko in moralu, posebno pa še na argantanovo nekaterih lovcev, kakršno sem sam doživel.

Sosed, ki je lovec, ima tudi lovskega psa terierja. Psa ima vedno spuščenega na prostem, čeprav ve, da je nevaren za domače živali, zlasti mačke in zajce, včasih tudi za mimoideče nepoznane ljudi. Meni je njegov pes - doslej jih je imel kar nekaj - podaval že oseni mačk, seveda vse na mojem dvorišču, čeprav mačke niso bile potepuške, pač pa hišne, sedetu pa kar 12 zajev naenkrat. Popada tudi domačo perjad, če je ta razposajena, da, celo nekaj manjših ugrizov mimoidečih ljudi je bilo, da ne naštevam, kako pes nemoteno gospodari in obračunava z divjadi v bližnjem gozdu, tudi med lovopustom.

Ko mi je sosedov pes zadavil eno

Kočevski strani "Dolenjca" na rob

Ugovor na prispevki s tem naslovom (Dolenjski list 25. novembra) - Meja je resda meja, vendar je razlika med potovanjem na Hrvaško ali v druge države

Jože Ožura najprej kritizira "udarne novinarske naslove". Vsak več, da novinarski naslovi morajo biti "udarni", vendar v skladu z vsebinsko prispevka ni resno. Če naslov ni tak, mu skušajo dodati tak značaj v uredništvu. V mojem objavljenem prispevku je bil naslov tak: "Osilnčani prodani? Hrvatom?", torej z vprašanjem na koncu, ki izraža sum o "prodaji". Ta sum pa sem slišal izražen v pogovoru med ljudmi v Osilnici (in ne v Ljubljani), kamor se ta glas ni slišal, tako vsaj se da sklepati iz Ožurovega pisanja.

Tudi naprej gradi Jože Ožura svojo "kritiko" na tem naslovu (in še drugem: "Ali bo politikom uspelo spreti ljudi?") ter dodaja, da bo novinarju, se pravi meni, uspelo spreti ljudi. V svojem pisanju sem se vedno zavzemal za sožitje ljudi ob Kolpi in Cabranki ter poudarjal, da so stoljetja živeli složno, v zadnjem obdobju pa jih skušajo ločevati in spreti, kar počno predvsem politiki in nekateri posamezniki, ki jim nasedajo.

Ožura vprašuje tudi o namenu takega pisana. Naj mu bo odgovoren, da je edini namen, da bi odgovorni politiki in drugi ne pozabljali na deželo Petra Klepca, ampak končno le kaj storili za ljudi na tem območju. Umrjenje pisanje o tem ne zaleže nič, saj doslej za to območje ni bilo storjenega kaj pomembnega, čeprav je tudi to del Slovenije, ki pa z matično domovino ni povezan niti s kolovozom, kaj šele s cesto.

Ožura ugotavlja, da "se bomo moralni navaditi prestopati mejo (s Hrvaško), kot jo prestopimo na zahodu

ali sever Slovencija". Ta ugotovitev pa drži samo delno. Zahodno in severno mejo prestopamo prostovoljno, ker smo se pač namenili v drugo državo. Mejo s Hrvaško pa prestopajo mnogi, tudi on, Jože Ožura, neprostovoljno, saj ne žele potovati v tujino, ampak v domače kraje, Osilnico in okolico ali še kam. Vse doslej opisane nevšečnosti, ki so jih bili ob takem neprostovoljnem prehodu meje deležni posamezniki ali skupine, so se res zgodile. Res pa je tudi, da nekateri (tudi ja) doslej takih nevšečnosti nis(m)o imeli, če odstremo, da so nam na cestnem odseku, dolgem okoli 10 km, enkrat ali dva krat med isto vožnjo pregledali avto in osebne dokumente. Teh nevšečnosti pa ne bi bilo, če bi bili slovenski kraji ob Kolpi in Cabranki povezani s cesto po Sloveniji, za kar se zavzema tudi Ožura.

Zal ima tudi njegovo zavzemanje lepotno napako, ker govorijo le o povezavi Osilnice s Slovenijo prek Kočevske Reke, kar je res bližnica iz Ljubljane in Kočevja do Osilnice, a bi koristila le rojakom iz Osilnice, ostali ljudje nižje ob Kolpi pa bi ostali še brez prometne povezave z domovino Slovenijo. Ta predlog zveni torej nekoliko sebično, zato menim, da je boljši predlog tisti, ki ga podpira večina ljudi v teh krajih in ki zahteva obe cestni povezavi, tako po dolini Kolpe kot iz smeri Kočevske Reke.

O mešanju preteklosti gerovskega okraja z današnjo realnostjo, kar mi Ožura tudi očita, pa le toliko, da sem pred kratkim na hrvaški televiziji v dveh oddajah slišal najprej, da je Hrvaška dobila po ne vem kateri pretekli vojni neko območje ob madžarski meji le zato, ker so Hrvatje samo z eno narodno pesmijo (torej preteklostjo) dokazali, da so tam oni avtohtoni prebivalstvo (kaže, da Madžari niso premogli podobnega dokaza). Torej je vsaj včasih vredno upoštevati tudi zgodovino (in Ožura je, če se ne motim, profesor zgodovine in zemljepisa). Druga oddaja, ki sem je ujel le zadnji del, pa je govorila prav o Gorskem Kotaru, in ne je bilo vsaj dvakrat rečeno, da je fara v Gerovu najstarejša na območju Gorskega Kotara, ni pa bilo povedano, da je to faro ustanovila prafara iz Ribnice. S tem ne mislim vzbujati nikakršnih ozemeljskih sporov in zahtev Slovenije do Hrvaške, menim pa, da je treba upoštevati dejstva in resnico.

Sicer pa imajo tudi Hrvatje svoje argumente, da nekdaj meja ni šla po sredini Kolpe in Cabranki, kot gre danes, ampak po vrhovih hribov na slovenski strani. Tudi tu trditev v glavnem drži za večino obdobja v stari Jugoslaviji itd. Vendar je vse to Ožuri gotovo bolj znano kot meni. Moje mnenje o tej meji torej je, naj bo tam, kjer je, vendar naj bo čim manj opazna, čim manj bolčeza za ljudi, ki ob nej žive.

JOŽE PRIMC

Moji kalifornijci

BELA CERKEV - Franca Dravince se mnogi Novomeščani bolj spominjajo kot policista v uniformi. Pred leti je odšel v pokoj in si v hiši nad slikovito Belo Cerkijo uredil vinograd. V lanskem letu je postavil tudi zajčnico in po letu dñi je že eden boljših rejcev kuncov med člani Društva rejcev malih živali.

"Lani sem bil prvič kot gledalec na razstavi v Sportni dvorani. Najdlje sem se zadrževal pri kletkah s kunci. Doma sem imel dve samice, še na razstavi pa sem videl, kakšen je lahko pravi kunc. Član društva in dober

• **Društvo rejcev malih živali, ki v Novem mestu deluje že 36 let in združuje ta čas 27 aktivnih članov, pripravlja ta teden v novomeški sportni dvorani razstavo malih živali, na kateri bodo letos prvič predstavljeni tudi koze.**

poznavalec teh živali Jože Bratčič me je navdušil, da sem z razstavo odnesel domov čisto kalifornijsko pasmo kuncov, in spoznal sem, da je to moj novi konjiček," pripoveduje Franc Dravinec. "Ta pasma zajecv se odlikuje po hitrem pŕirastku mesa glede na porabo krme. Mraz ji ne pride do živega, meso pa je okusno, da je kaj. Tudi rodnost je velika, saj ena samica lahko skoti na leto tudi do 40 mladičev, ki v treh mesecih tehata kilogram in pol. Zajčje meso je dietna prehrana, in ker tudi sam boleham, sem na dieti in zajem mesom. Večino zajecv pojemo doma, nekaj pa moji prijatelji in vsi, ki mi kaj pomagajo," pravi Franc Dravinec.

J. P.

OTROŠKI PARLAMENT V SEVNICI

30. novembra smo v Sevnici imeli občinski otroški parlament. Zbrali smo se predstavniki šol iz Krmelja, Blance, Tržišča, Šentjanža, Boštana in Sevnice. Udeležili so se ga tudi učitelji, ravnateljica naše šole Anica Pipan in predsednica sevnškega občinskega IS Breida Mijočić, ki je imela uvodni govor. Po izvolitvi delovnega predsedstva nam je ravnateljica povedala, kaj smo storili za prijazno šolo, in prebrala realizacijo sklepov lanskega parlamenta. Že pred tem smo imeli na šoli okroglo mizo "Brez nasilja, za prijateljstvo". Učenci smo izrazili svoje mnenje o nasilju med in z nami. Oblikovali smo tudi zaključke parlamenta. Menimo, da bi bilo potrebno več odprtih pogovorov na razrednih urah, organizirati pa bi bilo potrebno tudi več okroglih miz s podobnimi temami, morda pa bi bilo dobro organizirati tudi krožke, kjer bi lahko odkrito spregovorili o stiskih. Izbrali smo tudi dva poslanca, ki bosta našo občino predstavljala na otroškem parlamentu v Ljubljani. Sledil je kulturni in zabavni program. Razšli smo se zadovoljni, saj so nas organizatorji pogostili, kar se nam je zdelo prav imenito.

NINA ŠTOJS
in KATJA STAROVEŠKI
6. r., novin, krožek
OŠ Sava Kladnika, Sevnica

FOLKLORA NE BO ZAMRLA

Letos imamo enajstletnico zunajšolskih dejavnosti. K folklori se nas je prijavilo okoli petinštredeset, vendar so nekateri odnehnali, ker nimajo dovolj časa. Trenutno se učimo belokranjske plese, znamo jih že cel splet. Naučili smo jih na šestih vajah. Zraven tudi pojemo. Z glasbo nas spremlja Boris. Naša mentorica je mlada, komaj nekaj let starejša od nas. Sodeluje pri starejši folklorni skupini, ki je zelo uspešna in ima za sabo že veliko nastopov. Sandra ima težave z nami, ker je večkrat ne poslušamo. Že lani so na šoli poskušali s folklorom, pa se ni obneslo, upam, da bo letos drugače.

TJAŠA PENEV
novin, krožek
OŠ Artice

Športnik leta 1993

Letos brlaci Dolenjskega lista ne boste imeli lahkega dela pri izbiro športnika leta, saj so novomeški športniki dosegli kar nekaj velikih mednarodnih uspehov.

Da bi bila izbiro čim objektivnejša, vam poleg imen kandidatov navajamo še nekaj njihovih osebnih podatkov in njihove letošnje največje uspehe. Na glasovnico zapisište tri imena športnikov, ki so po vašem mnenju letos dosegli največ, v vrstnem redu glede na uspeh. Športnik, ki bo zapisan na prvem mestu, dobí 6 točk, na drugem mestu 3 točke in na tretjem mestu 1 točka. Ko izbirate najboljšo ekipo, zapisište le ime enega kluba. Med bralcicami Dolenjskega lista, ki nam bodo poslali glasovnike najkasneje do srede, 15. decembra, bomo izzrebeli 5 nagradencev, ki bodo dobili knjigo Leona Stuklja Mojih sedem svetovnih tekmovanj, in pet bralcev nagradili s po dvema vstopnicama za prireditve športnik leta, ki bo v torek, 21. decembra, v novoških športnih dvoranah.

POSAMIČNO - MOŠKI

TINE DERGANC - kolesarjenje, 16 let, dijak srednje elektro šole, 4. mesto na olimpijskih igrah mladih na Nizozemskem, član slovenske reprezentance, državni prvak v kriteriju, 2. mesto na državnem prvenstvu v cestni in gorski vožnji, zmagovalec več mednarodnih mladiških dirk.

IGOR PRIMC - atletika (met disk), 27 let, profesor telesne vzgoje na srednji gostinsko šoli, član državne reprezentance, 2. mesto na pokalu Evrope v Beljaku, zmagovalec atletskega pokala Slovenije, 1. mesto na peteroboju Madžarska - Hrvaška - Slovaška - Wales - Slovenija, državni prvak v kriteriju v teku na 3.000 m na peteroboju Madžarska - Hrvaška - Slovaška - Wales - Slovenija, državni prvak v svetovnem prvenstvu v Turčiji in na Portugalskem.

MATEJA UDODČ - atletika (tek na srednje in dolge proge), 22 let, studentka filozofske fakultete, članica državne reprezentance, nastopi za reprezentanco na kvalifikacijah za kadetsko in člansko svetovno prvenstvo v Turčiji in na Portugalskem.

DARJA TRATAR - atletika (100 m, 100 m ovire, sedmeroboj), 16 let, dijakinja Gimnazije Novo mesto, članica mladiških, kadetskih in članskih reprezentance, nastopi za reprezentanco na kvalifikacijah za kadetsko in člansko svetovno prvenstvo v Turčiji in na Portugalskem.

NUŠA MORE - akrobatsko smučanje, 18 let, študentka ob delu ekonomsko poslovne fakultete, pripravnica v Novohrnu, državna reprezentantka v skupini na 100 m na mednarodnih atletskih mitingih v Hartbergu in Leibnitzu.

GORAZD ŠTANGELJ - kolesarjenje, 20 let, strojni tehnik zaposlen v KD Krka, član državne reprezentance, zmagovalec enodnevne dirke najvišje kategorije Landkreis v Hannoveru, zmagovalec etape na dirki po Bolgariji, 2. mesto v skupni uvrsttvitvi dirke po Štajerski, zmagovalec velike nagrade Krke in velike nagrade Metalia Commerce, 2. mesto na veliki nagradi Roga, 14. mesto na ekipnem kronometru na svetovnem prvenstvu v Oslu in 5. mesto v ekipnem kronometru na sredozemskih igrah v Lyonu, zmagovalec etape in 3. mesto v skupni uvrsttvitvi dirke po Slovenskemu pokalu.

BRANKO FILIP - kolesarjenje, 18 let, trgovec zaposlen v Mercatorju - Standardu, član državne reprezentance, 30. mesto na svetovnem mladiškem prvenstvu v cestni vožnji v Perthu, zmagovalec dirke za svetovni pokal Duisburg Jugend v Avstriji, zmagovalec madžarske mladiške dirke v San Marinu, zmagovalec članske dirke za veliko nagrado Pazina, državni prvak v srednjem triatlonu in zmagovalec slovenskega pokala.

SANDI PAPEŽ - kolesarjenje, 28 let, avtomehanik, zaposlen v GIP Pionir, član državne reprezentance, pokalni prvak Slovenije, zmagovalec velike nagrade Roga in velike nagrade Celja, 14. mesto na ekipnem kronometru na svetovnem prvenstvu v Oslu in 5. mesto v ekipnem kronometru na sredozemskih igrah v Lyonu, zmagovalec etape in 3. mesto v skupni uvrsttvitvi dirke po Slovenskemu pokalu.

MATJAŽ ZUPANČIČ - atletika (110 m ovire), 26 let, inženir varstva pri delu zaposlen v Cestnem podjetju Novo mesto, član državne reprezentance, 4. mesto na pokalu Evrope v Beljaku, zmagovalec atletskega pokala Slovenije, 5. mesto na peteroboju Madžarska - Hrvaška - Slovaška - Wales - Slovenija, 2. mesto na mednarodnem atleti-

skem mitingu v Gorici, 2. mesto na posamičnem prvenstvu Slovenije.

TOMAZ BOŽIČ - atletika (tek na 100 m in 200 m), 23 let, študent elektrotehniške fakultete, član državne reprezentance, 7. mesto na pokalu Evrope v Beljaku, 4. mesto na peteroboju Madžarska - Hrvaška - Slovaška - Wales - Slovenija, državni prvak na 200 m, zmagovalec atletskega TOP - 12 Slovenije na 100 m, 2. mesto na atletskem pokalu Slovenije na 200 m.

MATJAŽ RETELJ - namizni tenis, 14 let, učenec OŠ Šmihel, državni reprezentant, 2. mesto posamezno med mladinci na srečanju treh dežel, 2. mesto med člani na pokalu Julijskih Alp, 1. mesto v mešanih dvojicah na pionirskem državnem prvenstvu, 3. mesto posamično na mladiškem in pionirskem državnem prvenstvu, zmagovalec TOP 12 turnirja pionirjev v Velenju.

TOMAZ KRALJ - namizni tenis, 15 let, dijak gimnazije Novo mesto, član državne reprezentance, 2. mesto v igri parov na mladiškem državnem prvenstvu in mladiških zimskih športnih igrah v Bormiju.

POSAMIČNO - ŽENSKE

JANA VERNIG - odbojka, 16 let, dijakinja Gimnazije Novo mesto, članica mladiških, kadetskih in članskih reprezentance, nastopi za reprezentanco na kvalifikacijah za kadetsko in člansko svetovno prvenstvo.

MATEJA UDODČ - atletika (tek na srednje in dolge proge), 22 let, studentka filozofske fakultete, članica državne reprezentance, 3. mesto v teku na 3.000 m na peteroboju Madžarska - Hrvaška - Slovaška - Wales - Slovenija, državni prvak v kriteriju v teku na 3.000 m, 2. mesto na atletskem pokalu Slovenije na 3.000 m in 2. mesto na posamičnem prvenstvu Slovenije na 10.000 m.

DARJA TRATAR - atletika (100 m, 100 m ovire, sedmeroboj), 16 let, dijakinja srednje ekonomske šole, članica državne reprezentance, 13. mesto na 100 m ovire na olimpijskih igrah mladih na Nizozemskem, državna reprezentantka na 100 m na olimpijskih igrah mladih na Peterboju Madžarska - Hrvaška - Slovaška - Wales - Slovenija, državna prvakinja v teku na 3.000 m, 2. mesto na mednarodni mladiški dirki v Trentinu.

IGOR KOGOJ - triatlon, 34 let, diplomirani pravnik, nezaposlen, 21. mesto na svetovnem prvenstvu v ironman triatlonu na Havajih, 1. mesto med amaterji v svoji starostni skupini in absolutno, 12. mesto na ironman triatlonu na Avstraliji, 5. mesto na srednjem triatlonu za evropski pokal v Novem mestu, državni prvak v srednjem triatlonu in zmagovalec slovenskega pokala.

NUŠA MORE - akrobatsko smučanje, 18 let, študentka ob delu ekonomsko poslovne fakultete, pripravnica v Novohrnu, državna reprezentantka v prvakinja v prostem slogu, 6. mesto med člankami na odprtju prvenstva Nemčije v Oberstdorfu.

EKIPNO

Kolesarsko društvo Krka, Atletski klub Tilia, Odbojkarski klub Pionir, Nogometni klub Krka Novo mesto (Studio D), mladiška ekipa Namiznoteniskega kluba Novotehna, Ženski odbojkarski klub Novo mesto, Triatlonski klub Novo mesto, Ženski rokometni klub Novo mesto.

Športnik leta 1993

MOŠKI

1. _____
2. _____
3. _____

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 9. XII.

SLOVENIJA 1

- 10.15 - 0.20 TELETEKST
- 10.30 VIDEO STRANI
- 11.00 ZLATI PRAH
- 11.05 ZGODBE IZ ŠKOLKE
- 12.00 TEDENSKI IZBOR
- 12.00 FOLKLORNA ODDAJA
- 12.30 ANALITIČNA MEHANIKA, 44/52
- 13.00 POROČILA
- 13.05 PO DOMAČE IZ BOHINJA, ponovitev
- 15.30 AKCENT, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠCE
- 20.35 ČETRTEK V CIRKUSU
- 21.25 TEDIK
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT POSLOVNA BORZA
- 22.50 SOVA
- 22.50 HIŠA NAPRODAJ, amer. nanič., 9/21
- 23.20 POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. nanič., 5/8

SLOVENIJA 2

- 14.15 - 0.10 Teletekst
- 14.30 Video strani - 14.40 Tenis (m) - 15.40 Tedenski izbor: Na svrdenje, otroci (franc. film); 17.20 Sova (ponovitev): Burleske Charlie Chaplina; 17.50 Poirot Agathe Christie (angl. nanič., 4/8) - 18.45 Že veste? - 19.15 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Dedična sončna bogot (dok. serija, 2/6) - 20.40 Umetniški večer: Dedična Bojana Stih - 23.10 Tenis (m)

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 53. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Pred poročo (64. del) - 12.25 Video strani - 16.40 A shop - 16.50 Smithsonian (ponovitev 7. dela) - 18.00 Luč svetlobe (54. del) - 18.45 Rock starine (ponovitev 43. oddaja) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.00 Risanke - 20.10 Porocila - 20.30 Smrtonosni panter (amer. film) - 22.00 Rock starine (44. oddaja) - 22.35 Porocila - 23.00 Pred poročo (ponovitev 64. dela) - 23.25 A shop - 23.40 CMT

PETEK, 10. XII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 2.00 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
- 9.45 ZLATI PRAH
- 9.50 EBBA IN DIDRIK, šved. nanič., 6/9
- 10.20 NEDELJSKI OTROK, švedski film
- 12.20 ŽE VESTE?
- 12.50 POSLOVNA BORZA
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
- 16.10 OSMI DAN, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 TOK TOK, kontakta oddaja za mladostnike
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 FORUM
- 20.30 MESTNI FANTJE, amer. film
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 SOVA
- 22.50 KO SE SRCA VNAMEJO, 2. epizoda amer. nanič.
- 23.20 POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. nanič., 6/8
- 0.10 SKODNI CENILEC, kanadski film

SLOVENIJA 2

KANAL A

- 15.45 - 0.45 Teletekst
- 16.00 Video strani - 16.30 Tedenski izbor: Četrtek v cirkusu; 17.20 Sova (ponovitev): Hiša naprodaj (amer. nanič., 9/21); 17.50 Poirot Agathe Christie (angl. nanič., 5/8) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanost (31. oddaja) - 20.30 Večerni gost: Fanček Rudolf - 21.30 Pavarotti v Parizu (ponovitev) - 23.35 Tenis (m), posnetek iz Muenchna

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 54. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Pred poročo (65. del) - 12.25 Video strani - 16.05 A shop - 16.15 Smrtonosni panter (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (55. del) - 18.45 Elizije - Iskaliči notranje svetlobe (ponovitev 3. dela) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.10 Porocila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Dekleta s plaže (akečki film) - 22.10 Porocila - 22.35 Pred poročo (ponovitev 65. dela) - 22.55 A shop - 23.05 Sneg na Kilimandžaru (amer. film) - 0.00 Eročni film

SOBOTA, 11. XII.

SLOVENIJA 1

- 7.45 - 1.20 TELETEKST
- 8.00 VIDEO STRANI
- 8.10 TEDENSKI IZBOR:
- 8.10 ZLATI PRAH
- 8.20 RADOVEDNI TAČEK
- 8.30 LONČEK, KUHAJ!
- 8.45 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. nanič., 24/26

- 9.10 KLUB KLOBUK
- 19.00 TOK TOK
- 10.50 ZGODBE IZ ŠKOLKE
- 11.40 BREZREPI PETER, švedski risani film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 TEDEKST
- 13.05 VEČERNI GOST: FRANČEK RUDOLF
- 15.00 MESTNI FANTJE, ponovitev amer. filma
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 TERRA X, nemška dok. serija, 3/8
- 18.00 RPL
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.10 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 UTRIP
- 20.30 KRIŽKAŽ
- 21.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM: LONČARI
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA:
- ŽELITE, MILORD?, angl. nanič., 6/6
- 23.40 SMRT NA PREŽI, amer. film

SLOVENIJA 2

- 9.15 - 1.40 Teletekst
- 9.30 Video strani - 10.05 Antologija slovenske glasbe - 11.25 Sova (ponovitev): Ko se srca vnamejo (2. epizoda amer. nanič.); 11.55 Poirot Agathe Christie (angl. nanič., 6/8) - 12.50 Športna sobota: Planica - SP v smučarskih skokih; 13.55 Tenis (m) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Udobna vožnja (angl. nanič., 4/6) - 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stol. (dok. serija, 11/13) - 21.30 Poglej in zadeni - 22.35 Sobotna noč

KANAL A

- 9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.50 A shop - 10.00 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 10.45 Dekleta s plaže (ponovitev filma) - 12.15 Teden na borzi (ponovitev) - 12.25 A shop - 17.00 ITV: Izbjeglička televizija - 17.55 BMX (6. oddaja) - 18.30 Studentskih 1/4 (oddaja študentov FDV) - 18.50 Študentsko prvenstvo v jadransku 19.10 Devlinova zveza (ponovitev 13. dela) - 20.00 Modna dežela (oddaja o modi) - 20.30 Radio FM (1. del amer. nanič.) - 21.00 Klječ divinje (amer. film) - 23.00 Porocila v angleščini - 23.35 CMT

NEDELJA, 12. XII.

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 0.10 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.10 OTROŠKI PROGRAM
- 9.10 ŽIV ŽAV, ponovitev
- 10.05 HOV!, ponovitev angl. nanič., 7/8
- 10.30 SEZAMOVА ULICA, amer. nanič., 13/13
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
- 12.30 40 LET PAZ V. VODOPIVEC
- 13.00 POROČILA
- 13.20 DOMA, angl. film
- 15.05 ELITNE BOJNE ENOTE, ponovitev amer. dok. serije, 8/8
- 16.00 EDWARD VII., angl. nanič., 11/13
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO DOMAČE
- 19.00 RISANKA
- 19.15 LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ZRCALO TEDNA
- 20.30 NEDELJSKIH 60
- 21.30 S PETROM USTINOVOM OKOLI SVEČE, angl. dok. serija, 4/6
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME
- 22.20 SOVA
- LUDWIG, italij. nanič., 2/5
- POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. nanič., 7/8

SLOVENIJA 2

- 9.15 - 0.00 Teletekst
- Opomba: 12.50 Planica; 14.55 tenis; 18.00 košarka NBA; 18.50 namizni tenis SLO: Finska
- 9.30 Video strani - 9.50 Tedenski izbor: Poglej in zadeni; 10.55 Joseph Conrad (franc. nanič., 1/6); 11.50 Križkaž - 12.50 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Slovenski magazin - 20.35 Spartak (amer. film) - 23.30 Športni preglej

KANAL A

- 8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Riva (risanke in spoti) - 8.25 Male živali - 8.45 BMX (ponovitev 6. oddaje) - 9.25 Klječ divinje (ponovitev filma) - 11.00 Ameriški deset (ponovitev) - 11.30 Dance session (ponovitev 10. oddaje) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena (glasbena oddaja) - 13.00 Video strani - 18.00 Vin (dok. film o življenu v Srbiji danes) - 19.00 Tropska vrčica II (ponovitev 11. dela amer. nanič.) - 19.50 Risanke - 20.00 Tropska vrčica II (14. del) - 20.55 Kino, kino, kino (odda) - 21.40 Voznikov sedež (amer. film) - 23.15 CMT

PONEDELJEK, 13. XII.

SLOVENIJA 1

- 10.15 - 0.10 TELETEKST
- 10.30 VIDEO STRANI
- 10.40 TEDENSKI IZBOR
- 10.40 ZLATI PRAH
- 10.50 VRNITEV ANTILOPE, angl. nanič., 9/13
- 11.20 ZNANOST
- 11.45 ZNANJE ZA ZNANJE - UCITE SE Z NAMI
- 12.15 TERRA X, nemška dok. serija, 3/8
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- SLOVENSKI MAGAZIN

- 13.35 ŠPORTNI PREGLED
- 16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 SVET NA ZASLONU
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 SOVA
- MEDVEDJA USLUGA, 10. epizoda angl. nanič.
- PALAČA VETROV, angl. nanič., 1/6

SLOVENIJA 2

- 9.15 - 23.45 Teletekst
- Opomba: 9.50 slalom m, 1. tek; 12.50 sl m, 2. tek; 15.30 sl m, posnetek; 23.35 košarka Olimpija:Fidefinante (posnetek)
- 9.30 Video strani - 16.10 Tedenski izbor: Svet na zaslonusu; 16.50 Ljudje in zemlja; 17.20 Sova (ponovitev): Ljubezen na prvi pogled (koprod. nanič., 7/10); 17.45 Poirot Agathe Christie (angl. nanič., 8/8) - 18.45 Iz življenga za življene: Prisluhimo tišini - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Sedma steza - 20.25 Vpreženi pavi (1. del angl. drame) - 21.15 Po sledih napredka - 21.45 Studio City - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 55. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Charlie Chaplin (burleska) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.05 A shop - 16.15 Voznikov sedež (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (56. del) - 11.50 A shop - 12.00 Beg iz zapora (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (57. del) - 18.45 Jazbina (ponovitev 44. oddaje) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.10 Porocila - 20.30 Dance session (11. del) - 22.30 Studio City - 23.15 A shop - 23.25 CMT

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 0.05 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 10.05 TEDENSKI IZBOR
- 10.05 ZLATI PRAH
- 10.10 BISKVITKI, risana serija
- 10.35 VIDEOŠPON
- 11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
- 12.00 VELIKI ZLOČINI IN PROSECI 20.
- STOL, dok. serija, 11/13
- 12.25 S PETROM USTINOVOM OKOLI SVETA, angl. dok. serija, 4/6
- 12.50 POSLOVNA BORZA
- 13.00 POROČILA
- 13.05 STUDIO CITY, ponovitev
- 14.10 TEDENSKI IZBOR

TOREK, 14. XII.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 0.30 TELETEKST
 - 9.30 VIDEO STRANI
 - 9.55 TEDENSKI IZBOR
 - 9.55 ZLATI PRAH
 - 10.05 PEMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
 - 10.10 SEZAMOVА ULICA, 13/13
 - 11.10 4 X 4
 - 11.40 PO SLEDEH NAPREDKA
 - 12.10 VPREŽENI PAVI, 1. del angl. drame
 - 13.00 POROČILA
 - 13.05 TEDENSKI IZBOR
 - 13.05 SOBOTNA NOČ
 - 16.00 SEDMA STEZA
 - 16.20 MOSTOVI
 - 17.00 DNEVNIK 1
 - 17.10 OTROŠKI PROGRAM
 - LONČEK, KUHAJ!
 - HOV, angl. nanič., 8/8
 - 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
 - 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
- </

Gospodična

Novo mesto, UL. talcev 2
tel. (068) 21-126

- nudi:
- okvirjanje slik, postrov, plakatov, gobelinov
 - izdelava in okvirjanje ogledal
 - stalno na zalogi 120 profilov letev
 - 30 barv. pasp. papirjev
 - antirefleksna stekla
 - kaširanje
 - odkup in prodaja slik
 - hitra izdelava in konkurenčne cene

ZLATO GALERIJA PARFUMI

Vrhovčeva 3, Novo mesto
Tel.: 28-097

organizira v četrtek, 9. decembra, ob 17. uri
prodajno razstavo
švicarskih ur RAYMOND WEIL.

Vabljeni!

FIA/T GRIL

SERVIS in PRODAJA VOZIL, Slavko Gril, Dol. Kamence
46 B, NOVO MESTO, tel.: 068/28-714

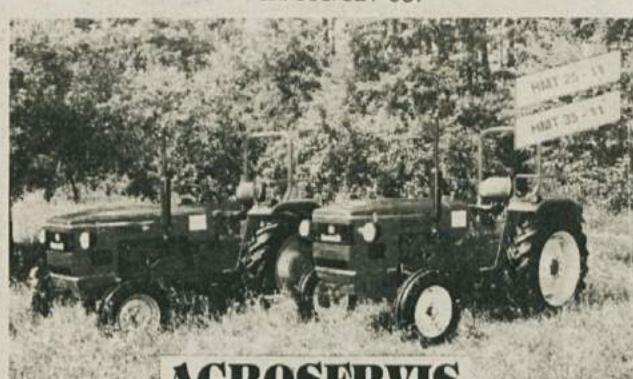

Cinquecento JE TUKAJ!

AGROSERVIS

Pot na Gorjance 8
68000 Novo mesto
Tel.: 068/321-479, 324-480
Fax: 068/321-987

**AGROSERVIS
VAŠA TRGOVINA**

Zopet so na zalogi traktorji
HMT ZETOR MATIC 35:11
v omejeneh količinah.

Ostale informacije dobite v naši trgovini.

POSLOVNA AMBICIOZNOST POTREBUJE TUDI SODOBEN POSLOVNI PROSTOR

V prenovljenem samskem domu na Kettejevem drevoredu v Novem mestu vam dajemo v najem raznolike in lepo urejene poslovne prostore. Koriščenje je možno takoj.

Informacije: GIP »Pionir«, Kettejev drevored 37, Novo mesto tel.: (068) 321-826, int. 1289

Pohitite, izbirajo samo prvi.

PIONIR
Gradnja zaupanja

PLAČAŠ, Z MALO SREĆE DOBIŠ

PRODAJNI PROGRAM NOVOTEHNE AVTOMOBILI

CITROEN

AUTOSALON Novo mesto, AUTOSALON Krško
Partizanska 2, 068 222 044, C. Krških trgov 70, 068 31 485

ŠKODA

PRODAJNO SERVISNI CENTER Trebnje
Pod gradom 9, 068 44 015

LADA

AUTOSALON Novo mesto
Partizanska 2, 068 222 044, Novi trg 4, 068 222 066

FIAT

AUTOSALON Novo mesto
Novi trg 4, 068 222 096

Vsi kupci, ki bodo do 23. decembra kupili enega izmed avtomobilov iz prodajnega programa NOVOTEHNE AVTOMOBILI, bodo sodelovali v

CITROEN AX
NAGRADNEM ZREBANJU AVTOMOBILA

Javno žrebanje, katerega bo prenašala TV Novo mesto - VAŠ KANAL, bo v četrtek, 23. decembra 1993.

Srejni dobitnik bo objavljen v letosnji zadnji št. tednika Dolenjski list.

**NOVOTEHNA
AVTOMOBIL**

Spoštovani!

Tih božični čas in novoletno veselje prihajata v Vaš dom. Mnogo lepih trenutkov Vas čaka v Vaši dnevni sobi, kuhinji, ob mizi, kjer boste spet vsi zbranii...

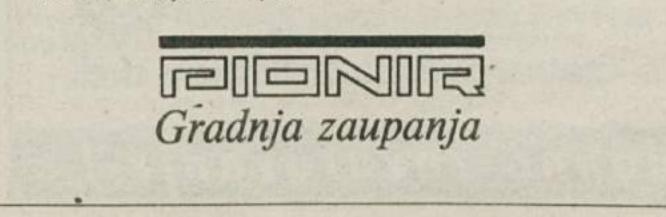
Potem, ko bo Vaš najmlajši obesil še zadnji okrasek na drevešček, novoletno jelko (koliko mu jih je že uspelo zdrobiti?), ko bodo jedi pripravljene in bo zadišalo po vsej hiši, se boste sprostili v družinskom krogu...

To je čas, ko svojo pozornost izrazimo tudi z darili.

Včasih pa se zgodi, da ne najdemo primernega darila.

V Novotehni smo Vam jih pripravili. Preudarno smo izbrali pisano paleto kakovostnih, uporabnih in lepih izdelkov, ki gotovo ustrezajo tihim željam Vaših dragih.

Že danes pa nas obiščite v trgovinah Novotehne. Lahko pridete brez posebnih zamisli, vedeti morate le, koga želite obdariti. Oh, in še nekaj: obiščite nas skupaj z Vašim najmlajšim; okraske smo namreč umaknili na zgornje police.

LEP BOŽIČ IN SREČNO NOVOLETIJO!

KJERKOLI...

KDORKOLI...

KADARKOLI...

KOGARKOLI...

mobitel

Posamezne vrste mobitela že od **2990 DEM** (brez p.d.) dalje.

Možnost nakupa na leasing s pologom **549 DEM** (brez p.d.) in obročno odplačevanje.

Kupcem mobitela zagotavljamo montažo in kakovostne servisne storitve.

Obiščite nas, predstavili vam bomo posamezne vrste mobitela in vam svetovali pri nakupu.

Pooblaščeni zastopnik:

KONDOR d.o.o., Šmarje 13, Šentjernej, tel/faks: 068 42 118, mobitel: 0609 612 612

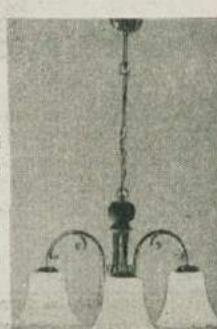
stp trgovsko podjetje
NOVO MESTO d.o.o. - Ljubljanska 27 - 68000 Novo mesto

trgovina **elvod** - javna skladišča

- električni kabli
- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjski aparati, akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike

10% popust za svetila in lestence

Se priporočamo!
UGODNE CENE — PESTRA IZBIRA
tel./fax: (068) 26-071

Trgovina s kmetijsko mehanizacijo TABAKUM iz velike Cikave 25, obvešča cenjene kupce, da imajo na zalogi avtoplašče za vse tipe vozil, po konkurenčnih cenah kmetijsko mehanizacijo, olja, maziva, sredstva proti zmrzovanju in raznovrstno avtokozmetiko.

Ekskluzivna prodaja traktorjev SAME Delfino, Solar in Fruteto, za katere Vam za takojšnje plačilo nudijo **UGODEN 15% POPUST!** Poleg teh so Vam na voljo še vsi tipi traktorjev CARRARO, UNIVERSAL in TOMO VINKOVČ.

Za traktore ZETOR Vam v decembru nudijo **3% popust.** Dodatno prejme kupec, ki bo v tem mesecu kupil traktor ZETOR darilo: varilni aparat VARSTROJ ali hladilnik GORENJE.

Za vso kmetijsko mehanizacijo pa Vam pri Tabakumu nudijo potrošniški kredit za dobo 4 ali 6 let!

Lahko jih poklicete na tel. številko 068/322 625 ali 23 826, še bolje pa bo, če jih obiščete. Morda boste prav pri TABAKUMU našli nekaj, kar že dolgo zaman iščete.

Trgovina TABAKUM Vas pričakuje.

Akumulatorska delavnica BLAŽO TASEV Vas vabi, da se pri njih oskrbite z akumulatorji VESNA Maribor.
NA ZALOGI VSI TIP AKUMULATORJEV: PRODAJA NA DERELO IN DRONCO: BREZPLACEN PREGLED, MONTAŽA IN DEMONTAŽA AKUMULATORJA: DOKUP STARIH AKUMULATORJEV.

tabakum d.o.o.

PAKETNO AVTOMOBILSKO ZAVAROVANJE

**STE POMISLILI,
DA BI SE KLJUB
POŠKODOVANEMU
AVTOMOBILU
LAHKO ODPELJALI
NAPREJ?**

Mi smo! Zato vam ob poškodbi vašega avtomobila krijemo stroške najema nadomestnega vozila

Poleg tega pa ponuja paketno zavarovanje še naslednje prednosti:

- Sami se boste odločili o rsebiču vašega paketa;
- kasko zavarovanje je v paketu 20 odstotkov ceneje;
- 10-odstotni popust za vsa ostala zavarovanja v paketu;
- popust za takojšnje plačilo;
- možnost obročnega brezobrestnega odplačevanja;
- pri kraji ali uničenju avtomobila vam poravnemo denar za nakup novega;
- v primeru poškodbe vašega avtomobila vam krijemo stroške najema drugega vozila;
- zavarovanje pravne zaščite vam krije morebitne stroške odvetnikov in sodnega postopka;
- turistično zavarovanje za potovanja v prostem času;
- Triglav bonus - nagrada za vaše preudarno ravnjanje v prometu;
- dodatni popust za zrestobo Zavarovalnic Triglav;
- enake pogoje zavarovanja za posameznike kot za podjetja.

zavarovalnica triglav d.d.

Končno popolno in sodobno zavarovanje!

REVOZ**Novo mesto, d.d.**

išče sodelavca za področje INFORMATIKE, in sicer:

1. VODJA RAZVOJA V INFORMATIKI

- Kandidat naj izpoljuje naslednje pogoje:
 - visokošolska izobrazba
 - 4 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
 - poznavanje računalnika IBM AS/400
 - znanje francoščine in angleščine

2. SISTEMSKI PROGRAMER

- Kandidat naj izpoljuje naslednje pogoje:
 - visokošolska izobrazba tehnične smeri
 - zažljene so izkušnje, lahko je tudi pripravnik
 - poznavanje računalnika IBM AS/400
 - znanje angleščine

Kaj nudi Revoz?

- raznoliko in zanimivo delo
- sodelovanje v mednarodnih projektih
- dodatno izobraževanje
- stimulativno nagrajevanje
- delo z najnovejšo računalniško tehnologijo

Delovni mesti sta v Novem mestu.

Če vas področje informatike zanima in ste prepričani, da izpoljujete zahtevane pogoje, pošljite prijavo s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih delovnih izkušenj v 15 dneh na naslov: **REVOZ Novo mesto, d.d., Kadrovska služba, Zagrebška 20, 68000 Novo mesto**. Podrobnejše informacije dobite na telefon (068) 23-311, int. 150.

Na podlagi 24. in 30. člena Stanovanjskega zakona (Ur. I. RS št. 18/91) občina Črnomelj, Oddelek za lokalni razvoj, objavlja

JAVNI RAZPIS

za izbiro najugodnejšega ponudnika za izvajanje upraviteljskih del stanovanj, stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov v lasti občine Črnomelj

1. Naročnik: Izvršni svet Skupščine občine Črnomelj.

2. Predmet razpisa:

- stanovanjske storitve, ki zajemajo organizacijske, pravne, finančne, administrativne, tehnične in plansko-programmske storitve za upravljanje stanovanj in stanovanjskih hiš;
- vzdrževalna dela, kot so materialna vlaganja, ki ohranjajo uporabno vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš ves čas njihove uporabe;
- obratovanje stanovanjske hiše, ki zajema storitve v zvezi z uporabo skupnih prostorov, delov in naprav stanovanjske hiše in funkcionalnega zemljišča ter stroške, ki nastajajo s tem v zvezi, predvsem pa: stroške za čiščenje, elektriko, vodo, ogrevanje, obratovanje naprav, stroške za hišnika in vse druge skupne stroške;
- vzdrževanje funkcionalnega in skupnega funkcionalnega zemljišča ter skrb za varstvo bivalnega okolja in vlaganja, ki imajo namen zagotoviti smotorno vzdrževanje in skrbno ravnanje z okoljem stanovanjske hiše.

3. Predviden prevzem upravljanja je 1.1.1994.

4. Informacije dobijo zainteresirani na Oddelku za lokalni razvoj - stanovanjski sektor Skupščine občine Črnomelj, Trg svobode 3, na tel. (068) 51-040.

5. Ponudba naj vsebuje:

- ime in naslov ponudnika
- dokazilo o registraciji
- ceno del z vključenim prometnim davkom.

6. Ponudbo za razpis pošljite ali osebno izročite do vključno 20.12.1993 do 8. ure na naslov: Oddelek za lokalni razvoj - stanovanjski sektor občine Črnomelj, Trg svobode 3, 68340 Črnomelj, z oznako "NE ODPIRAJ!" - PONUDBA ZA IZBIRO NAJUGODNEJŠEGA PONUDNIKA ZA IZVAJANJE UPRAVITELJSKIH DEL STANOVANJ, STANOVANJSKIH HIŠ IN POSLOVNICH PROSTOROV V LASTI OBČINE ČRНОМЕЛЈ.

7. Odpiranje ponudb bo javno, in sicer dne 22.12.1993 ob 9. uri v prostorih Skupščine občine Črnomelj, Trg svobode 3, Črnomelj. Ponudniki bodo o izidu seznanjeni pisno najkasneje v 15 dneh po odpiranju ponudb.

8. Ponudbe, ki ne bodo sestavljene skladno s tem razpisom, bo komisija izločila kot neveljavne.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d., LJUBLJANA
OBMOČNA ENOTA KRŠKO
Trg Matije Gubca 3
68270 KRŠKO

OGLAŠA

na podlagi 52. člena Statuta Zavarovalnice Triglav, d.d., Ljubljana, mesto

UNIVERZALNEGA ZASTOPNIKA
VZASTOPU 04 149 BREŽICE - CENTER

za dobo enega leta.

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da imajo srednjo strokovno izobrazbo ekonomske, splošne, upravno-administrativne smeri,
2. da imajo najmanj dve (2) leti delovnih izkušenj.

Kot poseben pogoj za oglas del in nalog je določeno poskusno delo, ki bo trajalo tri (3) meseca.

Pri izbri imajo prednost kandidati, ki stanujejo v samem zastopu.

Pismene prijave je treba poslati v roku 8 dni po oglasu del in nalog na naslov:

Zavarovalnica Triglav, d.d., Ljubljana, Območna enota Krško, Trg Matije Gubca 3, 68270 Krško - kadrovska služba.

K prijavi je potrebno priložiti listine o tem, da prijavljeni kandidat izpoljuje pogoje, ki so navedeni v tem oglasu.

Izbira kandidata bo opravljena v roku 10 dni po poteku oglasnega roka. Kandidati bodo o izbiri pismeno obveščeni najpozneje 14 dni po opravljeni izbiri.

PETROL

Obveščamo vas, da bo bencinski servis OTOČEC I (desna stran v smeri Zagreba) od 13. 12. 1993 ZAPRT zaradi rekonstrukcije objekta.

Odprt bo bencinski servis OTOČEC II (ob AMZ bazi) in bo prodajal samo eno vrsto goriva, t.j. neosvinčeni 95.

Rekonstrukcija bencinskega servisa pomeni prekinitev cevovodov ostalih goriv z bencinskim servisom OTOČEC I.

Nočna služba se prenese na bencinski servis NOVO MESTO – LOČNA (NON – STOP) do zaključka izgradnje bencinskega servisa OTOČEC I.
 Hvala za razumevanje!

MERCATOR-KZ KRKA z.o.o., Novo mesto
CKS 10, Novo mesto**objavlja javno licitacijo**

za prodajo 36 krav črno-bele pasme v skupni izklicni vrednosti 2,700.000,00 SIT.

Licitacija bo v soboto, 11. decembra, ob 10. uri na delovišču v Klevevžu.

Izklicne cene za posamezne krave bodo objavljene v času ogleda, to je pol ure pred pričetkom licitacije.

Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki pred licitacijo vplačajo 10% izklicne cene za posamezno kravo na blagajni na kraju licitacije ali na žiro račun št. 52100-601-19901 pri SDK Novo mesto.

Prodaja se vrši po načelu video - kupljeni. Kupljene živali je treba plačati najpozneje 4. dan po licitaciji. Prevzem živali je možen in obvezen po dokončanem plačilu.

V primeru nakupa nad 5 živali so plačilni pogoji sledeči: 60% ob prevzemu, 40% pa v štirih enakih obrokih v naslednjih štirih mesecih.

Vse stroške kupa plača kupec.

Dodatne informacije dobite na telefonu št. (068) 42-021.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

JANEZ LAMUT
skladiščnik nadzorništva Črnomelj v pokoju

Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

KOLEKTIV PE ELEKTRO NOVO MESTO**ZAHVALA**

V 62. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, stari oče in stric

**JOŽE
PAVLIC**

iz Šentjerneja, Staro sejmišče 3

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so sočustvovali z nami in nam izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sveče ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala patronažni sestri Jožici Verstovšek za njeno skrb v času bolezni. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen poslovilni obred, govorniku ter pcvem za zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njegovi

**POGREGNE IN
POKOPALIŠKE
STORITVE**

- prevoz pokojnikov – tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- ureritev pokojnikov – tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletni storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z uprepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posojanje mrtvakaškega orla, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 četke ali 3 obroke
- pesek beli marmor za posip grobov in črna zemlja

Leopold Oklešen

K Roku 77

Novo mesto

tel.: (068) 323-193

mobitel: 0609-615-239

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

**MARIJA
FINK**
z Uršnih sel

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovalo cvetje in sveče. Iskrena hvala tudi g. kaplanu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustila naša teta in sestra

**NEŽA
CVELBAR**
Zameško 19

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste ji poklonili vence, cvetje, z nami sočustvovali, darovali sveče in sv. maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala gospodu za opravljen obred ter Janiju in mladinskemu pevskemu zboru iz Škocjana za zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njeni

**ANTONIJA
KOVAČ**
iz Gabrijel 47 pri Krmelju

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Internega in Kirurškega oddelka bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin, sosedom za nesobično pomoč, vsem sorodnikom, znancem, kolektivoma INKOS Krmelj in KPD Dob za darovane vence, cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Hvala pcvem iz Mokronoga, govornikoma g. Močnik in g. Slapšček za besede slovesa, krajevni organizaciji Rdečega križa Krmelj, g. župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste nam v žalostnih trenutkih kakorkoli pomagali in našo dragu mamo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ni več bolečin,
 ni več trpljenja,
 vse to je vzel zemlja.
 A v domu ostala je praznina,
 v naših srčih težka bolečina.

V 64. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, sestra, tačka, stara mama, teta, sestrica in svakinja

**TEREZIJA
VIDIC**
s Krke 46

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, karkoli darovali ter pokojno pospremili na zadnji poti. Najlepša hvala kolektivu GG Vrtnarji, Pljučnemu oddelku, tovarni Labod, Krki-program zelenih zdravil, tovarni prikolic Adria Karavan. Hvala g. župniku za opravljen obred ter pcvem za zapete žalostinke. Posebna hvala tudi Franciju Šlajkovcu ml.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

tedenski koledar

Cetrtek, 9. decembra - Valerija Petek, 10. decembra - Smiljan Sloboda, 11. decembra - Danijel Nedelja, 12. decembra - Aljoša Ponedeljek, 13. decembra - Lucija Torek, 14. decembra - Dušan Sreda, 15. decembra - Kristina LUNINE MENE 13. decembra ob 10.27 - mlaj

kino

ČRNOMELJ: 9. in 10.12. (ob 20. uri) romantična komedija Ženska in dva moška. 11.12. (ob 20. uri) gledališka komedija Leticija in Lu-

kmetijski stroji

TRAKTOR UNIVERZAL 445 U, 300 delovnih ur, prodam. ☎ 78-527.

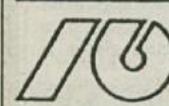
TRAKTOR STORE 502, kot nov, prodam. ☎ (0608) 82-731, popoldne.

TRAKTORJA MF 374 F in Deutz 55/A s kabino, nakladalke 19/9, 12 m³ in 16 m³, kiper prikolice 1.8 - 4.5 T, cisterno Creina 2700 l in gozd. vitle Tajfun EGV 40, EGV 50 in EGV 60 ugodno prodam. Možnost plačila na 3 obroke. ☎ (064) 622-575. 4407

agroma
trgovina in servis
Janez Šusteršič
Smolenja vas 73, Novo mesto tel. (068) 24-571

nudi v decembru izjemne ugodnosti ob nakupu traktorjev ZETOR — 3% popust; varilni aparat ali hladilnik Gorenje ter 1. in 2. servis z materialom brezplačno.

Trgovina je dobro založena z rezervnimi deli ZETOR.
Vabi AGROMA!

Dolenjska banka d.d.
Novo mesto

Prenovljeni prostori LB Dolenjske banke, d.d., v Črnomlju

Z otvoritvijo obnovljenih prostorov se je prejšnji torek zaključila več mesecov trajajoča, rekonstrukcija osrednje enote LB Dolenjske banke, d.d., v Črnomlju.

Gre za prenovu pritličnih prostorov v objektu velikega kulturnega in zgodovinskega pomena, saj je bila stavba, zgrajena v letu 1889 za potrebe takratne Mestne hranilnice, že v začetku namenjena bančništvu in hranilništvu, čemur služi še dandanes. Z rekonstrukcijo prostorov, ki je prav zaradi želje po ohranitvi arhitekturnih značilnosti objekta predstavlja zahteven gradbeni poseg, so dosedaj nefunkcionalne prostore preuredili v skladu s potrebami sodobnega bančnega poslovanja. Tako so strankam v t.i. hitri coni na voljo štiri vplačljivo-izplačilna mesta, namenjena predvsem enostavnejšim blagajniškim opravilom, posebni prostori pa so namenjeni poslovanju s tekočimi računi in drugimi oblikami brezgootvinskega poslovanja, depozitnemu poslovanju ter finančnemu svetovanju.

V banki se zavedajo, da samo obnovljeni prostori in oprema seveda niso dovolj za kvalitetno bančno delo, ki je v veliki meri odvisno predvsem od strokovnosti in usposobljenosti bančnih delavcev. Tako v banki nenehno skrbijo tudi za dodatno izobraževanje in usposabljanje delavcev, zlasti pri uvajanjiju novih oblik poslovanja, na primer poslovanja s plačilnimi karticami, bančnimi avtomati, novimi oblikami depozitnega poslovanja, poslovanja z vrednostnimi papirji in finančnega svetovanja.

V banki so prepričani, da bodo s posodobitvijo poslovnih prostorov in novimi oblikami poslovanja ustregli željam varčevalcev, predvsem pa zagotovili kvalitetni bančni servis ter približali nivo storitev zahtevam sodobnega finančnega poslovanja.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušić-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovec-Svetec, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtekih. Posamezna številka 90 tolarjev; naročnina za 4. trimesterje 1.160 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.320 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te-vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomsko oglase 1.600 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.200 tolarjev; za razpis, licitacije ipd. 1.800 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev.

ZIRO RACUN pri SDK Novo mesto št. 52100-603-30624. Devizni račun št. 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomika propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih kopirov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministra za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davak od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in film: Grafična Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

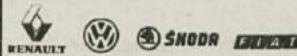
št. 12.12. (ob 20. uri) ameriški film Sliver.

KRŠKO: 13. in 14.12. (ob 16. uri) ameriški komedija Sam doma. 11.12. (ob 18. uri) 10. revija pihalnih orkestrov. 9.12. (ob 18. uri) ameriška romantična komedija Mad Dog in Glory. 12.12. (ob 18. uri) ameriška romantična melodrama Howardov kot.

METLIKA: 9 in 10.12. (ob 20. uri) ameriška kriminalka Sliver. 12.12. (ob 20. uri) romantična komedija Ženska in dva moška. 11.12. (ob 20. uri) gledališka komedija Leticija in Lu-

ste. 12.12. (ob 20. uri) ameriški film Sliver.

AVTOSERVIS MURN
Resljeva 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

GOLF CADDY, letnik 1984, 15.000 km, ohranjen, ugodno prodam za 6.900 DEM. ☎ 49-582. 4418
GOLF JX D, letnik 1986, nekaramboliran, prodam. ☎ 25-541. 4419

POPUST V DECEMBRU

Avtomobili TAVRIA s popustom za 599.000,00 SIT.

Dobava takoj.
Avtoservis Sutar
Stara vas 21, Škocjan
Tel.: (068) 76-039

R 4 GTL, letnik 1987, prodam za 3.200 DEM. Robert Fink, Smolenja vas 28, Novo mesto. 4420

FIAT 126 P, letnik 1985, registriran do 11/94, prodam. ☎ (068) 56-325.

JUGO 45, letnik 1989, dobro ohranjen, poceni prodam. ☎ (068) 32-503.

FRANCOZ NAD FRANCOZI

PEUGEOT
SPC TERZIN
SERVISNO PRODAJNI CENTER

Peugeot 405 po starici. Dobava takoj.

tel./fax. (068) 44-533
Obrotna cna, 68210 Trebnje

Prodam KOMBI IMV 1600 v odličnem stanju, registriran do septembra 1994. leta. Informacije po telefonu štev. 0608/41-505 in 81-734.

PIONIR AVTOHIŠA
Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

RENAULT

— obvezča, da ima na zalogi omejeno število vozil R5 in CLIO pod izredno ugodnimi prodajnimi pogoji.
— na zalogi imamo tudi večje število rabljenih vozil

Informacije: (068) 324-533

Prodam R-5 TD, letnik 1989, registriran do maja 1994, prvi lastnik, malo prevoženih kilometrov, v odličnem stanju. Informacije na tel.: 0608/41-505 ali 84-051.

* Rabljena vozila FIAT, ALFA ROMEO
* Prodajamo nova vozila FORD fiesta in escort. Kalin, Mihovica, Šentjernej Tel. (068) 42-803

(068) 25-986

EMINENT
Dol. Kamence 25a
Novo mesto

— Vsa vozila HYUNDAI po ugodnih cenah

HYUNDAI pony 1.5 LSI (3 vrata, kat.) samo 16.990 DEM do registracije. vsi modeli 94

— Prodaja novih in rabljenih vozil
— Odkup rabljenih vozil
— Leasing, krediti

Delovni čas od 7.-12. in od 13.-17. ure.

Tel. fax (068) 23-902
28-950
OBISKITE NAS!

obvestila

ZALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ 44-662. 4370

UNIVERZALNO ŽIVLJENJE sporoča: Izšla je knjižica s naslovom Govor na gori. Kupite jo lahko v vseh večjih knjigarnah. Informacije: Univerzalno življenje, Glinškova ploščad 16, 6113 Ljubljana, ☎ (061) 1684-148, vsak dan, ponedeljek od 16. do 17. ure. 4404

RADIATORJI

Izdelovanje radiatorjev vseh dimenzij po 7.200 SIT tekoči meter.

Tel. (068) 65-407.

KOPIRANJE IN FOTOKOPIRANJE

- kopiranje načrtov
- kompletiranje v mape
- delovni čas po potrebi.
- Nudimo vse usluge kopirnice + dostava ter NOVLETNI POPUST 20%.

ZRNO d.o.o.

Trgovo podjetje ZRNO d.o.o., Gmajna 6, Raka, vam v svoji prodajni na Ranču nudi po ugodnih cenah reproducčijski in gradbeni material ter veliko izbiro keramičnih ploščic.

NAJUGODNEJŠE CENE UMETNIH GNOJIL:

NPK 15x15x15 1.120 SIT vreča
NPK 7x20x30 1.270 SIT vreča
NPK 8x26x26 1.310 SIT vreča
NPK 13x10x12 1.060 SIT vreča
kan 860 SIT vreča
Tomaževa žlindra 1.180 SIT vreča

Tel. 0608 75-086 ali 0609 616-666.

Odprt od 8. do 17. ure
sobota od 7. do 12. ure.

SALON RENATA

Nega in podaljševanje nohtov
žensko frizerstvo
RENATA ŠTIHL
tel. 068/28-138
Jedinščica 18, Novo mesto

Hidravlično abkant prešo
Jelšograd 2000/40 ton v odličnem stanju in z mnogo orodja prodamo.

Inf. na telefon (061) 262-230 vsak delavnik od 7. do 16. ure.

Agro d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3,
Novo mesto, tel. (068) 24-132

NOVLETNI POPUST

OD 10. DO 31. 12.

od 10 - 15% za motorne žage STIHL, SOLO, TOMOS in ALPINA.

Možnost nakupanja 4 obroke brez obresti.

- ugodna prodaja meso-reznic in druge mesarske opreme
- kotli za žganjekuh po tovarniških cenah
- rostfrei cisterne in črpalki za pretok vina

Kupujte pri nas in zadovoljni boste!

NOGAVICE ZA KRCNE ŽILE

vseh kompresij in modelov

Nudimo tudi ortopediske oporne in grelne izdelke za hrbtenico, kolena, ramena, gležnje ipd.

Cene so do registracije. Dobava takoj.

Leasing. posojilo.

MINITOUR d.o.o.

Ulica Ivana Roba 30 Novo mesto

tel.: (068) 23-917. 25-506

Organiziramo enodnevne nakupovalne izlete v BRNO (ČEŠKA) in v PORTOGRUARO (ITALIJA).

tel. (068) 42-361
ŠENTJERNEJ

Prodaja in montaža vseh vrst avtoalarmov, mobitela, avtoakustike, cent. zaklepanja, el. pomika stekel, hišnih alarmov in varnostnih sistemov, telefonov...

VAMPIRE GT. PIRANHA,
PIONER, SONY,
BLAUPUNKTSPM TRADE PARTNER, KI
VAM LAJKO POMAGA!**E-BIRO**
LEKTRONIKKandjaka 8 NOVO MESTO
Tel.-Fax: (068) 321-090BLAGAJNE
POS SISTEMI
ZA
TRGOVINO IN
GOSTINSTVOEPSON Uniwell TOWA
olivetti omron Canon

PODJESENKI, OBRTNIKI, TRGOVCI:

hitro, kvalitetno in po konkurenčnih cenah prevzamemo distribucijo vašega propagandnega gradiva po vsej Sloveniji z dosegljivostjo večine gospodinjstev in podjetij. HEXA d.o.o., Stegenškova 5, 62341 PEKRE, tel./fax.: 062/631-224 vsak delovni dan od 12. — 14. ure.

KOKOŠI IN PIŠČANCE, bele težke, primerne za zakol ali nadaljnjo rejo, prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Po žejli tudi očistimo. Menjamamo tudi za koruzo in ostala žita. Naročila po tel. (068) 24-496.

TEL SAT d.o.o.
ANTENSKI SISTEMI
CPB 13, 68280 Breštanica
(068) 70-465

TV — VIDEO

servis

PLANKAR

Pod Trško goro 44
tel. 25-918Prodaja na obroke
SELECO, ORION, LOEWE
Pooblaščeni servisi
GRUNDIG, NOKIA, SHARP
GOLDSTAR, NORDMENDE
HITACHIFREECOM SAT
anteneza satelite ASTRA ali vrtljive
avtomatske za 5 satelitov.Nismo najcenejši,
smo najkvalitetnejši!ANTENE
MARKO GERDEN d.o.o.
tel. (068) 44-129, TrebnjeSERVIS IN
REZERVNI DELI KOLESJože Smole
Žabja vas 27
tel. (068) 21-952* otroška kolesa
* sanke
* smučarske palice
* zimska oblačila za kolesarje
Nizke cene, možnost plačila na več obrokov!Posebna ponudba:
* navadna ženska in moška
kolesa na 10 obrokov.

Trgovina in šiviljstvo

MH Marinka HladeGlavni trg 14, Novo mesto
tel. (068) 28-185

Kaj nudimo:

- bluze, krila, bunde, kostime, kabovke, puloverje, ramenske podložke, zadrgi itd...
- Šivamo tudi po naročilu

Novost pri prodaji tekstilnih izdelkov:

- ob nakupu vam izdelek brezplačno popravimo
- cene so ugodne
- 10% prednovotetni popust

Obiščite nas in se prepričajte!

Likalniki na paro
pod visokim pritiskom

Predstavitev in prodajna razstava bo v petek, 10. decembra, med 14. in 18. uro in v soboto, 11. decembra, med 8. in 12. uro v salonu AUTOCOMMERCE, Novo mesto, Cesta herojev 18 (Plava laguna).

Poseben prednovotetni popust!

Informacije:

PORTOVAL d.o.o.
Vsebujanje, posredovanje in trgovina.Novo mesto,
Adamičeva 2, tel. (068)22-802.

preklici

ALFONZ GNIDOVEC, Štrekljeva 9, Ljubljana, v svojem imenu in imenu lastnikov parcelnih št. 1186, 1258, 1207/2, 1206/2, 1166, 1213/1 na območju Boršta pri Dvoru izjavljam, da smo z izjavo odstopili brezplačno zemljo za razširitev ceste Boršt–Veliki Lipovec pod pogojem prestavitev podpornega zidu (škarpe). Pred dnevi je prišlo od strani izvajalca samo do rušenja, ne pa tudi prestavitev, kot je bilo dogovorjeno v odstopni izjavi. Podpisani in lastniki omenjenih parcel nismo odgovorni za morebitne posledice, ki bi nastale ob otoplitvi (zemlja in kamnje na cesti) zaradi odstranitve škarpe. Za vse morebitne posledice je odgovoren izvajalec.

posest

DVOAŽNI, trdn grajen vikend velikosti (7 x 7 m) in vinograd s 600 trtami prodam v Venčah pri Leskovcu. (068)31-457, od 7. do 21. ure. 4260

VRSTNO HIŠO na Dobu, Slovenska vas, Mirna, prodajamo. Cena po dogovoru. (068)49-008, od 17. ure dalje. 4397

NJIVO, 3 km od Dolenjskih Toplic, prodam. (064)84-665, od pondeljka do četrtka zvečer. 4398

V MOKRONOGU prodam manjšo hišo, (92 m²) stanovanjske površine) na 500 m² zemlje. (061)40-435 ali (061)743-193. 4400

VIKEND - ZIDANICO z vinogradom in sadovnjakom, 450 trt, na Selih pri Raki prodam. (061)484-155. 4426

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c.k.. (068)26-066.

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem (48 m²) prodam po 900 DEM/m². (0608)32-908. 4394

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam ali zamenjam. (068)26-939. 4416

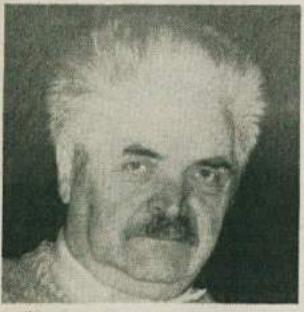
PODJESENKI v Novem mestu, oddam vse ženski osebi. (068)25-032.

TRISOBNO stanovanje v Novem mestu oddam, lahko tudi dverna dekle-toma. (068)27-134. 4377

V CENTRU Novega mesta prodam enosobno stanovanje s c

portret tega tedna

Zvonko Rus

dvakrat soavtor zemljepisnega učbenika za šestosolce.

Klub temu ga je potegnilo v muzej, kajti v srcu je že dolgo nosil ljubezen do vsega, kar se dogaja v muzejih. V gimnaziji je bil eden tistih, ki so začeli izdajati časopis Belokranjec; ta je prvo leto izhajal ilegalno, v enem rokopisnem izvodu, razpečevali pa so ga po geslu: "Preberi in daj naprej". Pisanje ga je privlačilo zaradi etnografske vsebine dijaškega časopisa.

Zvonko Rus je potem, ko je bil tri leta kustos, postal ravnatelj muzeja v Metliki. "Ceprav sem vedel, v kaj se podajam, me je včasih obnašanje nekaterih ljudi presenetilo, kajti enačili so ravnatelja in muzej. In če jum prvi nì bil pri srcu, niso dati denarja za drugega," pravi. Prav denar pa so v zadnjem desetletju kvavo potrebovali za obnovo gradu, ki predvsem v poletnih mesecih postaja vse pomembnejše kulturno središče mesta. Ceprav si nekateri predstavljajo, da bi ravnatelj muzeja lahko igral le vlogo menedžerja, Rus pravi, da si kaj takšnega na obrobu države, geografskem in siceršnjem, ne more privoščiti.

"Starejši tudi drugače gledamo na vlogo muzeja, ki naj bi bil neprofitna organizacija. Če bi se sli v muzeju biznis, bi morda res imeli koristi, z zgolj kratkoročno. Dolgoročno pa muzej na ta način izgubi svoj smisel," pravi. Rus nasmegne ob misli, da muzej živi dolgo, a počasi, ter da se muzejsko delo vidli šele takrat, ko ni opravljen. Nikakor pa ga ni moč vedno gledati le skozi tolar.

A kakor kolik živi muzej v Metliki, pet ljudi, ki so v njem zaposleni, zagotovijo ne čaka le na morebitne obiskovalce. Navzven se odpira na različne načine, zadnje čase celo kot nekakšna turistična poslovalnica, ker tako pač hočejo ljudje. "Pa naj bo tako," pravi Rus, ki je za vse radovedne pripravil še eno delo, kroniko Metlike od leta 1300 do 1993. In morda to delo, ki čaka na izid, ni njegovo zadnje..

MIRJAM BEZEK-JÁKŠE

Še danes pravi, da mu je bilo delo z otroki izredno prijetno in če ne bi bilo priložnosti, kakršna se mu je ponudila v muzeju, zagotovo ne bi nikoli opustil pedagoškega dela. Dokaz več, da mu je bilo to delo zares pri srcu, je tudi to, da je bil kar

Medvedka ne bo več vznemirjala teritorialcev

Na dlako jo je položil tajnik LD Dušan Jamnik

RIBNICA - O vznemirjanju in protestu ribniških teritorialcev pri prisotnem republiškem inšpektorju za lovstvo smo poročali pred nekaj meseci. Teritorialci so medvedka, ki se je približeval njihovemu objektu in se zapletal v žico okoli objekta, preganjali tako, da so mu strelijali nad glavo. Medvedka, pravzaprav medvedek, je zdaj odstrelil oz., kot pravijo lovci, "polozil na dlako" 29. novembra sam tajnik lovskih družin Ribnica Dušan Jamnik. Tehtala je okoli 80 kg. Njena trofeja bo zdaj krasila bivališče strečnega uplenitelja.

Lovci vedo povedati, da je v zadnjem obdobju medvedov več, in to ne le zaradi premajhnega odstrela ali zato, ker medvedje nimajo naravnih sovražnikov, ki bi jih ogrožali (razen človeka in avtomobilov), saj je nekaj medvedov izgubilo življenje tudi v prometnih nesrečah), ampak predvsem prebeg medvedov iz Hrvaške prek Gorskega Kotarja. V Slovenijo beže, ker jih vznemirja streljanje na Hrvaškem in v Bosni, torej gre za begunke posebne vrste.

Včeri in starejši, predvsem pa močnejši medvedje si zagotovijo bivališča-brloge predvsem v strmjenih kočevsko-ribniško-notranjskih gozdovih. Mlajše preganjajo in ti si iščejo hrano in si tudi urejajo brloge na obrobu gozdov. Tudi "naša" medvedka je tavala na obrobu Velike gore, predvsem na območju Petelinjeka in Steljnikov. Ribnici se je približala na slab kilometr. Bila je tudi v Vasi Šajevic, v Kotu pa je prišla do hišnega praga Jožeta Kluna. Ljudje se je niso bali, saj je bila že napol domača, nikomur ni naredila nič, in če jo je kdov podil, je le malo zamomljala in zbežala.

Kakih 14 dni pred njeno odstrelitvijo pa je nekam odtaval, saj je tu takrat niso opazili. Zapadel je že sneg. Očitno si je nekje iskal brlog, a je bila povsod pregnana. Zato se je vrnila na območje Petelinjeka. Bil je že čas za zimsko spanje, saj je sneg precej na debelo pokril te kraje. Brloga ni imela, zato si je začela kopati in urejati brlog kar slab kilometr od vojaškega objekta. Ta vrniltev pa je bila zanje usodna.

J. PRIMC

je bil delo v sploh zelo prijazne.

Hribar Jože iz Novega mesta je bil poln hvale, a zelo grenke in ironično mišljene. Zahvaljuje se namreč vsem tistim voznikom, ki mu v torek ponoči, ko je bilo pleknko mrlzo in je mahal mimo vozečim, niso pomagali. Ob polnoči mu je namreč na cesti med Gradiščem in Mokrogom odpovedal motor avtomobila. Čakal je na usmiljeno sreco in zmizoval do pol sedmih zjutraj, mimo pa je brezdušno peljalo najmanj deset avtobusov in več deset osebnih avtomobilov, a se nobenemu ni zdelo vredno ustaviti in pomagati obupanemu možakarju. Za nameček mu je nekdov še ukradel varnostni trikotnik, ko je odšel v Mokro Polje trkat po hišah, če bi lahko telefoniral po pomoč. Razen enega, ki pa žal ni imel telefona, mu nihče ni hotel niti vrat odpreti. Da bo neverjetna brezdušnost ljudi še bolj razvidna, povej-

Občan iz Trebnjega je opozoril na prometne ovire, ki nastajajo pri Trimu. Tam je cesta večkrat skoraj povsem zaprta, kadar tovornjak zapelje skozi vhod, prikolicata pa ostane delno na cesti. Zdaj pa promet do datino ovira še osebni avtomobili v Trimu zaposlenih, parkirani ob ograji. V imenu mnogih občanov opozarja na to in upa, da se pravočasno.

Po dežurnem telefonu največkrat slišimo za kritične pripombe in graje, tokrat pa sta se oglasili kar dve naši bralci s pohvalo. P.K. iz Reve pri Dobrinci se zahvaljuje tov. Falkner-

jevi in Kovačevi iz OŠ Trebnje, ker so lepo poskrbeli za njenega obolelega sina ter ga pripeljale z osebnim avtom domov, kjer zdaj okreve. **Bralka iz okolice Metlike** pa je pohvalila prodajalke v Novotekovi trgovini v Metliki. Pravi, da prodajalke svetujejo kupcu in so splet zelo prijazne.

Hribar Jože iz Arnovega sela je ironično pripomnil, naj gospodje škofi in nadškofi, ki zdaj opravljajo maše za padlimi in pobitim belogardisti, opravijo kakšno maše še za slovenske esesovce, ki so padli v nemški vojski.

Mladenci iz Novega mesta pa je po telefonu sporočili, da imajo on in, kot meni, tudi večina mladih dovolj prekanja med partizani in belogardisti oziroma domobranci. Pravi, da so eni in drugi za slovenski narod naredili precej slabega. Domobranci so se udnili okupatorju, partizani pa so po zmagi narod tlačili 45 let. "Motime, ker kar naprej pogrevajo zgodovino, v pismih bralcov pa pišejo tudi neresnične stvari in žalitve. Mislim, da takšni pisem časopisi ne bi smeli objavljati, še posebno na najbolj primativnih. Moji sorodniki so bili v partizanih, a sem vseeno takega mišljenja. Mlade generacije nima nič od teh prerekanj."

MiM

DOBRO JE VEDETI...

NOVOTEHNINA

NOVOTEHNINA KARTICA ZVESTOBE

Imetnik kartice lahko postane vsak kupec, ki v eni od Novotehnin prodajal v Novem mestu, Krškem, Trebnjem ali Metliki, kupi blago v vrednosti najmanj 5.000 SIT. Ob prejemu kartice Vam bodo vanjo vpisali vrednost prvega in nato vsakega Vašega naslednjega gotovinskega nakupa. Po 12. nakupu si boste na osnovi izračunane vrednosti povprečnega nakupa lahko izbrali pripadajoče darilo. Če bo vrednost izbranega blaga presegala podarjeno vrednost, boste lahko manjkajoči znesek doplačali. To je darilo, ki ga Novotehna ob prihajajočem Novem letu podarja svojim zvestim kupcem.

Sraka kriči osemnajst ur na dan

Prejšnji teden se je prvič oglasila najnovejša dolenjska radijska postaja Sraka - Slišimo jo na frekvenci 94,6 MHz - Zastonj reklama za mlade podjetnike

Rok Jožef, Janko Hrovat, Rudles Vašič ter tonski tehnik Toni Burkart, Bojan Ravbar, Srečko Malavič, Tomaz Maras, Jani Lipičnik in Bojan Vraničar. Tudi voditelji so dolenjske in belokranjske krvi: Peter Gersič, Tomaz Bratovž, Marko Klinč, Alenka Matjašič, Mojca Pavlič, Irena Potočar, Vesna Dupar, Irena Tratinik in drugi. Med stalnimi gosti bodo tudi ekipa Modre kronike in drugi gostje.

J. PAVLIN

HALO – ALO PIZZA!

• (068) 24-415
ZARADI VAS

OVADILI PRIDELOVALCE INDIJSKE KONOPLJE

KRŠKO - Krški kriminalisti so temeljnemu javnemu tožilcu ovadili 34-letnega Š. R. iz Krškega, ker ga sumijo neupravičene pridelave in prodaje marijal, saj je na domaciji svoji matere v Bukovju na več mestih v neposredni okolici hiša zasadil 263 sadik indijske konoplje. 30. julija so policisti na sedmih mestih našli omenjene sadike, ki so bile velike že 120 do 250 cm. Bilke so zasegli in jih uničili. Kriminalisti so ovadili tudi 21-letnega N. D. iz Loke pri Zidanem mostu in 23-letnega B. P., prav tako iz Loke pri Zidanem mostu, zaradi sume pridelava in prodaje marijal. Osumljena sta od maja do začetka avgusta na njivi, ki je last M. J., v Radežu posadila 121 sadik indijske konoplje. 5. avgusta so policisti našli odrklj in sadike zasegli ter uničili.

PRVI PRENOS S TERENA - Rojstvo radia Sraka so v soboto dopoldan pozdravili tudi godbeniki novomeške Gasilske godbe. Dežurni voditelj Marko Klinč je mikrofon iz studia postavil kar na okno in ponesel glas koračnic prek Srake po domala vsej Sloveniji. (Foto: J. P.)

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado JOŽICI ADAM iz Črnomelja. Nagrjenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (2) Dober nasvet - ANS. MIRO KLINC
- 2 (1) Hej, Šofer - ANS. VIGRED
- 3 (5) Ob sanjavi Krki - ANS. RUBIN
- 4 (3) Novo življenje - ANS. PETRA FINKA
- 5 (7) Klic kukavice - ANS. SIMONA LAGNARJA
- 6 (4) Lepote Slovenije - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
- 7 (6) Vri brez smeha - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- 8 (10) Kaj mi nuca planinca - ANS. ROMPOMPOM
- 9 (-) Beli božič - ANS. HENČEK
- 10 (8) Nazaj na vas - IGOR IN ZLATI ZVOKI

Predlog za prihodnji teden: Se spominja življenja - SLOVENSKI ODMEV

KUPON ŠT. 48

Glasujem za:
Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

OTOČEC PROTI AIDSU - Ob 1. decembru, svetovnem dnevu boja zoper aids, so delavci hotela grad Otočec v sodelovanju s Klubom diskoteka Otočec svojim gostom pripravili več aktivnosti, od večera erotične poezije z Boženom Petrov in poučnih preventivnih pogovorov z mladimi do velike finalne prireditve v soboto zvečer v motelski restavraciji na Otočcu pod pokroviteljstvom Krke - tovarne zdravil in HIT Casino Otočec. Do zadnjega kotička polna dvorana je uživala v vrhunskih predstavah plesalcev Kazine pod vodstvom Marka Vodnika, plesne skupine Terpsiho z Mojco Hotko, pevec Nace Junkar pa je navdušil s svojim nastopom predvsem goste iz Italije. Manekenke Reklam studia Marka Klinca so prikazale unikatna oblačila s poslikavami, pletenine, usnje in krzno ter modne dodatke prodajalne Elit Tomáša Borsana ter najboljše italijansko perilo in nogavice iz butika Desirée Gorana Grdiča. Vrhunec moderne revije pa je bil defile v kombinaciji oblačil obeh razstavljalcev: v krznenih plaščih in spodnjem perilu. Po vsem tem lahko sodimo, da Otočec ponovno prideloval svoj nekdajni slavost, seveda pa se bomo morali za vrnitev ugleda dolenjskemu biseru potruditi predvsem Dolenjci sami. Zadnje dejanje teda boja zoper AIDS na Otočcu se je odvijalo v prostorijah Rdečega križa Slovenije v Ljubljani, ko je predstavnik kluba diskoteka Otočec Marjan Pavlin na krajši slovensosti generalnemu sekretarju RKS Mirku Jeleniču predal čisti izkupiček prireditve. Na sliki: uriniek z moderno revijo na Otočcu in predaja izkupička v prave roke. (Foto: Marko Klinč)